

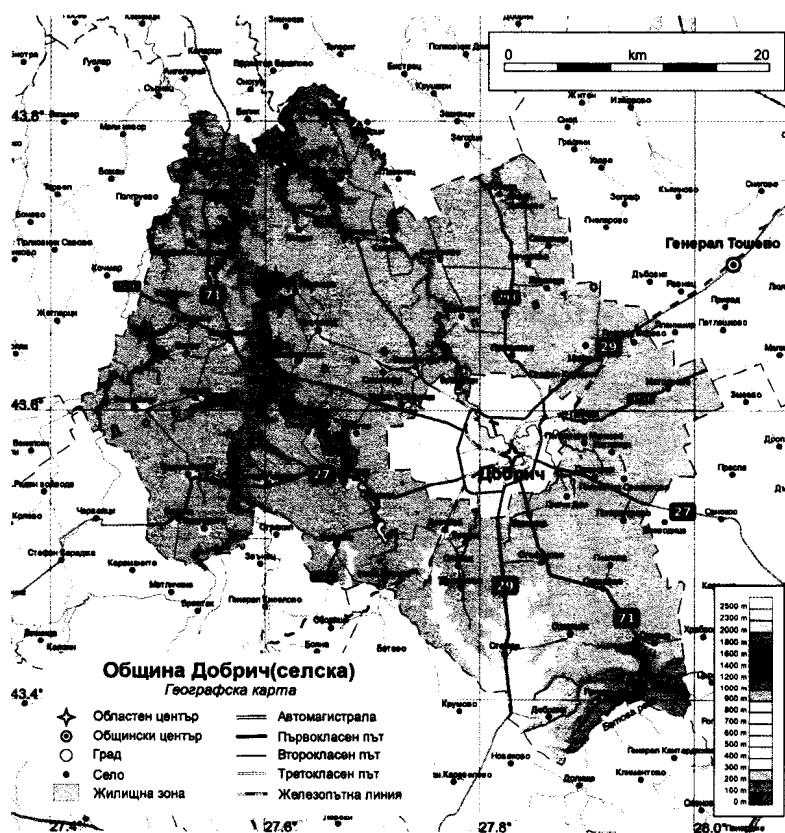
ДОКЛАД

ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА НА

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА

ОБЩИНА ДОБРИЧКА ЗА ПЕРИОДА

2021-2027 г.

ФЕВРУАРИ 2025 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ	3
ВЪВЕДЕНИЕ.....	5
МЕТОДИКА	7
МЕЖДИННА ОЦЕНКА	
I. ОБЩИ УСЛОВИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПЛАНА ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ И ПРОМЕНИ В СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКОТО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА В ПЕРИОДА 2021 – 2023 ГОДИНА.....	9
II. ОЦЕНКА НА ПЪРВОНАЧАЛНИТЕ РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО	61
III. ОЦЕНКА НА СТЕПЕНТА НА ПОСТИГАНЕ НА СЪОТВЕТНИТЕ ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ НА ПИРО	78
IV. ОЦЕНКА НА ЕФЕКТИВНОСТТА И ЕФИКАСНОСТТА НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ РЕСУРСИ	81
V. ОЦЕНКА НА КАЧЕСТВОТО НА ОРГАНИЗАЦИЯТА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО И МОНИТОРИНГА НА ПИРО.....	91
ОБОБЩЕНИ ИЗВОДИ	93
ПРЕПОРЪКИ	96
СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ, ГРАФИКИТЕ, СХЕМИТЕ	97

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АЗ – Агенция по заетостта
АНКПР - Актуализирана национална концепция за пространствено развитие
АПИ – Агенция „Пътна инфраструктура“
БАБХ – Българска агенция по безопасност на храните
БД – Басейнова дирекция
ВЕИ – възобновяеми енергийни източници
ВиК – водоснабдяване и канализация
ВОМР – водено от общностите местно развитие
ГД ГРАО - Главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване“
ДМА – дълготрайни материални активи
ДБ – държавен бюджет
ДБТ – Дирекция „Бюро по труда“
ДГ – детска градина
ДГС/ДЛС – Държавно горско/ловно стопанство
ДСП – Домашен социален патронаж/ Дирекция „Социално подпомагане“
ЕЗФРСР - Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони
ЕИП – Европейско икономическо пространство
ЕО – екологична оценка
ЕС – Европейски съюз
ЕСИФ - Европейски структурни и инвестиционни фондове
ЕСФ – Европейски социален фонд
ЕФРР – Европейски фонд за регионално развитие
ЗООС – Закон за опазване на околната среда
ЗРР – Закон за регионалното развитие
ЗЗ – защитени зони
ЗМ – защитени местности
ЗТ – защитени територии
ИАОС – Изпълнителна агенция по околна среда
ИСУН – Информационна система за управление и наблюдение
ИТИ – Интегрирани териториални инвестиции
ИТП – Интегриран териториален подход
ИТС – Интегрирана териториална стратегия
ИТСРСИР – Интегрирана териториална стратегия за развитие на Североизточен район
КИТИ – Концепция за интегрирани териториални инвестиции
МБАЛ – Многопрофилна болница за активно лечение
МДТ – Местни данъци и такси
МЗ – Министерство на здравеопазването
МИГ – Местна инициативна група
МРРБ – Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МТСП – Министерство на труда и социалната политика
МО – Междинна оценка
МОН – Министерство на образованието и науката
МОСВ – Министерство на околната среда и водите
МСП – малки и средни предприятия
НИРД – научно-изследователска и развойна дейност
НПВУ – Национален план за възстановяване и устойчивост
НПО – неправителствени организации

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

НСИ – Национален статистически институт
НСОРБ – Национално сдружение на общините в Република България
НСРР – Национална стратегия за регионално развитие
НУ – Начално училище
НЧ – Народно читалище
NUTS – обща класификация на териториалните единици за статистически цели, прилагана от ЕВРОСТАТ за регионите в Европейския съюз
ОБ – общински бюджет
ОДЗ – Областна дирекция „Земеделие“
ОП – Оперативна/и програма/и
ОПЕУТП – Оперативна програма „Електронно управление и техническа помощ“
ОПОС – Оперативна програма за околна среда
ОСИ - Отдел „Статистически изследвания“
ОСП – Обща селскостопанска политика
ОПИК – Оперативна програма за иновации и конкурентоспособност
ОПНОИР – Оперативна програма за наука и образование за интелигентен растеж
ОПНИИДИТ – Оперативна програма за научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация
ОПР – Общински план за развитие
ОПРР – Оперативна програма за развитие на регионите
ОПРЧР – Оперативна програма за развитие на човешките ресурси
ОПТС – Оперативна програма за транспортна свързаност
ОПХОМП – Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане
ОУ – основно училище
ОУП – общ/и устройствен/и план/ове
ПИРО – План за интегрирано развитие на община
ПКИП - Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“
ПМДРА – Програма за морско дело, рибарство и аквакултури
ПО – Програма „Образование“ / Последваща оценка
ПОС – Програма „Околна среда“
ППЗРР – Правилник за прилагане на Закона за регионалното развитие
ПРР – Програма „Развитие на регионите“
ПРСР – Програма за развитие на селските райони
ПРЧР – Програма „Развитие на човешките ресурси“
ПСПВ – пречиствателна станция за питейни води
ПСОВ - пречиствателна станции за отпадъчни води
ПТП – Програма „Техническа помощ“
ПХОМП – Програма „Храни и основно материално подпомагане“
ПЧИ – преки чужди инвестиции
РБ – Република България / Републикански бюджет
РДГ – Регионална дирекция по горите
РЗИ – Регионален център по здравеопазване
РИОСВ - Регионална инспекция по околната среда и водите
РСЗ – Регионална служба по заетостта
РСР – Регионален съвет за развитие
СИР – Североизточен район
СПРЗСР – Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони
СУ – средно училище
ТБО – твърди битови отпадъци/ такса битови отпадъци
ТГС – трансгранично сътрудничество

ВЪВЕДЕНИЕ

Докладът обобщава резултатите от междинната оценка (МО) на изпълнението на Плана за интегрирано развитие на община (ПИРО) Добричка 2021-2027 г. за първите три години от неговото действие и прилагане. Междинната оценка е изготвена на основание чл. 33 от Закона за регионалното развитие (ЗРР) и чл. 26 от Правилника за прилагане на ЗРР (ППЗРР).

Съгласно нормативните изисквания за реализацията на стратегическите документи за регионално и пространствено развитие се извършва междинна оценка в средата на периода на тяхното действие.

Планът за интегрирано развитие е документ, който определя средносрочните цели и приоритети на община Добричка в съответствие с Интегрираната териториална стратегия за развитие на Североизточен район и Общия устройствен план на общината.

Планът за интегрирано развитие на община Добричка е приет с Решение № 415 на Добрички общински съвет, Протокол № 25 от 31.03.2021 година.

Планът за интегрирано развитие е разработен за срок от 7 години, които съвпадат с програмния период на ЕС. Като стратегически документ той обвързва сравнителните предимства, ресурси и потенциал на местно ниво с ясно дефинирана визия, цели и приоритети, насочени към устойчиво, интегрирано развитие, по-добро качество на живот и по-висок жизнен стандарт за хората. Документът е съобразен със специфичните условия, ред и изисквания за прилагане на редица нормативни документи, свързани с местното самоуправление, териториалното устройство, кадастъра, опазването на околната среда, насърчаване на инвестициите, устойчиво развитие на туризма и други.

Междинната оценка е част от триадата оценки – „предварителна-междинна-последваща“, като всяка от тях е функция на предходната и се стреми да подобри качеството на стратегическия документ и резултатността в постигане на целите му. Предварителната оценка на ПИРО е изготвена при неговото разработване през 2021 г.

Основната цел на ПИРО на община Добричка за периода 2021-2027 г. е стимулиране на устойчив растеж и осигуряване на пространствена, времева и фактическа координация и интеграция на различни политики и ресурси, за трайно подобряване на икономическото, социалното и екологичното състояние на общинската територия, съгласно чл. 13, ал. 2 от ЗРР. ПИРО е разработен и се прилага за цялата територия на общината.

Съгласно нормативните изисквания на ЗРР, настоящият Доклад за междинна оценка включва:

1. оценка на степента на постигане целите и устойчивостта на резултатите;
2. оценка на общото въздействие;
3. оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси;
4. изводи и препоръки относно провеждането на политиката за регионално и местно развитие.

Първите три елемента са свързани с анализ и оценка на различните аспекти от изпълнението, докато финалният включва изводи и препоръки за подобряване на организацията и реализацията на плана.

Първият елемент е свързан с общ преглед на проектите и инициативите с принос към плана – реализирани или в процес на реализация в рамките на отчетния период 2021-2023 г. Систематизирани са различни проекти и инициативи и е определена тяхната принадлежност към приоритетните области и цели на ПИРО.

Вторият компонент оценява степента в изпълнението на целите и приоритетните области, като надгражда оценката на първоначалните резултати. Стойностите на систематизираните проекти и инициативи са обобщени в обща финансова оценка за изпълнението на ПИРО. В този елемент са сравнени актуалните и целевите стойности на индикаторите, заложили в плана.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

Преценката на ефективността и ефикасността на изпълнението се аргументира от съотношението между направените разходи и постигнатите ползи в рамките на целите и приоритетните области. Този трети компонент синтезира информацията за проектите и индикаторите от предните части и добавя обзор на предприетите действия по изпълнението и наблюдението на ПИРО.

Четвъртият елемент отразява най-важните констатации относно идентифицираните проблемни области и ограничители на развитието на местно ниво, попречили на изпълнението на плана през първите три години от неговото прилагане. Изводите са ориентирани спрямо трите основни теми в оценката: проекти и инициативи; индикатори; действия по изпълнението и наблюдението на плана.

Конкретните препоръки са базирани на изводите и са насочени към подобряване процеса на реализация на ПИРО в оставащия период на неговото действие до 2027 г.

Междинната оценка има за цел да установи как са използвани обществените ресурси, каква е ефикасността на извършените интервенции, в каква степен са потвърдени предвидените резултати и постигнати заложените цели. Тя проучва факторите за регистрирания успех или неуспех на намеренията за промяна, прави обобщени изводи за устойчивостта на резултатите и осигурената продължителност на въздействията.

Междинната оценка е предприето действие за анализ на провеждането и резултатите от определен брой инициативи, които се осъществяват в повече или по-малко, формализирана методологична и институционална рамка с оглед на отчитането и/или подобряването на определени публични дейности, по-специално посредством сравняване на резултатите с поставените цели и с използваните средства и ресурси.

Междинната оценка включва анализ и оценка на изпълнението на целите и приоритетите, релевантността на ПИРО и капацитета за организация и координация на отговорните за неговото прилагане органи.

Целта на настоящата междинната оценка е да осигури независима и актуална информация за постигнатите резултати от реализацията на Плана за интегрирано развитие на община Добричка за първите три години от неговото прилагане 2021-2023 г. Оценката следва да направи необходимите изводи и препоръки за подобряване на управлението и координацията по изпълнение на заложените цели и приоритети за оставащия период на неговото действие до 2027 г.

За постигането на тези цели са изпълнени следните задачи:

- Оценка на първоначалните резултати от изпълнението на ПИРО и степен на постигане на съответните цели;
- Оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси;
- Изследване на промените във вътрешната и външната среда в контекста на прилагане и реализация на заложените мерки и дейности в ПИРО;
- Актуален преглед за съответствие и приложимост на заложените цели и приоритети със социално-икономическите условия и фактори на средата;
- Изводи и препоръки за оптимизиране на въздействието на ПИРО.

Основните критерии, които са използвани при междинната оценка са критериите за приложимост, обоснованост, ефективност, ефикасност, въздействие и устойчивост.

В изготвянето и обсъждането на проекта на настоящия Доклад за междинна оценка на изпълнението на Плана за интегрирано развитие на община Добричка за периода 2021-2027 г. участваха представители на Общинската администрация, независими експерти и различни заинтересовани страни.

МЕТОДИКА

Избраната методика е насочена към постигане на обективност на междинната оценка относно първоначалните резултати от реализацията на ПИРО, стратегията и мерките за координация на документа през първите три години от неговото прилагане. Направени са съответните изводи, обобщения и препоръки за оптимизация и подобряване на работата по изпълнение на плановия документ за оставащия период на неговото действие до 2027 г.

I. ЕТАПИ НА МО - Оценка на ПИРО премина последователно през следните етапи:

➤ **ПРОУЧВАНЕ:** На този етап беше създадена организацията за провеждане на междинната оценка и беше събрана базова информация и статистически данни за нуждите на анализа и оценката.

За целите на проучването бяха използвани справки, информация от различни институции и консултации с администрацията на Община Добричка.

➤ **АНАЛИЗ И ОЦЕНКА:** На този етап беше извършено обобщаване, анализ и оценка на събраните данни, факти и информация. Изготвена беше междинна оценка на изпълнението на ПИРО, резултатите от която са описани в настоящия доклад. Извършен е подробен анализ и оценка на промените в социално-икономическото развитие на общината, изпълнението на целите и приоритетите на плана и капацитета на отговорните за неговото прилагане органи. Направени са съответните изводи, обобщения и препоръки за подобряване на работата по изпълнение на ПИРО за периода до края на неговото действие (2027 г.).

➤ **СЪГЛАСУВАНЕ И ПРИКЛЮЧВАНЕ:** Това е заключителния етап, свързан със съгласуване на Доклада от междинната оценка и направените констатации с администрацията на Община Добричка. Направените допълнения, коментари и забележки от страна на администрацията са взети под внимание и са включени в доклада за междинната оценка.

II. МЕТОДОЛОГИЯ

За изготвяне на междинната оценка са използвани следните методи:

- Наблюдение – пряк метод за събиране на данни и информация;
- Проучване – проучване на документи, информация и данни от различни източници;
- Описание – описват се факти, данни, резултати, констатации, препоръки и изводи;
- Анализ и синтез – анализира се базовата входяща информация и данни и се обобщават резултатите за нивото на изпълнение на ПИРО;
- Оценка – оценява се степента на изпълнение, степента на постигане на заложените цели, ефективност и ефикасност на използваните ресурси и други;
- Сравнение – сравняват се данни, факти, показатели и резултати. На база на сравнението се правят изводи и препоръки;
- Работа в екип – съгласуваност, разпределение на задачите и пълен синхрон в действията на екипа за изготвяне на последващата оценка за изпълнение на ПИРО;
- Индексен метод - изравняване равнището на даден показател, заложен в ПИРО към неговото равнище в минал период или време, прието за база;
- Графичен метод – за изобразяване на данни, факти, тенденции чрез геометрически изображения на функционална зависимост с помощта на линии на равнината.

III. ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ

За междинната оценка са използвани следните източници на данни и информация:

1. План за интегрирано развитие на община Добричка 2021-2027 г.;
2. Интегрирана териториална стратегия за развитие на СИР 2021-2027 г.;
3. Годишни доклади за наблюдение изпълнението на ПИРО за 2021, 2022 и 2023 г.
4. Официални данни от Отдел „Статистически изследвания“ – Добрич, ДБТ – Добрич, ДСП – Добрич, ОДЗ – Добрич, РЗИ – Добрич, ДГС, БАБХ, ДФЗ и др. институции;
5. Справки, доклади и отчети на Община Добричка;
6. Отчети за изпълнение на бюджета на община Добричка за периода 2021-2023 г.;

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

7. Планове и отчети за разходите по Капиталовите програми на Община Добричка за периода 2021-2023 г.

8. Справки и данни от ИСУН – Информационна система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България;

9. Интернет страници и портали: Община Добричка, ИСУН, НСИ, Инфостат, ГРАО, АЗ, ПУДООС и др.

10. Официални страници на УО на оперативните програми, финансирани от ЕС и др.

Междинната оценка на изпълнението на Плана за интегрирано развитие на община Добричка се фокусира върху аналитичен обзор и сравнителен анализ на резултатите и въздействието от неговото прилагане за периода 2021-2023 г., при отчитане на настъпилите социално-икономически и политически промени на местно, регионално и национално ниво, в светлината на промените в регионалната политика на ЕС и усложнената международна обстановка - пандемия, войни, миграция, икономически и финансови кризи.

Предмет на настоящата разработка е многостранното развитие на община Добричка, свързано с изпълнението на проекти и инициативи с принос към стратегията и програмата за реализация на ПИРО. Докато общинският план анализира и оценява състоянието и тенденциите на развитие в общината, междинната оценка обхваща социално-икономическото развитие от гледна точка на изпълнението на плана.

Докладът за междинна оценка е изготвен с натрупване на всички проекти, обекти и дейности, реализирани на територията на община Добричка от 2021 г. до 2023 г., включително приключените и в процес на изпълнение. По този начин констатациите на настоящия Доклад са неразделна част от общата оценка на общинското управление и реализация на Плана за първите три години от неговото прилагане. Констатациите на етапа на междинна оценка са основа за бъдещото стратегическо планиране в общината и подобряване на местното и регионално развитие до края на програмния период – 2027 г.

В цялостния процес на наблюдение и оценка на ПИРО при спазване на принципа за партньорство участват общинският съвет, кметът на общината, кметовете на кметства и кметските наместници, общинската администрация, социалните и икономическите партньори, неправителствените организации, представителите на гражданското общество и други заинтересовани страни.

Общинският съвет е орган за наблюдение на изпълнението на Плана за интегрирано развитие. Мониторингът и контролът на изпълнението са неразделна част от общия процес на реализиране на публични политики в Община Добричка. Предмет на наблюдение е изпълнението на целите и приоритетите, заложи в плана посредством реализацията на мерки и проекти/дейности и включените индикатори за оценка.

Системата за наблюдение и оценка осигурява ефективното изпълнение на плана с оглед постигане на целите за балансирано, устойчиво местно развитие и ефикасно разходване на ресурсите за реализация на определени проекти и дейности. Системата за наблюдение и оценка на изпълнението на плана обхваща и Програмата за неговата реализация, като отчита изпълнението на включените проекти и дейности по приоритети и мерки.

Чрез мониторинга на ПИРО се цели да се предостави на компетентните местни органи (Общински съвет – Добричка община, Кмета на общината, служителите от общинска администрация), както и на всички заинтересовани страни (социално-икономически партньори и структури на гражданското общество), актуална информация за прогреса или липсата на напредък в изпълнението на поставените цели. В резултат на мониторинга, важен етап от който е междинната оценка, могат да се направят своевременни промени в начина на организация и изпълнение, в приоритетите и целите на ПИРО, който трябва винаги да следва актуалните теми и проблеми на обществото и политиките за тяхното разрешаване.

МЕЖДИННА ОЦЕНКА

I. ОБЩИ УСЛОВИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПЛАНА ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ И ПРОМЕНИ В СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКОТО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА В ПЕРИОДА 2021 – 2023 ГОДИНА

Анализ на факторите на средата

Изпълнението на ПИРО стартира в условия на усложнена социално-икономическа и политическа обстановка, белязана от непрекъснати световни и национални кризи.

Отчетният период 2021-2023 ще остане в историята с поредицата трудни, неспокойни и динамични години, поставили страната ни и българските общини на сериозни изпитания.

Извънредни ситуации, продължителна пандемия от коронавирус (COVID-19), военни конфликти в Украйна и Израел, постоянно вътрешнополитическо напрежение, нестабилност, многократни парламентарни избори и задълбочаващи се икономически, финансови и енергийни кризи. Всичко това оказва изключително негативно влияние на социално-икономическите процеси и забави изпълнението на важни общински проекти и дейности.

Глобалната здравна криза, породена от коронавируса, беше с трудно прогнозируеми измерения и наложи нови сценарии за бъдещето и промени в стратегическото планиране и в приоритетите на общинските политики. Предприети бяха мерки за ограничаване на заболяемостта и помощ за здравната система, за насърчаване на засегнатия бизнес и социална подкрепа в защита на най-уязвимите групи от населението.

Нарастващата политическа нестабилност у нас, тежката вътрешна икономическа криза и епидемична обстановка, се отразиха негативно на бизнеса, на покупателната способност и жизнения стандарт на населението. Ограниченията в начина на живот и неизбежните от това негативни икономически последици доведоха до рекорден ръст на инфлацията, повишаване на безработицата, поскъпване на цените на енергоносителите и храните от първа необходимост. Наложително се въведоха някои непопулярни мерки за икономии на ел. енергия. Увеличиха се непредвидените разходи в общинския бюджет.

Пандемията постепенно отшумява през 2022 година, когато започва войната в Украйна, предизвикала задълбочаване на икономическите и политически проблеми, допълнително усложнени от природни бедствия, множество протести, растяща инфлация, задълбочаваща се енергийна криза.

Българските общини бяха пряко засегнати от високата инфлация, от неочаквания и непредвидим ръст на цените на някои стоки и енергоносители. В тези условия се наложи динамична смяна на приоритетите, въвеждане на нови, непланирани мерки и значително увеличение на непредвидените разходи в общинските бюджети.

Политическата нестабилност с честа смяна на централната власт и служебни кабинети се задълбочи през 2023 г. с поредните предсрочни парламентарни избори и нов модел на управление с премиер на ротация. Инфлацията забавя темпове, но икономическата, политическа и социална кризи и обществено недоволство продължават да влияят върху местните приоритети и публичните финанси.

Последната отчетна година се характеризира със закъсняло приемане на държавен бюджет, неработещи оперативни програми за периода 2021-2027 г., неефективен Национален план за възстановяване и устойчивост, неприет Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони. Всичко това се отразява негативно на резултатите от изпълнението на Плана за интегрирано развитие и трябва да бъде отчетено на етапа на МО.

Продължителната липса на възможности за кандидатстване за европейско финансиране забави изпълнението на голяма част от проектите, включени в ПИРО. Негативните демографски тенденции също оказваха силен натиск върху развитието на социалните системи и неблагоприятно влияние върху икономиката. Тези процеси наложиха преориентиране на

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

ресурсите на общините, но и инвестиции в развитие на капацитета на администрациите за успешно справяне с проблемите и по-добро планиране. Въпреки това 2023 беше и годината, в която приключи битката с коронавируса. В тези условия през есента се проведеха и редовните избори за местна власт.

Новият мандат 2023-2027 г. съвпада по време с приключването на програмния период и предстои активна работа по наваксване на забавянето и постигане на съществен напредък в изпълнението на плановете за развитие. Общините са изправени пред предизвикателствата на дигиталната трансформация и зеления преход. Общите европейски политики трябва да бъдат успешно интегрирани във всички процеси, свързани с работата на администрациите.

Настоящият програмен период налага общините да реализират все повече проекти и дейности в партньорства с други общини, с научни организации и университети, с гражданския сектор. Този процес е свързан не само с придобиване на нови умения, но и с промяна на цялостния подход за стратегическо планиране и търсене на възможности за финансиране, чрез интегрирани териториални инвестиции. Не на последно място, подготовката за приемане на страната ни в еврозоната поставя както директни задачи на местните администрации, така и очаквания за активност от тяхна страна за доброто информироване на гражданите и гарантиране на спокойствието и сигурността.

Въпреки трудностите през целия отчетен период 2021-2023 година Община Добричка продължава да работи за изпълнение на предвидените проекти, мерки и дейности, насочени към подобряване състоянието на населените места, изграждане на съвременна инфраструктура, чиста околна среда, създаване на благоприятни условия за бизнеса, привличане на инвестиции, повишено качество на обществените услуги, по-добро образование и достъпно здравеопазване. Усилията на общината са насочени към максимално развитие на туристическия потенциал, обогатяване на културния живот и популяризиране на дестинацията.

Изпълнението на ПИРО се извършва при спазване принципите за законосъобразност, прозрачност и публичност, защита на обществените интереси, ефективно и целесъобразно използване на финансовия ресурс, включително за покриване на извънредните и непредвидени разходи. При анализиране на изпълнението на ПИРО в настоящия Доклад за междинна оценка са отразени настъпилите промени в условията на живот, оказващи пряко въздействие върху социално-икономическото развитие на община Добричка през отчетния период 2021-2023 г.

Сравнителна характеристика

При анализиране и проследяване на условията за изпълнение на ПИРО в настоящия доклад за междинна оценка е направена сравнителна характеристика като са отчетени промените в основни показатели, оказващи въздействие върху социално-икономическото развитие на община Добричка. Направено е сравнение на стойностите на ключовите показатели през 2020 г. – базова преди прилагането на ПИРО и през отчетната 2023 г.

Демографските тенденции са важен показател за социално-икономическото състояние и перспективи за развитие на общината. Основни източници на информация и демографски данни са Националният статистически институт (НСИ) и Главна дирекция ГРАО чрез своята Национална база данни „Население“.

Община Добричка е една от 8-те в област Добрич. През анализирания период 2021-2023 година тя запазва първо място по територия и второ място по население в областта след община Добрич - град.

В община Добричка в края на 2023 г. живеят 17232 души или 12% от населението на област Добрич (запазва се относителния дял от 2020 г.) и 2% от населението на СИР (към 2020 г. също е 2%). Данните в Таблица 1 показват намаляване на населението във всички общини на територията на област Добрич. Демографската криза в района се задълбочава.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

Таблица 1: Сравнителна характеристика на община Добричка и останалите общини в област Добрич 2020-2023 г.

Район, област, община	Територия кв. км. за 2020 г. и 2023 г.		Население брой 31.12.2020 г. и 31.12.2023 г.		Гъстота на населението за души на кв. км. 2020 г. и 2023 г.	
	2020	2023	2020	2023	2020	2023
Република България	110373	110097	6916548	6445481	62,7	58,07
Североизточен район	14646	14634	922230	826134	63,0	56,45
Област Добрич	4720	4714	170298	146635	36,1	31,11
Балчик	522	523	19256	16341	36,9	31,24
Генерал Тошево	982	982	12558	10782	12,8	10,98
Добрич-град	112	109	80936	70411	722,7	645,97
Добричка-селска	1295	1294	20600	17232	15,9	13,32
Каварна	481	481	13773	12928	28,6	26,88
Крушари	418	417	3743	3162	9,0	7,58
Тервел	582	579	15095	11935	25,9	20,61
Шабла	329	329	4337	3844	13,2	11,68

Източник: Национален статистически институт

Средната гъстота на населението в община Добричка (13,32 души на кв. км. за 2023 г.) е по-малка от средните стойности за област Добрич (31,11), както и от средната гъстота за страната (58,07) и за СИР (56,45 души на кв. км.). В рамките на 3-те анализирани години средната гъстота на населението намалява във всички общини в областта.

По брой населени места (68), община Добричка се нарежда на първо място в областта. Броят на населените места в общината се запазва непроменен в рамките на отчетния период 2020-2023 г.

Можем да обобщим, че за трите изследвани години община Добричка запазва позициите си в регионален план по отношение на териториалния обхват и броя на населението сред общините в област Добрич.

Според Националната концепция за пространствено развитие 2013-2025 г. (Актуализация 2019 г.), община Добричка попада в групата от 5-то йерархично ниво. Това са много малки градове и села, центрове със значение за територията на съответната община. В състава на община Добричка има само села(68) и населението е разпределено 100% в селата. За сравнение равнището на урбанизация в област Добрич за 2023 г. е 70%, а урбанизацията за Североизточен район има равни стойности с тези в страната - 74%.

Демографска характеристика

Динамиката показва трайна тенденция на намаляване на населението в община Добричка (с 16% или с 3368 души през 2023 г. спрямо 2020 г.). За периода 2019-2023 г. населението на общината е намаляло с 15,6%. Значителен спад в реалния брой жители на общината е отчетен след последното Преброяване на населението през есента на 2021 г.

Таблица 2: Население в община Добричка 2019 – 2023 г.

	2019	2020	2021	2022	2023
Всичко	20409	20600	20412	16634	17232
Мъже	10188	10293	10172	8212	8508
Жени	10221	10307	10240	8422	8724
В градовете	-	-	-	-	-
В селата	20409	20600	20412	16634	17232

Източник: Национален статистически институт

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

Графика 1: Динамика на населението в община Добричка 2019-2023 г.

През 2023 г. в община Добричка живеят 17232 души, 49.4% от които мъже и 50.6% жени. В общината всички населени места са села и съответно 100% от жителите живеят в селата. Структурата на населението по пол и урбанизираност се запазват без изменение в рамките на периода на прилагане на ПИРО.

По данни от последното преброяване на населението към септември 2021 г. в община Добричка живеят 16764 души или с 5317 души по-малко спрямо преброяването през 2011 г. Населението намалява с 24% за десет години. Демографската криза обхваща почти всички села. Най-големите села в общината са: Стожер, Карapelит, Дончево, Победа и Стефаново. Жителите на най-голямото по население село Стожер намаляват с 15% в периода 2011-2021 г.

От Таблица 3, се вижда, че за разглеждания период населението в шест села от общината се увеличава, както следва: с. Генерал Колево с 8%, с. Дебрeне със 7%, с. Златия с 3%, с. Ново Ботево с 15%, с. Опанец с 8 % и с. Приморци с 18%. В община Добричка при преброяването през 2021 г. има едно пусто или с под 10 жители село - Дряновец само с 3 жители (1 мъж и 2 жени).

Таблица 3: Население в община Добричка по населени места и пол – сравнителни данни от Преброяване на населението през 2011 и 2021 г.

	2011			2021		
	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
Община Добричка	22081	11120	10961	16764	8288	8476
с. Алцек	328	160	168	123	59	64
с. Батово	656	330	326	580	280	300
с. Бдинци	94	46	48	56	27	29
с. Бенковски	825	431	394	606	297	309
с. Богдан	158	80	78	114	60	54
с. Божурово	876	450	426	594	303	291
с. Бранище	394	200	194	389	194	195
с. Ведрина	541	252	289	406	198	208
с. Владимирово	256	132	124	166	79	87
с. Воднянци	301	147	154	218	100	118
с. Вратарите	52	25	27	46	25	21
с. Врачанци	88	46	42	66	34	32
с. Генерал Колево	95	46	49	103	56	47
с. Гешаново	103	49	54	52	25	27
с. Дебрeне	92	45	47	99	59	40
с. Добрево	70	34	36	35	19	16

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

с. Долина	232	114	118	169	82	87
с. Дончево	911	459	452	760	386	374
с. Драганово	162	94	68	130	71	59
с. Дряновец	21	13	8	3	1	2
с. Енево	175	89	86	144	70	74
с. Житница	501	252	249	260	121	139
с. Златия	99	56	43	102	54	48
с. Камен	154	79	75	114	58	56
с. Карапелит	1111	569	542	714	345	369
с. Козлодуйци	434	215	219	377	182	195
с. Котленци	251	125	126	203	100	103
с. Крагулево	60	26	34	12	5	7
с. Ловчанци	794	400	394	420	207	213
с. Ломница	315	144	171	239	114	125
с. Лясково	302	154	148	218	111	107
с. Малка Смолница	128	68	60	94	42	52
с. Медово	61	29	32	25	13	12
с. Методиево	231	106	125	181	89	92
с. Миладиновци	121	59	62	92	46	46
с. Ново Ботево	33	18	15	39	22	17
с. Овчарово	528	257	271	364	166	198
с. Одринци	249	130	119	190	96	94
с. Одърци	621	317	304	520	263	257
с. Опанец	153	78	75	166	81	85
с. Орлова могила	81	46	35	49	26	23
с. Паскалево	705	351	354	653	326	327
с. Плачидол	552	275	277	551	281	270
с. Победа	916	452	464	789	385	404
с. Подслон	383	206	177	296	149	147
с. Полковник Иваново	94	42	52	51	23	28
с. Полковник Минково	228	114	114	194	103	91
с. Полковник Свецарово	137	65	72	114	50	64
с. Попгригорово	91	41	50	69	35	34
с. Прилеп	18	9	9	12	7	5
с. Приморци	78	46	32	95	47	48
с. Пчелино	210	117	93	184	97	87
с. Пчелник	61	29	32	27	13	14
с. Росеново	294	148	146	178	82	96
с. Самуилово	120	62	58	76	38	38
с. Свобода	171	82	89	122	53	69
с. Славеево	192	95	97	144	74	70
с. Сливенци	227	110	117	105	52	53
с. Смолница	379	192	187	297	139	158
с. Соколник	26	11	15	16	8	8
с. Стефан Караджа	336	175	161	344	179	165
с. Стефаново	921	469	452	776	374	402
с. Стожер	1326	668	658	1124	536	588
с. Тянево	161	74	87	96	48	48
с. Фелдфебел Денково	673	349	324	534	274	260
с. Хитово	205	104	101	101	51	50
с. Царевец	388	196	192	287	147	140

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

с. Черна	532	268	264	291	151	140
----------	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Източник: Национален статистически институт

Урбанистичната структура на общината се състои от 68 населени места - села: Алцек, Батово, Бдинци, Бенковски, Богдан, Божурово, Бранище, Ведрина, Владимирово, Воднянци, Вратарите, Врачанци, Генерал Колево, Гешаново, Дебрене, Добрево, Долина, Дончево, Драганово, Дряновец, Енево, Житница, Златия, Камен, Карапелит, Козлодуйци, Котленци, Крагулево, Ловчанци, Ломница, Лясково, Малка Смолница, Медово, Методиево, Миладиновци, Ново Ботево, Овчарово, Одринци, Одърци, Опанец, Орлова могила, Паскалево, Плачидол, Победа, Подслон, Полковник Иваново, Полковник Минково, Полковник Свещарово, Попгригорово, Прилеп, Приморци, Пчелино, Пчелник, Росеново, Самуилово, Свобода, Славеево, Сливенци, Смолница, Соколник, Стефан Караджа, Стефаново, Стожер, Тянево, Фелдфебел Денково, Хитово, Царевец и Черна.

Селищната мрежа е добре изградена и сравнително балансирана. Анализът на пространствената структура на общината показва относително равномерно разположение на изявените селищни структури на територията на общината. По-голямата част от селата с постоянно население над 500 човека са разположени на основни комуникационни оси в общината – Добрич – Силистра; Добрич – Балчик и Добрич – Варна. Селата, за които се наблюдава нарастване на населението спрямо 2011 г. са разположени основно в близост до гр. Добрич в източна посока, както и по комуникационната ос Добрич – Силистра. Концентрацията на населението и икономическата активност в селата показва наличие на полицентрична пространствена структура в общината – големи населени места с икономическа активност в източната/югоизточната част на територията, в сравнителна близост до гр. Добрич и по протежението на пътна връзка Добрич – Силистра в северозападна посока.

Таблица 4: Население по населени места в община Добричка 2020-2023 г.

	2020			2021			2022			2023		
	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
Община Добричка	20600	10293	10307	20412	10172	10240	16634	8212	8422	17232	8508	8724
с. Алцек	361	188	173	342	181	161	121	56	65	116	53	63
с. Батово	590	292	298	591	297	294	563	278	285	566	277	289
с. Бдинци	75	35	40	79	39	40	61	27	34	58	26	32
с. Бенковски	696	366	330	681	347	334	595	291	304	638	320	318
с. Богдан	136	72	64	137	74	63	128	64	64	140	71	69
с. Божурово	790	401	389	793	402	391	583	295	288	584	292	292
с. Бранище	437	219	218	426	212	214	379	188	191	398	192	206
с. Ведрина	543	267	276	522	258	264	410	208	202	443	229	214
с. Владимирово	200	100	100	202	102	100	167	82	85	184	92	92
с. Воднянци	316	140	176	315	141	174	212	98	114	215	98	117
с. Вратарите	41	23	18	40	24	16	48	28	20	44	26	18
с. Врачанци	62	31	31	54	27	27	61	28	33	59	27	32
с. Генерал Колево	91	49	42	89	47	42	110	60	50	116	62	54
с. Гешаново	60	27	33	71	31	40	67	34	33	71	37	34
с. Дебрене	108	58	50	110	59	51	94	55	39	89	51	38
с. Добрево	41	19	22	39	19	20	37	22	15	40	22	18
с. Долина	174	82	92	172	82	90	175	88	87	191	95	96
с. Дончево	791	399	392	781	399	382	754	385	369	748	378	370
с. Драганово	135	73	62	131	70	61	123	67	56	119	67	52
с. Дряновец	19	10	9	20	11	9	4	2	2	3	1	2
с. Енево	172	87	85	173	87	86	142	69	73	154	77	77
с. Житница	439	210	229	434	204	230	256	118	138	253	116	137
с. Златия	90	50	40	88	47	41	101	49	52	99	48	51

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

с. Камен	155	79	76	156	80	76	122	62	60	141	71	70
с. Карапелит	1050	543	507	1044	537	507	722	349	373	731	351	380
с. Козлодуйци	404	186	218	399	186	213	371	183	188	365	180	185
с. Котленци	244	118	126	240	117	123	197	96	101	202	100	102
с. Крагулево	43	20	23	43	20	23	11	4	7	28	14	14
с. Ловчанци	733	352	381	718	343	375	415	201	214	428	205	223
с. Ломница	303	144	159	294	143	151	231	109	122	243	112	131
с. Лясково	280	140	140	281	142	139	213	107	106	214	106	108
с. Малка Смолница	100	51	49	102	50	52	91	40	51	101	44	57
с. Медово	30	17	13	30	15	15	24	13	11	28	15	13
с. Методиево	222	112	110	220	110	110	181	91	90	195	101	94
с. Миладиновци	96	47	49	89	42	47	93	45	48	91	45	46
с. Ново Ботево	37	20	17	35	19	16	38	20	18	35	18	17
с. Овчарово	434	215	219	433	214	219	347	160	187	345	160	185
с. Одринци	206	108	98	218	112	106	197	97	100	219	109	110
с. Одръци	586	291	295	574	280	294	516	257	259	521	260	261
с. Опанец	146	69	77	162	79	83	175	85	90	184	86	98
с. Орлова могила	73	39	34	67	35	32	49	26	23	61	33	28
с. Паскалево	667	336	331	649	327	322	651	324	327	658	333	325
с. Плачидол	635	327	308	618	316	302	524	270	254	542	277	265
с. Победа	932	458	474	935	455	480	792	390	402	804	388	416
с. Подслон	370	203	167	367	201	166	295	150	145	318	162	156
с. Полковник Иваново	56	21	35	60	23	37	52	24	28	48	21	27
с. Полковник Минково	192	101	91	185	99	86	186	97	89	185	98	87
с. Полковник Свещарово	161	77	84	154	73	81	105	45	60	113	48	65
с. Попгригорово	76	37	39	69	33	36	73	35	38	82	41	41
с. Прилеп	18	9	9	22	11	11	13	7	6	13	7	6
с. Приморци	83	47	36	92	49	43	104	53	51	113	60	53
с. Пчелино	188	97	91	189	97	92	178	94	84	186	101	85
с. Пчелник	43	20	23	39	20	19	29	14	15	29	15	14
с. Росеново	242	117	125	242	118	124	184	85	99	223	103	120
с. Самуилово	97	47	50	102	48	54	80	39	41	86	40	46
с. Свобода	129	56	73	123	51	72	114	48	66	119	51	68
с. Славеево	138	71	67	131	67	64	147	75	72	152	76	76
с. Сливенци	199	100	99	198	99	99	106	53	53	107	52	55
с. Смолница	352	164	188	344	160	184	300	140	160	303	144	159
с. Соколник	20	8	12	15	8	7	17	8	9	17	8	9
с. Стефан Караджа	365	198	167	350	190	160	341	176	165	341	176	165
с. Стефаново	1012	507	505	1011	499	512	761	365	396	766	369	397
с. Стожер	1230	591	639	1221	596	625	1088	519	569	1132	541	591
с. Тянево	112	53	59	110	51	59	91	44	47	110	52	58
с. Фелдфебел Денково	638	334	304	627	325	302	527	269	258	539	273	266
с. Хитово	198	96	102	209	102	107	101	48	53	103	50	53
с. Царевец	431	220	211	445	223	222	299	153	146	307	157	150
с. Черна	507	249	258	510	247	263	292	150	142	376	198	178

Източник: Национален статистически институт - <https://infostat.nsi.bg/>

Данните в Таблица 4 показват, че в периода 2020-2023 г. населението в почти всички населени места на общината намалява, с изключение на 12 села, където отчитаме ръст: Богдан (3%), Вратарите (7%), Генерал Колево (22%), Гешаново (16%) Долина (9%), Златия (9%), Малка Смолница (1%), Одринци (6%), Опанец (21%), Попгригорово (7%), Приморци (27%) и Славеево (9%).

С най-бързи темпове намаляват жителите на с. Дряновец (84% за 4-те изследвани години), с. Алцек (68%), с. Хитово (48%), с. Сливенци (46%), с. Житница и с. Ловчанци (42%), с. Крагулево (35%), с. Пчелник (33%) и с. Воднянци (32%).

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

Урбанистичната класификация на община Добричка към 2023 г. включва следните категории: 1 село с 1000 и повече жители – Стожер, 22 малки села (от 250 до 1000 жители) – Батово, Бенковски, Божурово, Бранище, Ведрина, Дончево, Житница, Карапелит, Козлодуйци, Ловчанци, Овчарово, Одрци, Паскалево, Плачидол, Победа, Подслон, Смолница, Стефан Караджа, Стефаново, Фелдфебел Денково, Царевец и Черна и 26 много малките села (до 250 жители) – Алшек, Богдан, Владимирово, Воднянци, Генерал Колево, Долина, Драганово, Енево, Камен, Котленци, Ломница, Лясково, Малка Смолница, Методиево, Одринци, Опанец, Полковник Минково, Полковник Свещарово, Приморци, Пчелино, Росеново, Свобода, Славеево, Сливенци, Тянево и Хитово. Селищната система на общината като цяло е сравнително устойчива. Към 2023 г. обезлюдяващи се (под 100 жители) са 19 села: Бдинци, Вратарите, Врачанци, Гешаново, Дебрене, Добрево, Дряновец, Златия, Крагулево, Медово, Миладиновци, Ново Ботево, Орлова могила, Полковник Иваново, Попгригорово, Прилеп, Пчелник, Самуилово и Соколник. От обезлюдяващите се села единствено село Дряновец е с под 10 жители или 3.

Основните административни, промишлени, търговски, обслужващи и културни дейности в общината продължават да са концентрирани предимно в областния град Добрич. Почти всички хора, живеещи на село, са постоянно пребиваващи там, които се занимават със земеделие в лични стопанства. Тези населени места са подходящи за екологично земеделие и екологични производства, тъй като землищата им са съхранени.

Таблица 5: Население под, в и над трудоспособна възраст по пол 2020- 2023 г.¹

	2020			2021			2022			2023		
	Всичко	Мъже	Жени	Всичко	Мъже	Жени	Всичко	Мъже	Жени	Всичко	Мъже	Жени
Общо	20600	10293	10307	20412	10172	10240	16634	8212	8422	17232	8508	8724
Под трудоспособна възраст	3229	1661	1568	3241	1657	1584	2606	1341	1265	2691	1390	1301
В трудоспособна възраст	11773	6461	5312	11708	6395	5313	8768	4808	3960	9198	5013	4185
Над трудоспособна възраст	5598	2171	3427	5463	2120	3343	5260	2063	3197	5343	2105	3238

Източник: Национален статистически институт - <https://infostat.nsi.bg/>

Населението под трудоспособна възраст запазва относителния си дял от 16% за изследваните четири години. Възрастните над трудоспособна възраст към края на 2023 г. са 5343 души или 31%, като относителният им дял през базовата 2020 г. е 27%. Хората в трудоспособна възраст на 16 и повече години намаляват от 57% на 53%.

Сравнителните данни на НСИ от преброяване на населението през 2011 г. и 2021 г. също показват, че възрастовата структура на населението в община Добричка се влошава. Относителният дял на децата и младежите до 29 годишна възраст намалява от 31% на 26%. В същото време дялът на възрастните хора над 65 години се увеличава от 24% на 29%.

Таблица 6: Население по пол и възраст в община Добричка – 2020-2023 г.

	2020			2021			2022			2023		
	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
Общо	20600	10293	10307	20412	10172	10240	16634	8212	8422	17232	8508	8724
0 - 4	863	446	417	849	447	402	724	370	354	784	387	397
5 - 9	996	506	490	978	487	491	791	406	385	793	424	369
10 - 14	1166	598	568	1175	601	574	927	483	444	907	459	448
15 - 19	1110	557	553	1125	565	560	786	403	383	855	454	401

¹ За 2022 г. тези граници са от 16 до навършването на 61 години и 10 месеца за жените и 64 години и 5 месеца за мъжете.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

20 - 24	1002	520	482	1013	506	507	624	330	294	705	360	345
25 - 29	1104	605	499	1073	595	478	580	304	276	533	286	247
30 - 34	1217	693	524	1192	680	512	752	391	361	817	421	396
35 - 39	1194	629	565	1164	632	532	841	449	392	870	481	389
40 - 44	1277	688	589	1290	675	615	924	491	433	963	486	477
45 - 49	1514	812	702	1469	788	681	1137	619	518	1167	637	530
50 - 54	1465	794	671	1526	799	727	1276	658	618	1306	686	620
55 - 59	1371	736	635	1358	735	623	1213	673	540	1297	694	603
60 - 64	1325	650	675	1312	645	667	1298	636	662	1388	693	695
65 - 69	1400	638	762	1396	657	739	1325	635	690	1331	627	704
70 - 74	1433	599	834	1375	556	819	1369	574	795	1372	584	788
75 - 79	1129	441	688	1078	422	656	1038	418	620	1069	437	632
80+	1034	381	653	1039	382	657	1029	372	657	1075	392	683

Източник: Национален статистически институт - <https://infostat.nsi.bg/>

За периода на изпълнение на ПИРО от 2020 г. до 2023 г. дялът на младите хора до 29 г. намалява от 30% на 27%. Лицата на възраст от 30 до 64 години се запазват в границите на 45% от населението. Възрастните над 65 години се увеличават от 24% на 28%.

Основна причина за застаряване на населението е ниската раждаемост и високата смъртност, които водят до отрицателен естествен прираст. Когато възрастовата структура е деформирана не може да се осигури възпроизводството на населението и трудовия потенциал намалява, което се отразява на социално-икономическото развитие на общината. За влошаването на възрастовата структура съществено допринасят мащабните емиграционни процеси предимно сред младите хора, които след завършване на основно или средно образование напускат родните места и рядко се връщат да живеят отново там.

Броят и структурите на населението се определят от размерите и интензивността на неговото естествено и механично (миграционно) движение.

**Таблица 7: Естествен прираст на населението на община Добричка
2019 -2023 г.**

Година	Живородени			Умрели			Естествен прираст		
	Общо	Момчета	Момичета	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
2019	162	78	84	458	233	225	-296	-155	-141
2020	178	98	80	499	279	220	-321	-181	-140
2021	154	78	76	584	327	257	-430	-249	-181
2022	128	64	64	490	248	242	-362	-184	-178
2023	179	92	87	430	227	203	-251	-135	-116

Източник: Национален статистически институт

Графика 2: Естествен прираст на населението 2019-2023 г.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

Естественият прираст на населението е отрицателен, като за периода 2020-2023 г. е средно по минус 341 души на година, като през 2021 г. достига минус 430, а през 2023 г. е минус 251. Средногодишният брой на живородените деца в община Добричка за периода 2020-2023 г. е 159. Средната смъртност за изследваните 4 години е 500 човека годишно, като тук се отчита и значителния ръст на починалите по време на пандемията от коронавирус. За 2023 г. в община Добричка има 179 живородени деца при 154 за 2021 г., което нарежда общината на 2 място (от 8) и за двете години по раждаемост в област Добрич след община Добрич-град. По смъртност община Добричка също е се нарежда на 2 място след община Добрич-град с 430 бр. умрели или 25‰ на 1 000 души за 2023 г. и 584 бр. умрели или 29‰ на 1 000 души за 2021 г.

Естественият прираст през 2021 г. е (-430) като с по-лош показател е община Добрич-град (-1190). За 2023 г. също е отрицателен (-251) като с по-лош показател отново е единствено община Добрич-град (-639). Тенденциите на ниска раждаемост и висока смъртност са трайни и са причина за отрицателния естествен прираст и задълбочаващата се демографска криза в общината.

Таблица 8: Заселени, изселени и механичен прираст на населението в община Добричка 2019-2023 г.

Година	Заселени			Изселени			Механичен прираст		
	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
2019	973	460	513	613	278	335	360	182	178
2020	1047	533	514	535	247	288	512	286	226
2021	824	367	457	582	239	343	242	128	114
2022	758	343	415	458	197	261	300	146	154
2023	1239	619	620	390	188	202	849	431	418

Източник: Национален статистически институт

Механичният прираст на населението през периода 2020-2023 г. е положителен, но се променя динамично, като през 2020 г. е 512 души, през 2021 г. се понижава до 242, през 2022 г. нараства на 300, за 2023 г. бележи значителен ръст и достига положителните 849 души. Средногодишно населението на общината се е увеличавало от положителна миграция с около 475 човека, което не успява да повлияе значително на негативните демографски процеси, предизвикани от ниската раждаемост и висока смъртност.

Графика 3: Механичен прираст на населението 2019-2023 г.

Миграцията засяга предимно хора в активна възраст и процесът е свързан с все по-интензивното преразпределение на населението и струпването му в големите градове за сметка на малките и средни селища. Общо в резултат на естествен и механичен прираст населението в общината за периода 2020-2023 г. се е увеличило с 539 души.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

Таблица 9: Образователна структура на населението на 7 и повече години по степен на образование към 07.09.2021 г.

Общо	Висше образование	Средно образование	Основно	Начално и по-ниско образование
15696	1132	5880	5554	3120

Източник: Национален статистически институт - <https://infostat.nsi.bg/>

По данни от последното преброяване към 07.09.2021 г. 7% от населението на община Добричка на 7 и повече години има висше образование (1132 лица). Със средно образование са 38%, а с основно – 35%. Общо 3120 лица или 20% от жителите на общината са с начално и по-ниско образование. Напълно неграмотни по официални статистически данни към 2021 година са 667 лица.

Таблица 10: Население по етническа група, майчин език и вероизповедание към 07.09.2021 г.

Етническа група	Общо	Майчин език	Общо	Вероизповедание	Общо
Българска	9581	Български	9054	Християнско	8720
Турска	2902	Турски	3862	Мюсюлманско	4922
Ромска	2313	Ромски	1409	Юдейско	4
Друга	444	Друг	633	Друго	1
Не мога да определя	20	Не мога да определя	15	Не мога да определя	605
Не желая да отговоря	178	Не желая да отговоря	156	Не желая да отговоря	307
Непоказана1	1326	Непоказан	1635	Непоказано	570
				Нямам	1635
ОБЩО	16764		16764		16764

Източник: Национален статистически институт

По данни на ГД ГРАО (www.grao.bg) на община Добричка в периода на действие и прилагане на ПИРО (2021-2023 г.), населението по постоянен адрес се увеличава с 0,5% или 120 души, по настоящ адрес се увеличава с 3% или 725 души. През последната отчетна 2023 година жителите на общината по постоянен адрес са 26 371 души, по настоящ адрес – 24 003, а с постоянен и настоящ адрес в същото населено място – 18 668 души.

Таблица 11: Население по постоянен и настоящ адрес към 31.12.2021-2023 г.

Община, населено място	Постоянен адрес			Настоящ адрес			Постоянен и настоящ адрес в населеното място		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Година									
с. Алцек	436	431	430	411	409	407	373	371	368
с. Батово	709	719	709	629	645	638	546	556	545
с. Бдинци	55	57	56	76	75	74	53	56	55
с. Бенковски	2423	2452	2488	846	862	903	808	811	845
с. Богдан	132	130	129	163	176	187	95	99	96
с. Божурово	1448	1448	1445	937	934	940	853	851	848
с. Бранище	444	445	451	466	467	474	290	293	290
с. Ведрина	644	634	625	570	578	607	387	380	367
с. Владимирово	157	158	146	238	236	247	137	136	126
с. Воднянци	533	532	540	427	429	435	377	372	379
с. Вратарите	35	34	33	51	47	44	28	27	25
с. Врачанци	38	35	36	72	70	71	30	27	30
с. Генерал Колево	81	82	85	84	86	86	66	65	68
с. Гешаново	43	43	40	98	97	94	37	36	33

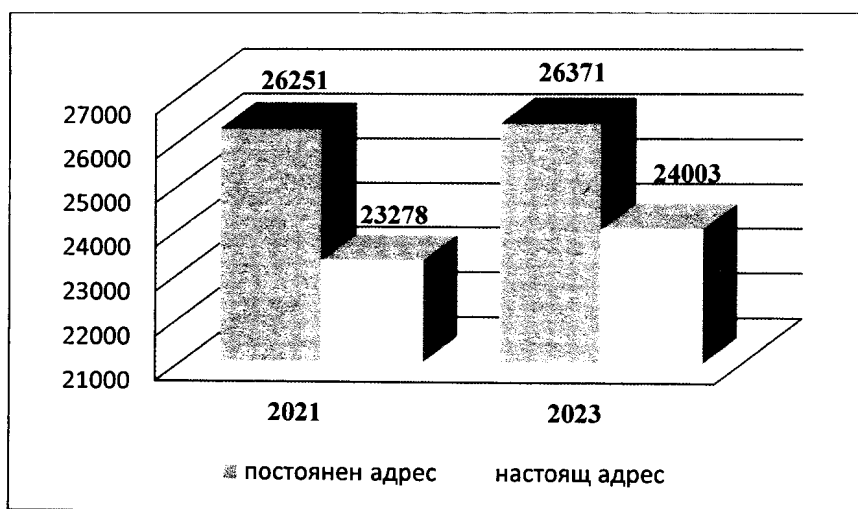
ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

с. Дебрене	60	58	62	114	108	108	54	52	56
с. Добрево	36	33	32	44	46	49	33	31	29
с. Долина	205	197	200	182	181	204	138	135	136
с. Дончево	839	838	838	861	870	869	753	743	743
с. Драганово	173	174	170	171	164	164	124	118	116
с. Дряновец	16	16	14	26	26	24	10	10	8
с. Енево	656	646	653	238	233	246	215	207	214
с. Житница	476	476	473	501	504	501	422	420	417
с. Златия	83	88	82	102	105	103	47	52	47
с. Камен	221	225	222	160	168	184	143	145	145
с. Карапелит	1200	1224	1227	1182	1194	1212	1064	1086	1092
с. Козлодуйци	383	374	377	465	461	454	330	321	320
с. Котленци	229	225	222	278	269	270	205	197	192
с. Крагулево	20	18	18	45	43	50	13	12	12
с. Ловчанци	885	893	901	925	927	929	793	799	799
с. Ломница	378	380	383	321	316	323	246	247	245
с. Лясково	368	366	356	384	380	377	334	330	325
с. Малка Смолница	81	83	89	97	94	104	57	59	65
с. Медово	27	22	19	27	23	24	18	14	13
с. Методиево	174	175	172	246	246	257	133	142	137
с. Миладиновци	85	84	83	101	104	104	63	61	61
с. Ново Ботево	16	15	14	28	29	27	6	6	5
с. Овчарово	583	580	581	495	472	468	421	404	400
с. Одринци	137	135	136	236	244	266	125	125	127
с. Одръци	671	671	666	636	639	643	599	603	607
с. Опанец	113	113	113	194	199	206	85	84	82
с. Орлова могила	60	54	55	85	81	91	47	41	39
с. Паскалево	606	612	608	663	678	694	494	505	491
с. Плачидол	534	529	529	671	666	681	449	449	456
с. Победа	990	979	999	998	1006	1035	829	819	842
с. Подслон	663	677	694	406	419	447	377	387	404
с. Полковник Иваново	55	51	50	68	67	62	45	42	40
с. Полковник Минково	175	171	172	183	183	187	130	125	126
с. Полковник Свещарово	97	106	116	162	166	174	73	79	88
с. Попгригорово	43	42	39	105	121	122	37	36	32
с. Прилеп	5	5	7	21	22	21	1	1	2
с. Приморци	74	74	74	94	104	113	45	46	45
с. Пчелино	254	248	252	221	211	218	201	194	198
с. Пчелник	38	38	37	52	53	53	32	32	31
с. Росеново	255	264	268	252	274	313	216	223	224
с. Самуилово	91	93	107	104	105	111	57	62	68
с. Свобода	135	133	134	139	131	137	105	100	101
с. Славеево	147	144	145	132	137	142	94	92	89
с. Сливенци	261	263	262	222	223	223	202	204	200
с. Смолница	381	378	384	382	402	407	309	302	303
с. Соколник	19	18	19	17	19	17	11	10	10
с. Стефан Караджа	297	295	296	371	375	377	250	248	245
с. Стефаново	1052	1045	1049	1072	1041	1053	832	820	820
с. Стожер	1564	1557	1586	1550	1535	1619	1399	1383	1395
с. Тянево	146	144	140	138	135	155	119	116	114
с. Фелдфебел Денково	1433	1433	1437	710	716	733	665	667	685
с. Хитово	250	255	256	230	227	231	191	193	196
с. Царевец	435	448	443	504	514	528	387	403	396
с. Черна	898	904	897	599	601	686	564	563	560
Общо:	26251	26269	26371	23278	23368	24003	18672	18625	18668

Източник: Национална база данни „Население” - <http://www.grao.bg>

Графика 4: Сравнителна характеристика на населението по постоянен и настоящ адрес
2021-2023 г.

Въпреки лекия ръст от повишаване на населението в община Добричка през 2023 г., спрямо предходната 2022 г. и положителния механичен прираст за анализиранияте години, влошаващите се демографски показатели продължават да влияят негативно върху социално-икономическите процеси и създават естествени бариери пред постигане целите на Плана за интегрирано развитие на община Добричка 2021-2027 г.

Текущата демографска картина показва, че изпълнението на плана не е успяло да повлияе положително върху негативните тенденции на намаляване и застаряване на населението. Перспективите за демографското развитие на общината в средносрочен план показват, че при равни други условия (при непроменени политики) тези фактори ще компрометират възможността на икономическата система да генерира висок и устойчив растеж и ще понижават ефективността на прилаганите мерки в различни сфери.

Политиката за преодоляване на демографската криза в района през оставащия период на действие на ПИРО до 2027 г. трябва да е насочена към подобряване на инвестиционната среда, защото инвестициите са тези, които създават работни места и доходи за хората. Успоредно с това трябва да се обновява и благоустроява средата на обитаване, да се повишава качеството на здравеопазването, образованието и социалните услуги, като по този начин се привличат и задържат млади хора за живот и работа в общината.

Пазар на труда – заетост и безработица

Важен показател, който характеризира влиянието на ПИРО върху социално-икономическите процеси в целевата територия е равнището на заетост и безработица.

Безработицата в община Добричка в периода 2021-2023 г. има променливи стойности първо намалява с 1,79%, през 2022 г. спрямо 2021 г., но през 2023 г. се увеличава и достига 3,3%. Върху процесите на пазара на труда силно влияние оказват пандемията от коронавирус и намаляващия брой на икономически активното население, което служи за база при изчисляване равнището на безработица. През 2022 г. безработицата достига най-ниската си стойност (2,41%) за периода на прилагане на ПИРО.

Таблица 12: Средногодишно равнище на безработица в община Добричка 2021 - 2023 г.

Показател	2021	2022	2023
Брой регистрирани лица	277	161	176
Равнище на безработица (%)	4,2	2,41	3,3

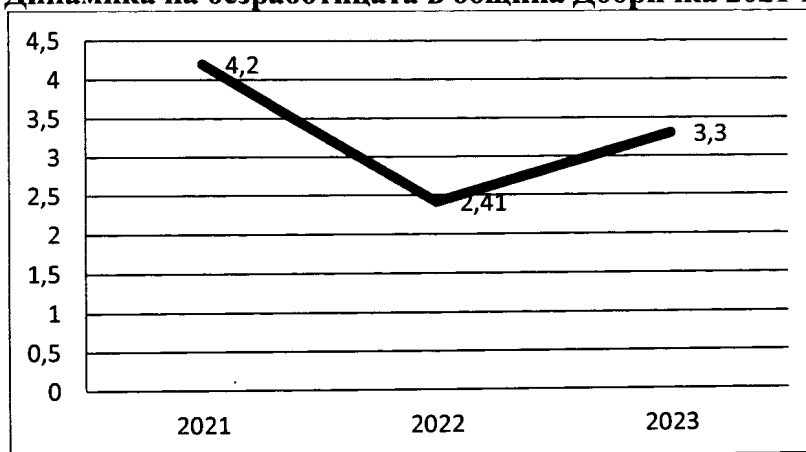
Източник: Дирекция „Бюро по труда“ – Добрич

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

Графика 5: Динамика на безработицата в община Добричка 2021-2023 г. (%)

През отчетната 2023 г. равнището на безработица се повишава с 0,89% спрямо 2022 г. и достига 3,3%, което ниво е по-ниско от средните за област Добрич (5,6%) и за страната (5,6%).

Броят на регистрираните безработни през 2023 г. е 176 или с 15 повече спрямо 2022 г., отчетен е ръст в равнището на безработица, тъй като показателят се изчислява на база икономически активното население, което намалява.

Таблица 13: Структура на безработните лица по пол в община Добричка 2021-2023 г.

Показател	2021	2022	2023
Общ брой регистрирани лица	277	161	176
Жени	132	77	91
Мъже	145	84	85

Източник: Дирекция „Бюро по труда“ – Добрич

Разпределението на регистрираните безработни лица по пол в община Добричка за 2023 г. показва, че относителният дял на жените е 51,7%, а на мъжете 48,3%. Уязвимата група безработни лица остават жените като относителният им дял нараства с 4% от 47,7% през 2021 г. на 51,7% към 2023 г. Жените продължават да са по-силно засегнати от липсата на работни места, при тях дисбалансите между притежаваната квалификация и търсенето на пазара на труда са много по-големи.

Таблица 14: Възрастова структура на безработните лица в община Добричка 2021-2023 г.

Възраст	2021	2022	2023
ОБЩО:	277	161	176
в т. ч. до 29 години	21	19	24
в т. ч. над 55 години	91	46	55

Източник: Дирекция „Бюро по труда“ – Добрич

Засегнати от безработицата са и хората над 55 години – 32,9% за 2021 г., 28,6% за 2022 г. и 31,3% за 2023 г. от всички регистрирани безработни лица. Делът на безработните младежите до 29 години се увеличава от 7,6% през 2021 г. на 13,6% през 2023 г.

Таблица 15: Образователна структура на безработните лица 2021-2023 г.

Образование	2021	2022	2023
с висше образование	11	10	13
със средно образование	148	91	85
с основно и по-ниско образование	118	60	78
ОБЩО	277	161	176

Източник: Дирекция „Бюро по труда“ – Добрич

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

Най-голям относителен дял в образователната структура на безработицата в общината имат лицата със средно образование – съответно 53,4%, 56,5% и 48,3% за трите отчетни години. Следват лицата с основно и по-ниско образование – съответно 42,6%, 37,3% и 44,3% за периода 2021-2023 г. Най-малко са безработните висшисти, като относителния им дял за периода на действие на ПИРО 2021-2023 г. е съответно 4%, 6,2% и 7,4%.

По данни от Дирекция „Бюро по труда“ - Добрич броят на регистрираните продължително безработните лица за 2021 г. е 3, които 1 със средно образование, а 2 с основно и по-ниско образование. За 2022 и 2023 г. няма регистрирани продължително безработните лица.

Таблица 16: Разкрити нови работни места, групи в неравностойно положение в община Добричка 2021-2023 г.

Показател	2021	2022	2023	Общо
Общ брой	584	341	177	1102
Групи в неравностойно положение	27	10	8	45
Новоразкрити работни места	5	8	6	19

Източник: Дирекция „Бюро по труда“ – Добрич

За периода 2021 г. – 2023 г. в община Добричка се реализират следните програми за насърчаване на заетостта, включително за младежи до 29 г:

През отчетните три години в община Добричка има проведени следните активни мерки на труда в т.ч. за групи в неравностойно положение:

- осъществени са 180 информационни срещи за възможностите им за включване в заетост;
- в провеждане на квалификационни курсове за групи в неравностойно положение са включени 11 безработни лица.

За периода 2021 - 2023 г. в община Добричка се реализират следните програми за насърчаване на заетостта:

- През 2023 г. по ОП РЧР „Младежка заетост“ са включени в заетост общо 72 безработни лица на длъжност „Общ работник“;
- За 2021-2022 г. по Регионална програма са включени в заетост общо 30 безработни лица;
- По Национална програма „Старт на кариерата“ за трите отчетни години са обхванати 2 безработни лица;
- През периода 2021-2023 г. по „Програма за обучение и заетост на продължително безработни лица“ са включени в заетост 45 безработни лица на длъжност „Общ работник“;
- По Национална програма „Заетост и обучение на хора с трайни увреждания“ са обхванати 2 лица на длъжност „Общ работник“;
- 2 безработни лица са обхванати и по Национална програма „Помощ за пенсиониране“ на длъжност „Общ работник“ за 2021-2023 г.

Намаляването на безработицата през последните години и достигането на най-ниски нива през 2022 г. е положителна промяна в социално-демографските условия и оказва благоприятно въздействие върху индикаторите за постигане целите на Плана за интегрирано развитие на община Добричка за периода 2021-2027 г. Независимо от тези тенденции пазарът на труда все още се нуждае от стимулиране и допълнителни насърчителни мерки.

Причините за ниските коефициенти на икономическа активност и заетост в общината освен демографската криза са слабата инвестиционна активност, липсата на работни места и най-вече несъответствието между професионалната квалификация на свободната работна сила и пазара на труда. Бързо нарастват нуждите от квалифицирана работна ръка, свързани с въвеждането и използването на нови производствени, информационни и комуникационни технологии. В същото време младите квалифицирани кадри предпочитат да напуснат родните места и да работят в големи градове у нас или в чужбина.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

Икономическо развитие

Икономическото развитие на община Добричка през отчетния период се характеризира с различна динамика в отделните сектори, но като цяло отчитаме ръст спрямо базовата 2021 г. Финансовите показатели на местните предприятия се подобряват. Бизнесът постепенно преодолява кризите и трудностите, предизвикани от неблагоприятните макроикономически условия, включително продължителната пандемия от коронавирус, войните, инфлацията, ръстът в цените на горивата, поскъпването на стоки, материали, доставки и други.

През 2021 г. ръстът на общинската икономика на фона на ковид пандемията е силно неравномерен и съсредоточен в сектори като земеделие и търговия. При прегледа на данните за растежа трябва да имаме предвид, че 2022 г. се характеризира с висока инфлация, което от своя страна означава, че разликата между номиналния и реалния ръст на общинската икономика се различават значително.

Промяната в добавената стойност по факторни разходи на нефинансовите предприятия в община Добричка по данни на Института за пазарна икономика през 2022 спрямо 2021 година е увеличение от 28,5%. В парично изражение добавената стойност по факторни разходи в общината нараства от 122,6 млн. лева през 2021 г. на 157,5 млн. лева през 2022 г. Измерена на човек от населението добавената стойност по факторни разходи в община Добричка се увеличава от 5979 лева на човек през 2021 г. на 9453 лева на човек през 2022 г. Бързото възстановяване и връщане към растеж на повечето български общини през 2022 г. за пореден път потвърждава гъвкавостта на местната икономика на фона на поредица от кризи, пандемия, войни и инфлация.

На етапа на изготвяне на настоящия Доклад за междинна оценка на изпълнението на ПИРО 2021-2027 г., все още няма публикувани официални данни на НСИ за състоянието на нефинансовия сектор и икономическите показатели на местните предприятия през 2023 г. и за целите на анализа е използвана статистическа информация за периода 2021-2022 г.

Структуроопределящи отрасли за местната икономика в община Добричка са: селско стопанство, търговия, преработваща промишленост, хотелиерство и ресторантьорство, транспорт. Водещо място продължават да заемат селското стопанство и търговията, но през последните години значително нараства относителният дял на нетните приходи от производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива.

Таблица 17: Брой нефинансови предприятия по основни икономически дейности за 2021-2022 г.²

Отраслови сектори	2021	2022
Общо	535	749
Селско, горско и рибно стопанство	271	474
Преработваща промишленост	31	31
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	13	15
Строителство	10	14
Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети	135	125
Транспорт, складиране и пощи	15	21
Хотелиерство и ресторантьорство	17	16
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	3	4
Операции с недвижими имоти	9	15
Професионални дейности и научни изследвания	8	10
Административни и спомагателни дейности	3	4
Хуманно здравеопазване и социална работа	8	7
Други дейности	12	13

Източник: Национален статистически институт

² В таблицата не са включени секторите, в които няма регистрирани предприятия или данните са посочени като конфиденциални.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

Нефинансовите предприятия в община Добричка се увеличават с 214 или с 29% през 2022 г. спрямо 2021 г. В сектор „Селско, горско и рибно стопанство“ броят на фирмите е нарастнал значително – с 203 броя през 2022 г. Ръстът им не се дължи на нови предприятия и инвеститори стартирали бизнес в сектора, а по-скоро на нормативното задължение от 2022 г. земеделските стопани да подават годишни статистически отчети. В предходните периоди в сектора се отчитат само земеделските предприятия, регистрирани по Търговския закон, а от 2022 г. отчети в НСИ подават всички земеделските производители, които извършват стопанска дейност, т.е. реализират продукти, стоки или услуги на пазара. По този начин, регистрираните стопани по Наредба № 3 за създаване и поддържане на регистър на земеделските производители, вече се отчитат от статистиката и това води до ръст на предприятията в сектора.

Към 2022 г. в община Добричка най-много фирми развиват дейност в сектор „Селско, горско и рибно стопанство“ – 474, което представлява 63% от общия брой предприятия в общината. Второ място заема сектор „Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети“ съответно 125 предприятия (17%). На трето място е сектор „Преработваща промишленост“, в който работят около 4% от фирмите, като броят им остава непроменен в рамките на отчетния период. Фирмите занимаващи се с транспорт се увеличават с 6 и към 2022 г. са 21 или 2,8% от предприятията в община Добричка. В останалите икономически сектори броят на фирмите се колебае в тесни граници или се запазва сравнително постоянен в рамките на анализирания две години.

Таблица 18: Сравнителен анализ на основните икономически показатели на отчетените нефинансови предприятия за 2021-2022 г.³

Година	Предприятия	Произведена продукция/ Стойност на продукцията	Приходи от дейността	Нетни приходи от продажби	ДМА	Разходи за дейността	Печалба	Загуба	Заети лица	Наети лица
	Брой	Х и л я д и л е в а							Б р о й	
2021	535	448 125	694 851	593 824	245 490	605 994	82 415	1 604	2 477	2 003
2022	749	625 844	929 370	772 807	264 172	816 339	101 758	994	2 685	1 997

Източник: Национален статистически институт

През периода 2021-2022 г. икономическото развитие на общината Добричка бележи ръст. Основните показатели на местните фирми се повишават и финансовите им резултати се подобряват. Произведената продукция бележи ръст от 28% за изследваните две години и достига 625 844 хил. лева през 2022 г. Приходите от дейността нарастват с 25% до 929 370 хил. лева. Разходите за дейността също се увеличават с 26%. При нетните приходи от продажби (НПП) отчитаме ръст от 23% до 772 807 хил. лева. Печалбите на местните фирми през 2022 г. достигат 101 758 хил. лева, което е с 19% повече от 2021 г. Броят на заетите лица през 2022 г. се увеличава с 8% спрямо 2021 г. или 208 заети лица повече. Броят на наетите лица в общината за 2022 г. намалява с 6, тъй като бизнесът свива разходите за персонал в резултат на негативните макроикономически условия.

Около 57% от произведената продукция в общината и 37% от НПП за 2022 г. са реализирани в сектора на селското стопанство, което затвърждава позициите му на водещ отрасъл в местната икономика. Секторът на търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети заема второ място по нетни приходи от продажби – 32% и по произведена продукция – 2,5%. През последните години се подобряват показателите на фирмите в транспорта, които формират 1% от произведената продукция и 1% от НПП в общината.

³ На етапа на изготвяне на настоящия Доклад за междинна оценка на изпълнението на Плана за интегрирано развитие на община Добричка, НСИ все още не е публикувал данни за икономиката на общината през 2023 г..

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

Таблица 19: Групи предприятия в община Добричка, според заетите в тях лица за 2021-2022 г.

Групи предприятия	2021 г.	2022 г.
Общо:	535	749
Микро до 9 заети	487	706
Малки от 10 до 49	43	..
Средни от 50 до 249	..	..
Големи над 250	..	..

Източник: Национален статистически институт

През 2022 г. броят на микропредприятията се е увеличил с 219 или 31 % спрямо 2021 г., когато са 487. От общо 749 предприятия в община Добричка през 2022 г. 706 броя или 94% са микропредприятия с персонал до 9 заети лица. Малките предприятия с персонал от 10 до 49 служители за 2021 г. са 43 или 8% от всички предприятия в общината. Данните за броя на малки предприятия с персонал от 10 до 49 служители за 2022 г., за средни предприятия с персонал от 50 до 249 служители и големи предприятия с персонал над 250 лица за 2021 и 2022 г. са конфиденциални.

Таблица 20: Сравнителна характеристика на средната брутна годишна работна заплата в община Добричка за 2021-2022 г. (лева)

Средна брутна годишна работна заплата	2021 г.	2022 г.
Общо	15 253	19 459
Обществен сектор	13 218	16 143
Частен сектор	16 372	20 486

Източник: Национален статистически институт

Средната брутна годишна работна заплата се увеличава с 22% от 15 253 лева през 2021 г. на 19 459 лева за 2022 г. Заплатата в общественния сектор през 2022 г. е с 2925 лева по-висока спрямо заплатата през 2021 г. И за двете анализирани години средната брутна годишна заплата в частния сектор е най-висока като през 2022 г. е 20 486 лева или с 20% (4144 лева) повече спрямо тази през 2021 г. Възнагражденията за 2022 г. в община Добричка са по-ниски от средната годишна работна заплата за страната – 21 242 лева и по-високи от средната заплата за област Добрич – 15 837 лева. За 2022 г. средната брутна годишна заплата в общината - общо и в частния сектор е по-висока, а в общественния сектор по-ниска, спрямо средната годишна заплата за СИР - 18 241 лева.

Данните за реализираните преки чуждестранни инвестиции от нефинансовия сектор по информация от НСИ за община Добричка през 2021 г. и 2022 г. са конфиденциални.

Изводът, който се налага е, че от началото на прилагане на ПИРО общинската икономика на община Добричка е в подем. Прегледът на тенденциите ясно извежда основните фактори, които отключват потенциала за растеж на региона. Сферите на дейност, които растат най-бързо са тези, които съсредоточават в себе си най-високата инвестиционна активност. От важно значение е и човешкият капитал, като в средносрочен план все по-важни за развитието на бизнеса ще са демографските тенденции и цялостното качество на живот.

Селско стопанство

Селското стопанство е основен отрасъл на местната икономика в община Добричка и запазва своите стабилни позиции и устойчивост в периода 2020-2023 г. Приоритетно се развива земеделието, докато животновъдството изостава по обективни причини – ниски изкупни цени, недостатъчно субсидии, високи изисквания и европейски стандарти.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

Таблица 21: Баланс на територията по начин на трайно ползване на поземлените имоти в община Добричка към 31.12.2022 г.

№	Вид територия по начин на трайно ползване	Площ в ха	Площ %
1.	Урбанизирана територия	6313,87	4,88
2.	Територия за транспорт	2986,38	2,31
3.	Земеделска територия	98737,23	76,30
4.	Горска територия	20769,68	16,05
5.	Води и водни обекти	411,55	0,32
6.	Защитена територия	14,52	0,01
7.	Нарушена територия	172,07	0,13
	ОБЩО:	129405,31	100

Източник: НСИ

По информация от НСИ 76,30% от общата площ в общината се използват предимно за нуждите на селското стопанство, 16,05% за нуждите на горското стопанство, 4,88% са населените места, а останалите територии се разпределят между водните площи, транспортната инфраструктура, защитена и нарушена територия.

Таблица 22: Баланс на земята в община Добричка по видове територии по предназначение към 2023 г.

Вид собственост	Ниви/дка.	Овощни градини и др. трайни насаждения/дка.	Пасища и ливади /дка.	Лозе / дка.
Държавна	26922,997	305,050	2217,679	0,000
Общинска	18321,730	1904,620	66828,192	1808,023
Частна	845636,967	5428,405	776,836	3493,894
ОБЩО:	890881,694	7638,075	69822,707	5301,917

Източник: Общинска служба „Земеделие“ – Добричка

По данни от Общинска служба „Земеделие“ - Добричка към 2023 г. обработваемите площи с начин на трайно ползване /НТП/ „нива“ са 890881,694 дка. от които 95% са частна собственост, а останалите 5% се разпределят между общинска и държавна собственост. Трайните насаждения/без лозя/ представляват 7638,075 дка като собствеността им е 71% частна, 25 % общинска и 4 % държавна. Пасищата и ливадите са 69822,707 дка от тях 96% са общинска, 3% държавна и 1% частна собственост. Лозята заемат 5301,917 дка съответно 66% частна и 34% общинска собственост.

Относителният дял на комасираните селскостопански площи в община Добричка към 2023г. е 86,44%. Остатъкът от 13,56% земеделски земи се обработват в реални граници.

На територията на община Добричка към 2023 г. функционират двадесет и шест земеделски кооперации, разпределени по населени места както следва:

- 1 бр. в с. Бенковски - ЗК "Бенковски";
- 1 бр. в с. Божурово - ППК "Божурово";
- 2 бр. в с. Владимирово - ЗК "21-ви век" и ЗК "Сплотеност";
- 1 бр. в с. Долина - ЗК "Долина";
- 1 бр. в с. Дончево - ПТК "Урожай";
- 1 бр. в с. Житница - ПТК "Житница";
- 1 бр. в с. Камен - ЗКПУ "Камен";
- 1 бр. в с. Лясково - ЗКПУ "Лясково";
- 1 бр. в с. Малка Смолница ЗК "Зора-95";
- 2 бр. в с. Методиево - ПТК "Методиево" и ЗК "Агра";
- 1 бр. в с. Овчарово - ЗК "Овчарово";
- 1 бр. в с. Орлова могила - ЗК "Орлова могила";
- 1 бр. в с. Паскалево - ЗК "Възраждане";
- 1 бр. в с. Победа - ЗК "Победа";

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

- 1 бр. в с. Подслон - ЗКПУ "Подслон";
- 1 бр. в с. Полк. Минково ЗК "Полковник Минков"
- 1 бр. в с. Пчелино ЗКПУ "Съзнание"
- 1 бр. в с. Пчелник ЗК "Пчела"
- 1 бр. в с. Росеново ППК "Братство"
- 1 бр. в с. Самуилово ЗК "Цар Самуил"
- 2 бр. в с. Смолница - ЗКПУ "Смолница" и ЗКЧС "Александър Стамболийски"
- 1 бр. в с. Стефаново - ЗК "Добротица";
- 1 бр. в с. Тянево - ПТК "Единство".

Таблица 23: Земеделски стопани 2020-2023 г.

Показател по години	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Брой земеделски стопани	1534	1435	1333

Източник: Областна дирекция „Земеделие“ – Добрич

Броят на регистрираните земеделски стопани в общината намалява ежегодно или общо с 13% за трите селскостопански години в периода 2020-2023 г. За последната отчетна година са регистрирани 1333 земеделски стопани или с 201 по-малко спрямо базовата - селскостопанска 2020/2021 г.

Основните отглеждани култури в община Добричка са пшеница, царевица за зърно и слънчоглед. С тях са засети най-много площи земеделска земя. Отглеждат се още ечемик, рапица, тритикале, ръж, дини и лавандула. Зеленчукопроизводството все още е слабо развито. През последните години се увеличават площите, засети с орехи, круши, сливи, череши, кайсии и ягоди. От овощните култури преобладават ябълки, круши, малини, праскови и кайсии.

Таблица 24: Справка за засети площи и добиви по вид земеделски култури 2021 -2023 г.

Култури	Засети площи ха			Среден добив кг/ха		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Пшеница	27 100	26 845	25 596	6400	6900	6 700
Ечемик	1310	1800	1 840	5900	6800	6 750
Ръж	190	300	320	2600	2680	2100
Тритикале	725	650	603	5200	2745,71	6382,57
Рапица	1790	2015	2100	3200	2900	2800
Слънчоглед	22 440	21 445	19 820	3050	3200	1900
Царевица за зърно	26 282	2 2900	26 920	7470	6607	4000
Картофи	25,8	10	2,5	21000	18900	17600
Зеле	-	10	1,5	-	17000	16533
Дини	268,11	154	231	24500	29552	21000
Пъпеши	25,97	23	22	8800	9522	9045
Пипер на открито	4,7	2,2	-	18723	39091	-
Домати на открито	10,3	10	-	11359	31400	-
Краставици на открито	7,6	1,5	-	18553	17200	-
Домати в оранжерии	2,6	4,2	1,5	62308	21214	34400
Краставици в оранжерии	2,95	1,3	1,5	24915	59231	33867
Ябълки	24,5	24,5	24,5	13200	5347	10327
Круши	19,3	24,7	24,7	6100	3968	4413
Праскови	15,1	16,3	15,3	7615,89	8405	5092
Сливи	86	98	98	5406,98	4408	5051

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

Череша	8,4	11,1	11,1	3571,43	4054	4685
Орехи	167	304	304	508,98	530	430
Кайсии	14,1	16,3	16,3	4650,35	4969	4172
Малини	16,7	6,7	0,5	3300	5075	10400
Ягоди	2,35	3,8	4,7	4553,19	1789	3511
Маслодайна роза	30	30	31,5	4000	2733	2911
Лавандула	2500	1600	930	6500	6400	7000
Всичко	11 991	78 107	78 910			

Източник: Областна дирекция „Земеделие“ - Добрич

Растениевъдството е основния земеделски отрасъл в община Добричка, благоприятствано от плодородните земеделски земи и климатичните условия в района.

Към 2023 г. най-много площи са засети с царевица за зърно – 26 920 ха, пшеница - 25 596 ха и слънчоглед – 19 820 ха.

Данните в Таблица 24 показват, че в рамките на отчетния период засетите площи на територията на общината намаляват от 83 068 ха през 2021 г. на 78 920 ха за 2023 г.

Средните добиви от хектар на отглежданите култури имат променливи стойности за анализирания три години. През 2023 г., наблюдаваме най-нисък среден добив от хектар на около половината култури както следва: ръж – 2100 кг., рапица - 2800 кг., слънчоглед – 1900 кг., царевица за зърно – 4000 кг., картофи – 17 600 кг., зеле -16 533 кг., дини – 21 000 кг., праскови - 5092 кг., орехи – 430 кг. и кайсии – 4172 кг. Ръст и съответно най-висок среден добив от ха за 2023 г. в общината се отчита при тритикале - 6382,57 кг, череши – 4685 кг., малини – 10400 кг. и лавандула – 7000 кг.

За базовата 2021 г. средните добиви от хектар на пшеница и ечемик бележат най-ниски стойности, а през 2022 г. най-високи. В агрометеорологично отношение 2022 г. е най-благоприятна и с най-високи добиви от хектар при следните земеделски култури - ръж, слънчоглед, зеле, дини, пъпеши, пипер на открито, домати на открито, краставици в оранжерии, праскови, орехи, кайсии. През 2022 г. спад и най-ниски средни добиви от хектар бележат - краставиците на открито, домати в оранжерии, крушите, сливите, ягоди, маслодайната роза и лавандулата.

Вторият подотрасъл на селското стопанство е животновъдството, което през последните години бележи подем в общината.

Таблица 25: Справка за броя на животните в община Добричка по видове 2021-2023 г.

Вид животни	2021	2022	2023
Говеда	13 300	13 349	13 416
Овце	7 934	6 421	6 463
Кози	289	261	279
Птици	1 231 474	1 223 077	1 328 950
Пчелни семейства	16 778	16 557	18 027
Свине	82 914	92 792	97 412

Източник: Областна дирекция „Земеделие“ – Добрич

Водещи подотрасли на местното животновъдство са птицевъдство и свиневъдство. Към 2023 г. в общината се отглеждат общо 13 416 говеда, 97 412 свине, 279 кози, 6463 овце, 1 328 950 птици и 18 027 пчелни семейства. В почти всички подотрасли на животновъдството в общината се забелязва ръст за анализирания период. Към 2023 г. спад се наблюдава при овцете с 19% или 1471 броя по-малко, спрямо базовата 2021 г. и при козите с 4%, за трите години броят им намалява с 10 и достига 279.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

По данни на Областна дирекция по безопасност на храните – Добрич (ОДБХ), на територията на община Добричка към 2023 г. работят 23 регистрирани ветеринарни лекари. Ветеринарното обслужване във всички населени места е на добро ниво.

В общината за отчетния период има регистрирани три месодобивни предприятия и две кланици, които отговарят на всички нормативни изисквания - както следва:

- „Недко Недков - Овчарово“ - с. Овчарово;
- „Джеронимо-кланица“ - с. Росеново;
- „Велико“ ООД - с. Козлодуйци;
- „Шанс 20 Милко Петров“ - с. Ловчанци за клане на свине;
- „Венцислав Пантелеев“ ЕООД за клане на ЕПЖ.

При упражнениия контрол от ОДБХ през отчетния период в община Добричка са регистрирани превишения на показатели в състава на следната селскостопанска продукция и храни:

- Сурово мляко;
- БСС от краве мляко по БДС 15/2010;
- БСС от краве мляко по ТД;
- каркаси от ЕПЖ;
- каркаси от ДПЖ;
- каркаси от свине.

Таблица 26: Брой животновъдни обекти по вид в община Добричка 2021-2023 г.

Животновъдни обекти	2021	2022	2023
ЕПЖ	47	48	48
ДПЖ	40	43	42
Свине	4	4	4
Птици	11	12	8
Пчелни семейства	239	240	246
ОБЩО	341	347	348

Източник: Областна дирекция по безопасност на храните – Добрич

По данни от Областна дирекция по безопасност на храните - Добрич, за отчетния период общия брой на животновъдните обектите в община Добричка се увеличават с 2% или от 341 през 2021 г., стават 348 през 2023 г.

Таблица 27: Животновъдни обекти в община Добричка по населени места към 2023 г.

Населено място	Животновъдни обекти / брой					Общо
	ЕПЖ	ДПЖ	Свине	Птици	Пчелни семейства	
с. Алцек	0	0	0	0	2	2
с. Батово	0	0	0	1	16	17
с. Бдинци	0	1	0	0	3	4
с. Бенковски	2	4	0	0	5	11
с. Богдан	0	1	0	1	5	7
с. Божурово	4	1	0	0	2	7
с. Бранище	0	0	0	0	2	2
с. Ведрина	0	0	0	0	0	0
с. Владимирово	0	0	0	0	11	11
с. Воднянци	1	0	0	0	2	3
с. Вратарите	0	0	0	0	0	0
с. Врачанци	2	0	0	0	4	6
с. Генерал Колево	0	1	0	0	4	5
с. Гешаново	0	0	0	0	2	2
с. Дебрене	0	2	0	0	2	4

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

с. Добрево	1	0	0	0	1	2
с. Долина	1	2	0	0	3	6
с. Дончево	1	0	0	4	4	9
с. Драганово	1	0	0	0	3	4
с. Дряновец	1	1	0	0	2	4
с. Енево	1	1	0	0	1	3
с. Житница	0	0	0	0	9	9
с. Златия	0	0	0	0	6	6
с. Камен	0	1	0	0	7	8
с. Карapelит	2	4	0	0	2	8
с. Козлодуйци	1	0	1	0	9	11
с. Котленци	2	1	0	0	3	6
с. Крагулево	1	0	0	0	3	4
с. Ловчанци	1	1	1	0	4	7
с. Ломница	1	0	0	0	1	2
с. Лясково	0	0	0	0	2	2
с. Малка Смолница	1	0	0	0	1	2
с. Медово	0	1	0	0	7	8
с. Методиево	1	0	0	0	10	11
с. Миладиновци	1	1	0	0	3	5
с. Ново Ботево	1	0	0	0	5	6
с. Овчарово	3	0	1	0	6	10
с. Одринци	1	1	0	0	6	8
с. Одрци	0	2	0	0	1	3
с. Опанец	3	1	0	0	0	4
с. Орлова могила	0	2	0	0	4	6
с. Паскалево	1	2	0	1	6	10
с. Плачидол	1	1	1	0	2	5
с. Победа	1	1	0	0	4	6
с. Подслон	1	1	0	0	1	3
с. Полковник Иваново	1	0	0	0	5	6
с. Полковник Минково	0	1	0	0	1	2
с. Полковник Свецарово	0	1	0	0	3	4
с. Попгригорово	0	0	0	0	4	4
с. Прилеп	0	0	0	0	1	1
с. Приморци	1	0	0	0	4	5
с. Пчелино	0	0	0	0	3	3
с. Пчелник	0	0	0	0	3	3
с. Росеново	0	0	0	0	5	5
с. Самуилово	0	1	0	0	5	6
с. Свобода	1	2	0	0	4	7
с. Славеево	0	0	0	0	6	6
с. Сливенци	0	0	0	0	0	0
с. Смолница	2	0	0	0	3	5
с. Соколник	0	0	0	0	3	3
с. Стефан Караджа	1	0	0	0	2	3
с. Стефаново	0	0	0	0	4	4
с. Стожер	2	0	0	1	2	5
с. Тянево	0	0	0	0	4	4
с. Фелдфебел Денково	0	0	0	0	0	0
с. Хитово	1	0	0	0	4	5
с. Царевец	0	2	0	0	2	4
с. Черна	1	1	0	0	2	4
Общо:	48	42	4	8	246	348

Източник: Областна дирекция по безопасност на храните – Добрич

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

Животновъдните обектите по населени места в общината към 2023 г. са най-много в селата: Батово - 17, а Методиево, Козлодуйци, Владимирово и Бенковски с по 11. Най-малко само един животновъден обект за пчелни семейства има в село Прилеп. Без животновъдни обекти в община Добричка са четири села – Ведрина, Вратарите, Сливенци и Фелдфебел Денково.

Съществен проблем за развитието на животновъдството остават строгите хигиенни и ветеринарномедицински изисквания към животновъдните обекти след присъединяването на страната ни към ЕС. Не на последно място сериозна пречка пред реализацията на местна животновъдна продукция се явяват и неизгодните, често прерастващи в нелоялни и монополни, взаимоотношения между продавачи, посредници и купувачи.

Тенденциите в развитието на селското стопанство следват тези в страната, които са свързани с намаляване на производството, ниска рентабилност и ниска конкурентоспособност на сектора. Намаляването на изкупните цени и заливането на пазара с вносни стоки правят сектора все по-малко привлекателен. Възможностите за финансиране, които предлагат европейските фондове са добър начин за подкрепа на сектора и неговото възстановяване, но липсва достатъчно активност от страна на местните производители за кандидатстване с проекти и инвестиране на средства в земеделие и животновъдство.

Горско стопанство

Горският фонд на община Добричка към 2023 г. заема 14% от общата територия на общината – 18114 ха. Горските територии на община Добричка се стопанисват от ТП ДГС – Добрич към ДП „Североизточно държавно предприятие” на Министерство на земеделието и храните. Общата лесистост на община Добричка към 31.12.2023 г. е 16%.

По данни от ТП ДГС - Добрич, към 2023 г. по вид собственост горите в общината са разпределени както следва в Таблица 28.

Таблица 28: Разпределение на общата горска площ на община Добричка по видове собственост 2023 г.

№ по ред	Видове собственост	Ха	%
1	Горски територии-държавна собственост	16 130	89,05
2	Гори върху земеделски земи-държавна собственост	57	0,31
3	Горски територии-общинска собственост	40	0,22
4	Гори върху земеделски земи-общинска собственост	1 262	6,97
5	Горски територии- собственост на физически лица	362	2
6	Гори върху земеделски земи- собственост на физически лица	72	0,4
7	Горски територии- собственост на юридически лица	153	0,84
8	Гори върху земеделски земи- собственост на юридически лица	38	0,21
	Общо:	18 114	100

Източник: ТП ДГС – Добрич

Общата горска площ на територията на община Добричка към 2023 г. е 18114 ха, от които относителният дял на държавните горски територии е 89,05%, горите върху земеделски земи – държавна собственост са 0,31%, общински гори са 40 ха или 0,22% , а горите върху земеделски земи – общинска собственост -1262 ха, съответно 6,97%. Горите собственост на физически лица имат относителен дял 2%, а горите върху земеделски земи – собственост на физически лица 0,4%. Юридическите лица притежават 0,84% от горските територии и 0,21% са гори върху земеделски земи – собственост на юридически лица.

Общият размер на предвиденото ползване на дървесина за периода 2021-2023 г. е 116 780 плътни куб. м. или средно годишно ползване в размер на 38 926,67 плътни куб. м. Осъщественото ползване на дървесина от горския фонд на община Добричка за отчетните три години е 109 590 плътни куб. м., което е със 7 190 плътни куб. м. по-малко от предвиденото.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

Количеството на ползваната дървесина от горски територии на територията на община Добричка за 2022 г. е 39 780 плътни куб. м. стояща маса с клони, което е с 18 380 плътни куб. м. повече спрямо предвиденото. През 2021 и 2023 г. осъществено ползване на дървесина от горския фонд на общината е по-малко от предвиденото.

Таблица 29: Предвидено и осъществено ползване на дървесина от горски територии на община Добричка (2021 – 2023 г.)

Година	Предвидено ползване плътни куб. м. стояща маса с клони	Добито количество плътни куб. м. стояща маса с клони
2021	48 890	38 930
2022	21 400	39 780
2023	46 490	30 880
Общо:	116 780	109 590

Източник: ТП ДГС – Добрич

За периода 2021-2023 г. в община Добричка общо са залесени 329 дка държавни горски територии. През 2022 г. залесените площи в общината са 47 дка. Значително е залесяването през 2023 г. с относителен дял от 76,6%, или 252 дка, които са с 222 дка повече спрямо базовата 2021 г., когато са залесени едва 30 дка държавни горски територии.

Таблица 30: Залесяване на горски територии – държавна собственост в община Добричка (2021 – 2023 г.)

Година	Залесена площ (дка)
2021	30
2022	47
2023	252
Общо:	329

Източник: ТП ДГС – Добрич

На горска територия в община Добричка попадат следните защитени зони:

- ✓ **Защитена зона „Суха река“** с код BG0000107, определена по Директива 92/43/ЕЕС за запазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна;
- ✓ **Защитена зона „Суха река“** с код BG0002048, определена по Директива за опазване на дивите птици 79/409/ЕИО. Обявена със Заповед № РД-853/15.11.2007 г. на МОСВ;
- ✓ **Защитена зона „Чаиря“** с код BG0002085, определена по Директива за опазване на дивите птици 79/409/ЕИО. Обявена със Заповед № РД-551/05.09.2008 г. на МОСВ.

В община Добричка има две дървообработващи и преработващи предприятия, които представляват склад за дървесина и цех за пелети, намиращ се в село Златия и склад за преработка и продажба на дървесина в с. Котленци. По информация от РДГ-Варна за периода 2021-2023 г. същите не са функционирали.

Стопанското значение на горите не се ограничава само с дърводобива. Ежегодно се предоставят площи на местното население, осигуряващи паша на голяма част от селскостопанските животни. Горите са източник и на много ценни ресурси - билки, горски плодове, гъби и др., които могат да бъдат използвани за организиране на дребни производства, осигуряващи заетост на ниско квалифицирани работници.

Туризм

Община Добричка разполага с разнообразни възможности за практикуване на различни видове туризъм – културно-исторически, ловен, селски, къмпинг, екотуризм. През периода на действие на ПИРО 2021-2023 г., и поради негативното влияние на пандемията от коронавирус, туризмът в общината заема малък дял в показателите на местната икономика.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

На територията на общината съществуват редица археологически паметници на културата, културно-исторически обекти и природно наследство – защитени зони, природни резервати и забележителности в близките села:

- Защитена зона „Чаиря” – с. Генерал Колево;
- Защитена местност „Орлова могила” – с. Орлова могила;
- Батовска долина, изворът "Чашката" ;
- Местността „Бузлука“ до с. Одърци;
- Крепост Калето - с. Одърци ;
- Карстова пещера в местността Крали Маркова стъпка до с. Карапелит;
- Живописните ждрела на Суха река;
- Добруджанската равнина;
- Лечебен камък в с. Фелдфебел Денково;
- Скални манастири в района на Суха река;
- Каралезката чешма – с. Стефан Караджа;
- Археологически комплекс в местност Славната канара, община Добричка;
- крепост в м. "Асариче" - с. Долина ;
- крепост в м. "Каяджика" - с. Камен;
- крепост Хач бурун кале - с. Ново Ботево;
- крепост Калето 2 - с. Прилеп;
- местност „Чашката – с. Батово – с. Прилеп;
- местност „Ефеклията“.

В община Добричка има една единствена хижа “БОТЕВО“, която се стопанисва от Туристическо Дружество “Добротица“ гр. Добрич. Дружеството развива предимно пешеходен туризъм без възрастови ограничения. Маршрутите, които са създадени са: Добрич - с. Ново Ботево с влак от гарата до хижата пеш приблизително – 2 ч., с. Стожер - манастир света „Марина“ - 4ч., с. Дончево - през гората до хижата приблизително – 3 ч., с. Одринци – язовира - хижата - 2.30 ч. Хижа БОТЕВО е на 280м. надморска височина с капацитет 28 легла и столова за 40 души. Местността около хижата е привлекателна през всички сезони, но най-много през пролетта заради плантацията от кокичета минзухари и други цветя.

Още една забележителност в общината е Медена къща Михови в село Прилеп, където можем да се запознаем с интересни факти за пчеларството от древността до наши дни. Ще научим за лечебните и високи хранителни свойства на всички пчелни продукти – пчелен мед, прашец, прополис, пчелно млечице, търтеев хомогенат и восък. В медената къща може да се видят различни пчелни жилища – каменна пещера, дънери и хралупи, глинен кошер, използван в Египет и Израел и плетен кошер, типичен за нашите земи. Има и функциониращ пчелин с атрактивни пчелни жилища с различна форма. Демонстрационният кошер със стъклени стени показва вътрекошерният живот на пчелите. Може да се види как пчелите работнички внасят прашец и нектар, вентилират и градят восъчни основи, както и мъжкото присъствие в кошера – търтеите. Не на последно място може да опитаме от вълшебните пчелни продукти събрани от пчелите на пчелари Михови - ръчно приготвени медено – таханови бонбони, медено блокче, медена ракия , както и високоенергиен коктейл от мед, прашец и прясно изцеден цитрусов сок.

Въпреки всички тези природни, археологически и културни туристически ресурси не наблюдаваме интензивно развитие на туризма в община Добричка през отчетния период.

Таблица 31: Категоризирани места за настаняване в община Добричка 2021 - 2023 г.

№	Вид и наименование на обекта	Капацитет легла	Категория звезди	Населено място	Адрес
1.	Семеен хотел и бунгала "МОНАСТИРА"	23	1*	с. Прилеп	Ул. Първа, № 43
2.	Семеен хотел "Пикник Градините"	10	2**	с. Прилеп	Местност Градините

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

3.	Къща за гости „Златия“	8	1*	с. Златия	Ул. Първа № 9
4.	Бунгала „Чаира“	7	1*	с. Генерал Колево	Главен път Добрич- Стефан Караджа- Генерал Тошево
5.	Къща за гости „Диана“	14	1*	с. Батово	Ул. Първа № 17

Източник: Община Добричка

На етапа на междинна оценка на ПИРО 2021-2023 г. в общината има общо 5 категоризирани места за настаняване, с общ капацитет 62 легла.

Заведенията за хранене и развлечения на територията на община Добричка са 124 броя. Типовете са разнообразни – ресторанти, механи, бистра, кафе-аперитиви, кафе-сладкарници, кафе-бар, пивница, снек- бар, бирария, бюфет, павилион за бързо хранене, сладкарница и една дискотека в с. Стожер.

Таблица 32: Дейност на местата за настаняване в община Добричка през периода 2020 - 2022 г.

Година	Брой места за настаняване ⁴	Брой легла	Легла-денонощия брой	Брой стаи	Брой реализирани нощувки	Приходи от нощувки/лв.
2020	1	31	4712	3	..	..
2021	1	31	4743	3	..	..
2022	1	31	6634	3	..	..

Източник: Национален статистически институт

За съжаление в общината за анализираниите три години няма достатъчно изградени места за подслон и настаняване. Под наблюдението на статистиката е обхванат само 1 туристически обект на територията на община Добричка с общ капацитет 3 стаи и 31 легла. През 2022 г. броят на легла-денонощия се увеличава с 1922 или 29 %, спрямо базовата 2020 г. когато са 4712. Данните на НСИ за броя на реализираните нощувки и приходите от нощувки в обекта за периода 2021-2023 г. са конфиденциални.

През периода на действие на ПИРО 2021-2023 г. община Добричка е одобрена и реализира следните проекти в областта на туризма:

- ✓ **Проект „Хършова-Добричка, Заедно по красивия път на устойчивото развитие, чрез трансграничната култура“** ИНТЕРРЕГ V А Румъния-България, АД № ROBG-456/12.09.2018 г. Общата стойност на проекта е 1 477 350,17 евро, от които 754 771,88 евро са за община Добричка като партньор. Периода на изпълнение е 11.09.2018 - 11.09.2022 г. Целта на проекта е съживяване на трансграничния регион, да се стимулира туризма и същевременно да се подкрепи опазването на културното наследство на историческата област, която е на територията на две държави - Румъния и България. Дейности осъществени по проекта:
- Модернизиране на народните читалища „Нов живот - 1941 г.“ в с. Черна и „Светлина - 1940“ в с. Ловчанци чрез ремонт, обзавеждане и оборудване;
- Разработена е обща стратегия за валоризация на културното и природно наследство чрез неговото реставриране и популяризиране за устойчива икономическа употреба;
- Създаден е интегриран туристически продукт;
- Проведени са фестивали в Дебрене и в Хършова, които са с международно участие. През 2021 г. около 150 румънски певци и изпълнители са взели участие на проведеното 52-рото издание на фолклорния събор „Песни и танци от слънчева Добруджа – Дебрене 2021 г.“

⁴ **Обект на изследване** са всички категоризирани и функционирали през отчетния период места за настаняване с 10 и повече легла - хотели, къмпинги и други места за краткосрочно настаняване (туристически и вилни селища, хижи, частни квартири и апартаменти, почивни станции, ваканционни бунгала, къщи за гости и др. места за краткосрочно настаняване).

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

- На организиран през 2022 г. трансграничен фестивал "Добруджа с елек и престилка" в Хършова, Румъния, са взели участие - 150 читалищни дейци и 30 души представителна делегация на община Добричка;
- Организиран са обучения в областта на културния туризъм, където са обучени 20 екскурзовода, които да препоръчват създадените в рамките на общата стратегия 4 туристически маршрута;
- Модернизиране на Дома на културата в Хършова чрез ремонт и оборудване, специфично за културните дейности.
- ✓ **Проект „Развиване на туристически продукт за образователен и развлекателен туризъм на територията на община Добричка“** по ПРСР, Процедура № BG06RDNP001-19.401 на МИГ Добричка по подмярка 19.2-7.5. Административният договор №BG06RDNP001-19.401-0001 е с дата 11.12.2021 г. Общата стойност на проекта е 185 281,84 лв. Период на изпълнение: 11.12.2021 г.-30.06.2023 г.
- През 2022 г. в двора на закритото училище в село Паскалево е изградена и оборудвана площадка по безопасност на движение по пътищата;
- През 2023 год. е планиран за създаване посетителски център, в който ще се обособи изложба-ретроспекция и ще се ремонтират и оборудват два кабинета - по един за малчуганите от детските градини и един за учениците.

С изграждането на обучителен център и атракцион за обучение по безопасност на движението, какъвто няма изграден до момента в област Добрич, се предоставя възможност за атрактивно теоретично и практическо възпитание, развитие на транспортна култура и пътна безопасност на децата и учениците от общината. Тези дейности създават уникална целогодишна атракция, която дава възможност за практикуване на алтернативен туризъм и популяризиране на туристическия продукт.

- ✓ **Проект „Развиване на туристически продукт за исторически, културен, образователен и развлекателен туризъм на територията на община Добричка“** по ПРСР, Процедура № BG06RDNP001-19.401 на МИГ Добричка по подмярка 19.2-7.5. Административен договор №BG06RDNP001-19.401-0002-C01/20.07.2021 г. Общата стойност на проекта е 14 718,00 лв. С период на изпълнение: 20.07.2021 г.-30.06.2023 г.
- През 2022 г. е обновена Каралезката чешма. В процес на създаване е музейна експозиция „100 години „Песента на колелетата“ в НЧ „Асен Златаров-1940“, с. Стефан Караджа.

Целта на проекта е да се развие туристически продукт за исторически, културен и образователен туризъм за повишаване атрактивността и интереса към територията на общината.

Община Добричка разполага с богат ресурс и дадености, които имат потенциал да привличат туристи и да допринесат за развитието, и обогатяването на местния туристически продукт, но въпреки тези природни туристически ресурси не наблюдаваме развитие на туризма. Проблем е фактът, че повечето от обектите са недостатъчно проучени и разработени, липсват и достатъчно места за настаняване и подслон. Пандемията от коронавирус също се отразява негативно на бранша.

Развитието на туристическия бранш е от важно значение за просперитета на общината въпреки малкия му дял и е един от основните приоритети, които са заложили в различни програмни и стратегически документи, включително ПИРО. За устойчивото развитие на туристическия сектор е необходимо дългосрочно планиране и взаимноизгодно сътрудничество между всички заинтересовани страни.

Социални дейности и услуги

На етапа на междинна оценка на ПИРО в община Добричка се предоставят разнообразни социални услуги (СУ) - в общността, от резидентен тип и в домашна среда. През отчетния период 2021-2023 г. успешно функционират и се развиват социални услуги обезпечени с държавно, общинско и проектно финансиране.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

Социалната политика на Община Добричка е насочена към осигуряване на по-добри условия за живот на хората в неравностойно положение. Широкият спектър от социални услуги има за цел да гарантира равен достъп до механизми за социално включване и да отговори в най-висока степен на потребностите на хората в това число - грижи за деца, за възрастни хора, както и хора в неравностойно положение. Социалните услуги обхващат всички населени места на територията на общината и всички групи потребители.

За отчетния период 2021-2023 г. в общината са разкрити две нови социални услуги:

➤ През 2021 г. е открита социалната услуга **„Асистентска подкрепа“** – до момента са обхванати 475 потребители от най-уязвимата група лица в надтрудоспособна възраст в невъзможност за самообслужване, които нямат определена по съответния ред степен на намалена работоспособност. Назначени са 158 лица в трудоспособна възраст на длъжност социален асистент, които предоставят социални услуги от битов и социален характер.

➤ **„Центърът за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с деменция“ в село Опанец.** ЦНСТПЛД е нова социална услуга от резидентен тип за възрастни хора и лица с увреждания в община Добричка. Стартира своята дейност през 2021 г. като местна дейност, а от 2022 г. е делегирана от държавата дейност. Центърът функционира в реновирана сграда в двора на действащия Дом за пълнолетни лица с деменция. 336 100 лв. са инвестирани в преустройството и строителните дейности. 179 986 лв. са осигурени по Проект „Красива България“, а 156 123 лв. са от бюджета на Община Добричка. За оборудването и обзавеждането през 2020 г. Центърът за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с деменция получава финансова подкрепа и от Фонд „Социална закрила“ на стойност 35 530 лв. И така общата инвестиция в сградния фонд, в съфинансиране и от общинския бюджет, достига 371 636 лв. Новообзаведената сграда отговаря напълно на съвременните стандарти и критерии за материална база за реализиране на новата социална услуга. Регламентираният капацитет предвижда новата услуга да се предоставя на 15 лица с диагноза деменция или Болест на Алцхаймер. За потребителите на услугата са осигурени постоянни грижи и наблюдение. Те получават 24-часово съдействие от квалифициран персонал за водене на самостоятелен начин на живот. За функционирането на социалното заведение са назначени медицински специалисти, трудотерапевт и санитарни-болногледачи. Към 31.12.2022 г. в Центъра за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с деменция в село Опанец са настанени 13 потребителя от селата Царевец, Одръци, Стожер, Богдан, Дончево, Бранище, Славеево, Паскалево.

Към 2023 г. на територията община Добричка се предоставят и следните социални услуги:

➤ **Дом за пълнолетни лица с деменция с. Опанец** - специализирана социална услуга за лица с деменция или болест на Алцхаймер, установена с протокол от ЛКК и/или с експертно решение на ТЕЛК/НЕЛК. С делегиран от държавата бюджет. Капацитетът му е 50 места. В дома за пълнолетни лица с деменция се предоставят специализирани социални услуги за мъже и жени след изчерпване на възможностите за оставане в семейството по задоволяване на ежедневни, здравни, образователни, рехабилитационни потребности, както и потребности в свободното време, от контакти със семейството, приятели и близки. Основните дейности в дома са съобразени с изпълнение на стандартите и критериите за предоставяне на социални услуги (регламентирани в ЗСУ и ППЗСУ) и са насочени към организиране на мероприятия по обгрижване и създаване на възможности за нови интервенции за подобряване самочувствието на настанените лица.

➤ **Домашен социален патронаж** - поради големината на общината и значителния брой на населените места, предоставяната социална услуга Домашен социален патронаж е разделен на 11 центъра, които обслужват 58 населени места в община Добричка с капацитет 500 потребители от уязвими социални групи – самотни възрастни и лица с увреждания. Общината изпълнява дейности за подобряване на материалната база чрез доставка и монтаж на ново, професионално оборудване и обзавеждане на кухненски блок в Домашен социален патронаж поэтапно в селата.

➤ **Механизъм лична помощ** - За отчетния период общо 348 лични асистенти предоставят лична помощ чрез дейности от домашен, личен и социален характер на хората с увреждания на територията на общината.

Реализирани социални проекти, програми и дейности през отчетния период:

➤ През 2020 г. община Добричка започва предоставяне на **Топъл обяд** на 260 лица с ниски доходи – под линията на бедност, определена за страната, като мярка и защита на бедстващи семейства от последствията на COVID-19. Средствата са осигурени от бюджета на Общината и от дарения. На по-късен етап е подписан договор между АСП и Община Добричка за финансиране на целевата **програма „Топъл обяд у дома в условията на извънредна ситуация – 2020“**. От 22.04.2020 г. до 15.07.2020 г. договорът продължава инициативата на Общината за подпомагане на 170 лица във всички населени места. За останалите 90 потребители предоставянето на топъл обяд е до 10.06.2020 г. и е финансирано с дарения и общински средства.

➤ **Проект „Топъл обяд в условията на пандемията от COVID-19 в Община Добричка“** – с период на изпълнение от 01.02.2021 г. до 30.06.2021 г. За този период 230 лица от 57 населени места в община Добричка имат възможност да получават ежедневно топъл обяд от началото на месец февруари в рамките на проекта по Оперативна програма за храни и основно материално подпомагане.

➤ През 2022 г. е сключен Административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Програма за храни и основно материално подпомагане 2021- 2027 г., операция BG05SFPR003-1.001 **“Топъл обяд“** между Община Добричка и Агенция за социално подпомагане на обща стойност 143 913,60 лв. Проектът е съфинансиран от Европейския социален фонд ПЛЮС и се реализира за периода от 14.11.2022 г. до 31.03.2025 г. В резултат на изпълнението на проекта 150 лица от уязвимите целеви групи на територията на община Добричка ще получат топъл обяд в продължение на 13 месеца (3 години през зимните месеци).

➤ През 2022 г. Община Добричка е подала проектно предложение и е одобрена по **проект Фонд „Социална закрила“ - „Патронажна мобилност за доставка на топъл обяд в община Добричка“**, процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, която се предоставя на общини, които управляват Домашен социален патронаж и предоставят топъл обяд по Програма за храни и основно материално подпомагане 2021 – 2027. Закупен е нов неупотребяван лекотоварен автомобил за нуждите на Домашен социален патронаж, притежаващ следните характеристики: минимум 3 кубични метра обем на товарната зона, 1+1 брой места, минимум 480 кг полезен товар.

➤ **Проекта „Равен шанс за всички деца в община Добричка“** BG05M9OP001-2.004-0021-S03, който е насочен към осигуряване на социални услуги за подобряване качеството на живот на деца в риск от 0 до 7 г. и техните семейства на територията на общината. Успешното реализиране на проектните дейности е свързано с интегрирано и устойчиво предоставяне на комплекс от качествени и достъпни социални, здравни, образователни и други услуги, отговарящи на индивидуалните потребности в стимулираща семейна и социална среда. Създадено е специализирано звено за управление и функциониране на услугите в Общностния център в с. Стефаново. За предоставяне на услугите е подбран персонал, включващ специалисти от различни сфери – медицински специалисти, социални работници, психолози, рехабилитатори, педагози и медиатори. Те работят в интердисциплинарни екипи и координират усилията си за посрещане на комплексните нужди на децата и семействата от целевите групи в община Добричка. Общностен център с. Стефаново, разполага със здравен кабинет, зала за рехабилитация, кабинети за психолог, логопед, специален педагог и зала за групови занимания. В Центъра е изградена среда, близка до семейната, при която близо 350 деца, в т.ч. 50 деца с увреждания, получават необходимата им индивидуализирана грижа и подкрепа за личностно съзряване и изграждане на умения за самостоятелен и независим живот. Услугите се предоставят в Центъра, както и на мобилен принцип. С решение на Комитета за наблюдение на ОП „Развитие

на човешките ресурси“ е удължена продължителността на проект BG05M9OP001-2.004 „Услуги за ранно детско развитие“ до 30 юни на 2023 година.

➤ **Проект "Грижа в дома в община Добричка"** се осъществява чрез процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05SFPR002-2.001 „ГРИЖА В ДОМА“ по Програма “Развитие на човешките ресурси” 2021-2027, съфинансирана от Европейския съюз. Стойността на проекта е 819 868,24 лв. Срокът за изпълнение е 12 месеца от 01.01.2023 до 31.12.2023 г. Предвиден за 152 потребители. Целта на проекта е да се осигури подкрепа в домашна среда за лица с увреждания и възрастни хора, зависими от грижа на територията на община Добричка. Предоставяне на почасови мобилни интегрирани здравно-социални услуги по домовете и психологическа подкрепа за възрастни хора в невъзможност за самообслужване и лица с увреждания - помощ в дома, която включва дейности като поддържане хигиената в жилищните помещения, обитавани от потребителите, съдействие за дребни битови ремонти, приготвяне на храна с продукти на потребителя, социални контакти и др.; медицински услуги - медицински прегледи на потребителите с цел установяване на техните здравни потребности, първа и доболнична медицинска помощ, хигиенни грижи, здравни консултации, следене на регулярното вземане на лекарства, мерене на кръвно, организиране и подпомагане посещения на личния лекар, манипулации, помощ при рехабилитационни или други интегрирани услуги, придружаване до болнични заведения; психологическа подкрепа, насочена към възстановяване и социална интеграция, която ще създаде възможности за водене на самостоятелен и независим живот; Доставка на храна, хранителни продукти и продукти от първа необходимост вкл. лекарства, както и осигуряване на транспорт на персонала, предоставящ услугите, от/до домовете на лицата, заплащане на битови сметки, плащания на данъци и такси, заявяване и получаване на неотложни административни и битови услуги (със средства на потребителите), съдействие за снабдяване с технически помощни средства, помощ при писане на писма; Предоставяне на лицата от целевата група на информация относно превенция и профилактика на здравето и социално значими заболявания, включително консултации с диетолог и др. специалисти при необходимост; Осигуряване на супервизия и обучения на служителите, предоставящи почасови мобилни интегрирани здравно-социални услуги в домашна среда. По проекта са назначени на трудов договор диспечер, шофьор, психолог, домашни санитарии – 43. На граждански договор: социален работник, медицински сестри – 4 и супервайзър.

➤ **Проект "Патронажна грижа + в община Добричка"** по ОП РЧР, АД № BG05M9OP001-6.002-0166. Общата стойност на проекта е 241 346,85 лв. Период на изпълнение: 01.07.2021-30.06.2022 г. Към проекта е сключено допълнително споразумение №01 към процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05M9OP001-6.004 „Патронажна грижа + - Компонент 2“ по Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси” 2014-2020, съфинансирана от Европейски социален фонд на Европейския съюз. Общата стойност е 120 673,43 лв. Срокът на предоставяне на услугата е 6 месеца, считано от 01.07.2022 г. Целта на проекта е да се осигури подкрепа за възрастни хора и лица с увреждания чрез услуги в домашна среда, както и подкрепа за адаптиране на социалните услуги, делегирани от държавата дейности във връзка с разпространението на COVID-19. Патронажната грижа предоставя комплекс от услуги за помощ в дома, която включва дейности като почистване, пране, социални контакти и др.; медицински услуги, недублиращи се с тези, предоставяни по НЗОК; психологическа подкрепа, насочена към възстановяване и социална интеграция, която създава възможности за водене на самостоятелен и независим живот; доставка на храна, хранителни продукти и продукти от първа необходимост, вкл. лекарства (закупени със средства на потребителите), заплащане на битови сметки, заявяване и получаване на неотложни административни и битови услуги (със средства на потребителите). Целеви групи: хора с увреждания, възрастни хора в невъзможност от самообслужване, лица над 54 г., други уязвими групи, вкл. Лица, поставени под карантина във връзка с COVID-19, лица от рисковите групи за заразяване с COVID-19. Обхванати са 91 потребители на почасови мобилни интегрирани здравни

грижи и социални услуги в населени места на територията на община Добричка. По проекта са назначени 1 диспечер, 1 шофьор, 3 медицински сестри, 1 социален работник и 22 домашни санитари, които предоставят интегрирани социално-здравни услуги на потребителите. Назначени са 3 санитари на трудов договор в ДПЛД в с. Опанец, които извършват дезинфекция на сградния фонд на социалната услуга, ДДД с цел предоставяне на защитена среда на лицата. 11 служители от Дома за пълнолетни лица с деменция в с. Опанец на длъжност санитар полагат извънреден труд и получават допълнително възнаграждение, които също извършват дезинфекцията на целия сграден фонд. По проекта са закупени две компютърни конфигурации, две мултифункционални устройства и 6 бр. телефони.

➤ **Проект „Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания в община Добричка - Компонент 3“**, по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, АД № BG05M9OP001-2.101-0053-C01. Общата стойност на проекта е 134 070,00 лв. Период на изпълнение: 01.05.2020 - 28.02.2021 г. Целта на проекта е предоставяне на услуги за преодоляване последиците от коронавируса; почасови услуги за доставка на храна, хранителни продукти и продукти от първа необходимост, включително лекарства със средства на потребителя; осигуряване на лични предпазни средства, дезинфекционни препарати и транспорт за лицата, предоставящи услугите. По проекта 20 технически сътрудници предоставят услуги на 180 потребители в 23 населени места.

➤ **Проект "Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания в община Добричка -Компонент 4"** ОП РЧР АД № BG05M9OP001-2.103-0100-C01. Общата стойност на проекта е 81 305,28 лв. Период на изпълнение: 02.01.2021- 30.06.2021г. Целта на проекта е удължаване с 6 месеца на предоставянето на патронажна грижа на лицата от целевите групи, в отговор на нуждите на населението от услуги в домашна среда за възрастни хора и лица с увреждания. По този начин се защитава обществения интерес и се продължава процесът на грижа за хората с увреждания и възрастните хора, изграждането на алтернативна подкрепа в общността чрез предоставянето на качествени и достъпни услуги за дългосрочна грижа. Целеви групи са възрастни хора над 65 г. с ограничения или в невъзможност за самообслужване, хора с увреждания и техните семейства. Предоставени са почасови услуги на 91 потребители от 14 домашни санитари в 18 населени места.

➤ **Проект „Приеми ме 2015“** финансиран по ОПРЧР. Целите на проекта са усъвършенстване модела на предоставяне на социалната услуга приемна грижа, подкрепа процеса на деинституционализация на деца и реализиране устойчив модел за развитие на заместваща семейна грижа. Приемната грижа представлява мярка за закрила, която дава право на детето да расте в семейна среда. Освен това тя осигурява временна грижа за дете в нужда или риск. Приемната грижа е полезна и за развитието на дете, чиито биологични родители са в затруднение. Общият брой на приемни семейства в общината и брой деца настанени в приемни семейства за периода 2021-2023 г. е 52.

➤ **Проект „Укрепване на общинския капацитет в община Добричка“** се осъществява чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05SFPR002-2.002 „Укрепване на общинския капацитет“ по Програма “Развитие на човешките ресурси” 2021-2027, съфинансирана от Европейския съюз. Общата стойност на безвъзмездната финансова помощ по проекта е 144 467.00 лева. Периода на изпълнение е от 03.04.2023г. до 03.04.2025г. Целта на проекта е да се подкрепи реформирането на системата на социалните услуги и да се улесни прехода към новите механизми на местно ниво, чрез развитие и укрепване на общинския капацитет. В изпълнение на Закона за социалните услуги (ЗСУ), Закона за хората с увреждания (ЗХУ) и Закона за личната помощ (ЗЛП) с предоставянето на интегрирана подкрепа, ще позволи плавно и безпроблемно въвеждане на реформите в областта на социалните услуги и личната помощ и ще ускори предоставянето на по-ефективна и качествена грижа на лицата от най-уязвимите групи в населените места на територията на община Добричка.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

➤ През отчетния период е реализиран проект „Текущ ремонт на Дом за пълнолетни лица с деменция с. Опанец – подмяна на ВИК инсталация“, финансиран от Фонд „Социална закрила“ (ФСЗ). Общата стойност на проекта е 90429,62 лв. с вкл. ДДС, като от ФСЗ са 49600,65 лв. с вкл. ДДС и съфинансиране от страна на общината - 40828,97 лв. с вкл. ДДС. Извършена е подмяна на вътрешната ВиК-инсталация на ДПЛД в село Опанец, включително и ремонт на санитарните възли. Достъпните санитарно-хигиенни помещения бани с тоалетни са оразмерени съобразно изискванията за осигуряване на свободно пространство за маневриране с инвалидна количка и за разполагане на санитарните прибори и аксесоарите на санитарното обзавеждане.

За отчетния период в община Добричка се развиват партньорски взаимоотношения с БЧК и НПО, работещи в социалната сфера, както и с представители на бизнеса, с оглед реализиране на съвместни подкрепящи дейности за уязвими групи в общината.

През 2020-2022 г. в условията на пандемията от COVID-19 са раздадени хранителни продукти, лични предпазни средства и хуманитарна помощ от дарители, проекти и програми на нуждаещи се лица и семейства от общината.

През 2023 г. на територията на община Добричка функционират 55 клуба на пенсионера в 53 села: Алцек, Батово, Бдинци, Бенковски, Богдан, Божурово, Бранище, Ведрина, Владимирowo, Вратарите, Врачанци, Воднянци, Долина, Дончево, Драганово, Златия, Енево, Камен, Карапелит, Котленци, Козлодуйци, Ловчанци, Ломница, Лясково, Малка Смолница, Методиево, Миладиновци, Овчарово, Одръци, Одринци, Орлова Могила, Паскалево, Плачидол, Победа, Полковник Минково, Попгригорово, Гешаново, Пчелник, Пчелино, Полковник Иваново, Приморци, Росеново, Свобода, Смолница, Славеево, Самуилово, Стефан Караджа, Стефаново, Стожер, Фелдфебел Денково, Хитово, Черна и Царевец. В тях членуват 1169 души, като на територията на селата Бенковски, Паскалево и Стожер има по два пенсионерски клуба. Предвид важната им социална роля, изразяваща се в поддържане на социални контакти на пенсионерите, приоритет на общината е финансирането на клубовете, с цел тяхната издръжка и развитие на дейността им.

В сферата на социалните дейности и услуги община Добричка работи в тясно сътрудничество и е в постоянна координация и взаимодействие с Дирекция „Социално подпомагане“ (ДСП).

По данни от ДСП – Добрич общо за трите години са подпомогнати 7450 лица и семейства в община Добричка. През 2021 г. наблюдаваме най-много подпомогнати лица и семейства - 2535, най-малко са през 2023 г. – 2420, а през 2022 г. са 2495.

Таблица 33: Справка за подпомогнати лица и семейства 2021 – 2023 година

Показател	2021	2022	2023
Брой лица и семейства получили целева помощ за отопление по Наредба № РД-07-5 от 16.05.2008 г. на МТСП	629	748	827
Брой лица и семейства получили месечна помощ по чл.9 от ППЗСП	25	25	33
Брой лица с увреждания	1480	1507	1546
Брой лица получили технически помощни средства ПСПСМИ	378	199	1
Брой приемни семейства в общината и брой деца настанени в приемни семейства за периода 2021-2023 г.	23	16	13
ОБЩО:	2535	2495	2420

Източник: Дирекция „Социално подпомагане“ – Добрич

Лицата получили целева помощ за отопление по Наредба РД-07-5 за отопление за отчетния период се увеличават с 24% и през 2023 г. са 827, спрямо 2021 г. когато са 629.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

На територията на община Добричка за 2023 г. има 33 лица/семејства подпомагани по реда на чл.9 от ППЗСП в Д"СП" Добрич, или с 8 повече спрямо 2021 и 2022 г. когато са 25 лица/семејства.

Броят на лицата с увреждания в общината за трите анализирани години се увеличава през 2021 г. са 1480, за 2022 г. са с 27 повече или 1507, а през 2023 г. достигат 1546. Общо за периода лицата с увреждания в общината са 4533.

Лицата получили технически помощни средства за периода 2021-2023 година са 578. Считано от 01.07.2022 г. техническите помощни средства се предоставят от РЗОК, а за суми над 1000.00 лева от НЗОК.

При социалните услуги, предоставяни в домашна среда, в резултат на извършваните дейности при голяма част от потребителите се наблюдава положителна промяна в начина на живот, хигиените навици, уменията за самообслужване и начина на общуване. Поддържа се система за обратна връзка от потребителите на услугата и членове на техните семејства чрез периодично допитване с цел събиране на информация, относно тяхната оценка на качеството на предоставяната социална услуга и резултата от ползването на услугата.

Здравеопазване

Здравното и медицинско обслужване на населението в община Добричка е осигурено със спешна и извън болнична помощ. На територията на общината няма заведения за болнична помощ. Населението се обслужва от МБАЛ гр. Добрич или специализираните здравни заведения в гр. Варна. Основно значение за здравното обслужване на населението в 68 – те населени места е действащия Център за спешна медицинска помощ - Добрич. В някои от детските градини и учебните заведения са осигурени необходимите медицински специалисти, оборудвани са медицински кабинети и се извършва широка профилактична дейност с цел ограничаване на рисковите фактори сред подрастващите.

Таблица 34: Справка за извън болничната медицинска помощ 2021 – 2023 година

Година	ОПЛ	ГППМП	ИПДМ
2021	9	3	3
2022	8	3	3
2023	8	2	3

Източник: РЗИ – Добрич

По данни на РЗИ – Добрич, в периода от 2021 г. до 2023 г. на територията на община Добричка са регистрирани и функционират следните лечебни и здравни заведения за извън болнична медицинска помощ:

- 8 индивидуални практики за първична медицинска помощ на общопрактикуващи лекари (ОПЛ), като през 2021 г. са били с 1 повече или 9;
- 2 групови практики за първична медицинска помощ (ГППМП) за 2023 г., като през 2021 и 2022 г., също са били с 1 повече;
- 3 индивидуални практики по дентална медицина (ИПДМ).

Индивидуалните практики за първична медицинска помощ обслужват населението на с. Плачидол, с. Дончево, с. Стефаново, с. Батово/до заемане на титуляр/, с. Победа, с. Стожер, с. Ведрина, с. Бенковски, с. Божурово и с. Смолница, с. Овчарово и с. Житница. Груповите практики за първична медицинска помощ обслужват населението на с. Владимирово, с. Карапелит, с. Ловчанци, с. Паскалево и с. Хитово. Индивидуални практики за първична дентална помощ обслужват населението в с. Стожер, с. Дончево и с. Стефаново.

Работещите през 2023 г. 8 лекари в ИППМП имат специалност по „Обща медицина“, а 4-те от лекарите работещи в ГППМП са записани да специализират медицинската специалност „Обща медицина“.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

През отчетния период в община Добричка са извършени ремонтни дейности на сградите, ползващи се от лекарските практики/здравни служби в селата: Божурово, Житница, Смолница, Стожер, Батово, Карапелит, Победа, Хитово, Ведрина, Одърци, Паскалево и Царевец. Със средства осигурени от общината през 2022 г. са закупени и предоставени за помещенията на здравно обслужване - климатици, хладилници, стерилизатори, медицински кушетки, електрически бойлери, преносими компютри, принтери, защитни предпазни средства, дезинфектанти на стойност над 39 000 лв. За подобряване на медицинското обслужване на населението през 2022 г. с финансиране от общината е закупена и нова медицинска апаратура, както следва - 8 (осем) броя шест канални ЕКГ апарата на обща стойност 16 992 лв. с вкл. ДДС за здравните служби в селата: с. Стефаново, с. Хитово, с. Смолница, с. Карапелит, с. Житница, с. Победа, с. Паскалево, с. Ведрина и 4 (четири) броя портативни ехографа на обща стойност 23 280 лв. с вкл. ДДС за здравните служби в селата: с. Стефаново, с. Хитово, с. Смолница, с. Карапелит.

Осигурен е достъп до медицинско и здравно обслужване на деца и ученици в 9 здравни кабинета на училищата в селата Батово, Хитово, Карапелит, Стожер, Победа, Житница, Ловчанци, Овчарово и Стефаново.

В общината трима здравни медиатора работят с различни рискови групи в уязвими общности. Консултират ромски семейства относно правата им за подпомагане в сферата на социалната закрила, социалните услуги в общността и закрила на детето. Здравните медиатори владеят ромски език, познават здравното и социалното законодателство и са в добри взаимоотношения с местните здравни и социални институции. Напредък от тяхното съдействие и работа на терен се наблюдава в повишаване броя на имунизациите сред ромската общност. Отчита се подобрена информираност и достъп до здравни и социални услуги на ромските деца и възрастни.

През 2023 г. броят на общопрактикуващите лекари в общината, по данни на НСИ е 7 или с 1 по малко, спрямо базовата 2021 г. когато са 8.

Таблица 35: Медицински персонал и население на един лекар 2021-2023 г.

Персонал/Години	2021	2022	2023
Лекари	8	7	7
Лекари по дентална медицина	-	-	-
Медицински специалисти	9	9	9
Население на 1 лекар	2552	2376	2462
Население на 1 лекар по дентална медицина	-	-	891

Източник: ИНФОСТАТ - <https://infostat.nsi.bg>

Населението на община Добричка страда от недостиг на общопрактикуващи лекари, стоматолози и специалисти. По последните актуални данни на НСИ към 2023 г. на територията на община Добричка работят общо 7 лекари и 9 медицински специалисти. За периода 2021-2023 г. пациентите на един лекар в общината намаляват от 2552 на 2462. А на един стоматолог за 2023 г. се падат 891 пациенти.

Здравното и медицинско обслужване на гражданите е затруднено, поради неравномерното разпределение на населението по общи практики и отдалечеността на голяма част от населените места от областния център.

За осъществяването на нормалната доболнична помощ има допълнителна необходимост от общопрактикуващи лекари и медицински специалисти.

Таблица 36: Информация за епидемичната обстановка и заразна заболяемост в община Добричка за периода 2021 – 2023 г. с посочени видове заболявания

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

Заразна заболяемост	2021	2022	2023	Общо
Туберкулоза	0	2	3	5
Covid 19	786	765	71	1622
Варицела	4	34	29	67
Скарлатина	0	3	13	16
Остър вирусен хепатит тип А	2	1	0	3
Вирусен хепатит тип В	1	0	0	1
Хепатит неопределен, остър	0	0	1	1
ОВП	1	0	0	1
Сифилис	2	4	1	7
Сифилис, вроден и на кърмачето	1	1	1	3
Жиардиаза	3	1	2	6
Лаймска болест	0	3	0	3
Колиентерит	0	2	5	7
Ентероколит	0	0	1	1
Тетанус	0	0	1	1
Антракс	0	0	1	1
Ехинококоза	0	1	0	1
Общо	800	817	129	1746

Източник: РЗИ – Добрич

Динамиката на заразната заболяемост представя основните тенденции в развитието и характерните особености на епидемичния процес на заразните заболявания в община Добричка за периода 2021 г. – 2023 г.

Регистрираната висока заболяемост за 2021 и 2022 г. се дължи основно на пандемичното разпространение на COVID-19 през анализирания период. През 2023 г. се отчита значително понижаване на общата заразна заболяемост в сравнение с предходните две години.

Водещ в общата структура на заразната заболяемост за посочения период е COVID-19. За периода на действие на ПИРО 2021-2023 г., в община Добричка са регистрирани общо 1622 случая на COVID-19 или 93% от общата заразна заболяемост, като през 2021 г. са 786, след което наблюдаваме лек спад за 2022 г. със 21 случая по-малко или 765, а през 2023 г. намаляват значително до 71.

През 2022 и 2023 г. наблюдаваме „повишено“ разпространение на Варицела или общо 63 случая за двете години, спрямо базовата 2021 г., когато са само 4.

За трите анализирани години има 5 регистрирани случая на туберкулоза. През периода има 16 регистрирани случая на скарлатина, 3 на остър вирусен хепатит А, 10 на сифилис в т.ч и на вроден и на кърмачето, 6 на жиардиаза, лаймска болест 3 случая и 7 на колиентерит. В общината за отчетния период има и регистриран по един случай на вирусен хепатит тип В, хепатит неопределен, остър, ОВП, Ентероколит, Тетанус, Антракс и Ехинококоза.

Таблица 37: Заболяемост по групи болести от МКБ в община Добричка 2021 – 2023 г.

Групи болести по МКБ/възраст на лицата	2021			2022			2023		
	0-17г.	18г.+	Относителен дял %	0-17г.	18г.+	Относителен дял %	0-17г.	18г.+	Относителен дял %
Някои инфекциозни и паразитни болести	213	380	3,20	219	300	2,42	534	508	2,82
Новообразувания	5	231	1,95	6	220	1,78	5	343	1,90
Болести на кръвта и кръвотворните органи	14	63	0,53	15	53	0,43	20	66	0,37
Болести на	22	1006	8,48	38	764	6,18	52	1275	7,07

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

ендокринната система									
Психични разстройства	22	216	1,82	18	179	1,45	28	322	1,79
Болести на нервната система	18	634	5,35	18	547	4,42	20	620	3,44
Болести на окото и придатъците му	43	416	3,51	57	324	2,62	83	439	2,43
Болести на ухото и мастоидния израстък	31	200	1,69	39	192	1,55	45	240	1,33
Болести на органите на кръвообращението	11	5218	44,00	11	6089	49,22	18	10139	56,24
Болести на дихателната система	591	961	8,10	794	1309	10,58	1626	1220	6,77
Болести на храносмилателната система	99	381	3,21	87	482	3,90	151	526	2,92
Болести на кожата и подкожната тъкан	74	225	1,90	86	285	2,30	114	290	1,61
Болести на костно - мускулната система	19	717	6,05	16	646	5,22	22	846	4,69
Болести на пикочо-половата система	63	874	7,37	53	601	4,86	72	704	3,90
Бременност, раждане и послеродов период	5	4	0,03	4	4	0,03	3	7	0,04
Вродени аномалии	5	5	0,04	11	3	0,02	5		0,00
Симптоми, признаци и отклонения	108	113	0,95	125	138	1,12	140	80	0,44
Травми и отравяния	60	214	1,80	68	236	1,91	88	404	2,24
Общо	1403	11858	100,00	1665	12372	100,00	3026	18029	100,00

Източник: РЗИ –Добрич

Здравното състояние на населението от Общината не се различава от здравословните тенденции на страната, респективно областта. Структурата на заболяемостта за периода 2021-2023 е следната: най-много заболели има от групата на „Болести на органите на кръвообращението”, като стойностите се движат от 5218 през 2021 до 10139 през 2023 заболели на 1000 души, с относителен дял от 44,00% до 56,24 % като в този клас основно потърсили медицинска помощ са пациенти с хипертонични болести. Следващата група болести за които се наблюдава повишена заболяемост са „Болести на ендокринната система”. През 2021 година заболелите са 49,28 на хиляда души, през 2023 те са 73,99 на хиляда. На трето място са „Болести на дихателната система”, като през 2021 са заболели 47,08 на хиляда, през 2023 те са 70,80 на хиляда или като относителен дял спада от 8,10 % до 6,77 % през 2023 година.

Основните рискови фактори (тютюнопушене, употреба на алкохол, затлъстяване, небалансирано хранене и ниска двигателна активност) продължават да обхващат голяма част от населението и да застрашават здравето му. Сериозен проблем се явява нарушената профилактика на населението, което води до влошаване на общия здравен статус. Подобряването на общата система за навременна и всеобхватна профилактика ще спомогне за снижаване на заболяемостта и много по-качествено лечение на болните.

Предизвикателство пред намаляването на преждевременната смъртност е повишаването на здравната култура, особено сред малцинствените групи, които се характеризират с ограничен

достъп до здравни услуги. Осигуреността на населението в общината с медицински специалисти е ниска, и с неблагоприятна перспектива, във връзка с емиграцията на квалифицирани специалисти и малък брой присъединяващи се към работната сила в системата на здравеопазването.

Образование

В образованието през последните години са налице нови предизвикателства, сред които: повишаване качеството и ефективността на образование и обучение; ориентиране на образователния процес към развитие на потенциала на ученика (инициативност, креативност, предприемачески дух, усвояване на знания и придобиване на умения и др.); постигане на равни шансове за всички деца. Подпомагането на изграждането на ключови компетентности, ориентирани към личностно развитие на детето през целия му живот, както и насърчаване към обучение през целия живот и непрекъснато самоусъвършенстване.

Дейностите в областта на предучилищното и училищното образование са насочени към изпълнение на задълженията на Община Добричка, произтичащи от Закона за предучилищното и училищно образование (ЗПУО), Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО) и Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА), съобразена е също и Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021-2030).

Приоритетите в сферата на образованието са съобразени с основните цели и принципи на промените в училищното образование и са част от основните дейности в Плана за интегрирано развитие на Община Добричка 2021-2027 г., Общинската стратегия за развитие на образованието в община Добричка 2022-2026 г. и Общинската стратегия за подкрепа на личностното развитие.

Образователната система е добре организирана и материално обезпечена. Наличната мрежа от учебни заведения е с оптимизирана структура, съобразена с действащите законови и подзаконови документи и нормативи и с местните, държавни и европейски стратегии за развитие на образованието. Развитието на демографските процеси на територията на общината се отразяват негативно върху мрежата от учебни заведения. Училищната мрежа в общината вече е достигнала предела на оптимизация.

На територията на община Добричка функционират общо 30 детски градини и 13 училища, от които 10 основни, 2 обединени и 1 средно, в които е осигурен равен достъп до качествено образование на всички деца. Сградният фонд на образователните институции е в много добро състояние. Образователната система е устойчива и в периода на действие на ПИРО (2021-2023 г.) няма закрити учебни заведения.

През учебната 2023/2024 г. в общината функционират 1 средно училище, 10 основни училища и 2 обединени училища, както следва:

- СУ „Никола Вапцаров“, с. Карапелит;
- ОУ „Отец Паисий“, с. Батово;
- ОУ „Васил Левски“, с. Божурово;
- ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, с. Ведрина;
- ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, с. Дончево;
- ОУ „Стефан Караджа“, с. Житница;
- ОУ „Неофит Рилски“, с. Ловчанци;
- ОУ „Отец Паисий“, с. Овчарово;
- ОУ „Климент Охридски“, с. Смолница;
- ОУ „Христо Ботев“, с. Стожер;
- ОУ „Васил Левски“, с. Хитово;
- Об У „Добри Войников“, с. Победа;
- Об У „Пейо К. Яворов“, с. Стефаново.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

Средното училище „Никола Вапцаров“ в с. Карapelит предлага обучение на ученици от I до XII клас в дневна форма на обучение. Учениците от гимназиален етап се обучават в специалност „Хранително-вкусова промишленост“, което им дава възможност след завършване на образованието да се реализират в различни фирми, занимаващи се с производство и преработка на хранителни продукти, маслопродукти и етерични масла. За обучението и възпитанието им се грижат 20 високо квалифицирани преподаватели.

В Обединено училище „Добри Войников“ в с. Победа се предлага професионално обучение по специалностите „Шлосерство“ и „Шивачество“.

В Обединено училище „Пейо Яворов“ - с. Стефаново, се обучават ученици от 1 до 10 клас. Учениците в гимназиален етап са с професионално направление „Производствени технологии – дървесина, хартия, пластмаса и стъкло“, специалност „Производство на мебели“, професия „Работник в дървообработването“.

По информация от общинска администрация – Добричка през учебната 2023/2024 г. са обхванати 821 ученици от I до XII клас. 81 % от учениците са обхванати в целодневна организация на учебния ден, разпределени в 31 групи; осигурени са учители с необходимата професионална квалификация, обзаведени са класни стаи за занимания по интереси и компютърни кабинети. Осигурен е превоз за пътуващите ученици.

Таблица 38: Брой ученици и учители в община Добричка 2021-2023 г.

Учебни години	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Брой ученици, в общообразователните училища т.ч.:	962	860	794
Момчета	496	436	395
Момичета	466	424	399
Брой ученици, в професионалните училища в т.ч.:	171	134	149
Момчета	98	73	83
Момичета	73	61	66
Брой учители	125	-	-
ОБЩ БРОЙ УЧЕНИЦИ	1133	994	943

Източник: Национален статистически институт - <https://infostat.nsi.bg>

През отчетния период се запазва тенденцията на намаляване на учениците в община Добричка. Броят на учениците в общообразователните училища за изследваните учебни години е намалял с 18% или със 168 деца и младежи през 2023/2024 спрямо 2021/2022 учебна година когато са 962. В общообразователните училища и професионални гимназии в общината през 2023/2024 учебна година се обучават общо 943 ученици. В структурата на учениците по пол можем да отбележим, че момчетата заемат относителен дял от 51%, а момичета 49%. В общообразователните училища през учебната 2021/2022 година работят 125 учители.

През анализирания три години са извършени ремонтни дейности на училищните сгради в селата: Батово, Стефаново, Смолница, Божурово, Овчарово и Хитово.

На специалистите от Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование (РЦПППО) гр. Добрич е осигурен безплатен транспорт. За периода 2020-2022 г. е осигурена специализирана подкрепа от ресурсен учител на 115 ученици и 13 деца от детските градини със специални образователни потребности.

През отчетния период продължава изпълнението на дейностите от сформирания четири екипа на общинско ниво по механизма за съвместна дейност между институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст. Извършени са проверки в населените места на община Добричка, като

членовете на екипите предлагат мерки за предприемане на законосъобразни действия по компетентност на институции, пряко свързани с дейността по Механизма: дирекция „Социално подпомагане“ – Добрич, и Детска педагогическа стая към Второ РУП-Добрич. В резултат, на което са върнати в образователната среда общо 71 деца и ученици, за периода 2020-2022 г.

В община Добричка през периода 2020-2022 г. в самостоятелна форма на обучение са обхванати общо 415 лица. Продължава и осигуряването на извънкласни форми на обучение, съгласно нормативните изисквания и вътрешна организация на учебния процес. За осигуряване на необходимите специалисти и повишаване на педагогическите компетенции на педагозите за посрещане на потребностите на децата и учениците за успешно и пълноценно приобщаване в училищната общност Наред с реализирането на инвестиции за модернизиране на условията за обучение в образователните институции, се инвестира и в квалификация на педагогическия персонал. През 2022 г. обучение са преминали 27 директори и учители от детските градини. В общинските училища и детски градини са заети 210 педагогически специалисти с необходимата професионална квалификация, разпределени както следва: в училища – 139 учители; в детските градини – 71 учители.

През анализирания период в училищата на територията на община Добричка всяка година с решение на Добрички общински съвет се осигурява задължително обучение на ученици до 16-годишна възраст, чрез дофинансиране на самостоятелни и слети-маломерни паралелки. За периода 2020-2022 г. са сформирани общо на 123 самостоятелни и слети паралелки, с не по-малко от 10 ученици, и 41 самостоятелни и слети паралелки /маломерни/ с по-малко от 10 ученици в паралелка.

По инициативата на МКБППМН като насърчителни мерки за по-добра успеваемост и засилване интереса на децата и младежите към учебния процес и повишаване успеваемостта на учениците с успех всяка година Кмета на общината раздава предметни награди.

На територията на общината за учебната 2023/2024 г. функционират 30 (тридесет) детски градини:

- Детска градина, с. Алцек;
- Детска градина "Зорница", с. Батово;
- Детска градина, с. Бенковски;
- Детска градина "Слънчице", с. Божурово;
- Детска градина "Първи юни", с. Бранище;
- Детска градина, с. Ведрина;
- Детска градина, с. Владимирово;
- Детска градина, с. Воднянци;
- Детска градина, с. Долина;
- Детска градина, с. Дончево;
- Детска градина, с. Житница;
- Детска градина, с. Карапелит;
- Детска градина, с. Котленци;
- Детска градина "Първи юни", с. Ловчанци;
- Детска градина, с. Лясково;
- Детска градина "Добруджанче", с. Овчарово;
- Детска градина, с. Одърци;
- Детска градина, с. Паскалево;
- Детска градина "Детелина", с. Победа;
- Детска градина, с. Подслон;
- Детска градина "Мики маус" с. Плачидол;
- Детска градина, с. Пчелино;
- Детска градина "Слънце", с. Сливенци;
- Детска градина, с. Смолница;

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

- Детска градина "Дъга", с. Стефаново;
- Детска градина "Радост", с. Стефан Караджа;
- Детска градина "Здравец", с. Стожер;
- Детска градина, с. Фелдфебел Денково;
- Детска градина, с. Царевец;
- Детска градина, с. Черна.

В детските градини се приемат деца на възраст 3 – 7 години, по желание на родителите (съгласно ЗПУО и Наредба №5 за предучилищно образование), като групите се оформят по възрастов принцип. Капацитетът на детските заведения е достатъчен за да обхване всички деца от 3 до 7 годишна възраст на територията на общината. В детските градини в община Добричка се извършва прием на деца на възраст от 2 до 6 години. През отчетния период в детските заведения са обхванати всички четири-, пет- и шестгодишни деца, които подлежат на задължително предучилищно обучение.

По данни от община Добричка за учебната 2023/2024 г., в детски градини са обхванати 556 деца, разпределени в 35 възрастови групи.

Таблица 39: Данни за общинските детски градини в община Добричка 2021-2023 г.

Учебни години	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Брой деца, в това число:	2353	564	582
Момчета	1218	290	288
Момичета	1135	274	294
Брой групи в детските градини	101	34	32
Брой педагогически персонал	192	70	71
Брой детски учители	174	70	71
Брой места на 100 деца в детските градини	107	233	-

Източник: Национален статистически институт - <https://infostat.nsi.bg>

През учебната 2023/2024 г. тридесетте детски градини в община Добричка се посещават от 582 деца, разпределени в 32 групи и обучавани от 71 души педагогически персонал и детски учители. Броят на децата в детските градини намалява с 1771 или със 75% в рамките на изследваните в Таблица 39 учебни години. Броят на педагогическия персонал намалява със 121 или 63%, а на детските учители съответно с 53% или 103 за анализирания период. Числеността на групите в детските градини намалява с 69 през учебната 2023/2024 г., спрямо базовата 2021/2022 г., когато са 101.

На 100 деца в община Добричка през учебната 2022/2023 г. се падат 233 места в детските градини, което показва, че има значителен брой свободни места.

За периода на действие на ПИРО 2021-2023 г. в общината са открити две нови градини:

➤ Завършило е строителството на нова детска градина в село Стефан Караджа. Сградата е едноетажна със застроена площ-268,20 кв. м. Тя е за една група със съответните административни и обслужващи помещения. Стойността на инвестицията е 350 280 лв. вкл. ДДС;

➤ През 2023 г. е започнало строителството на нова детска градина за две групи в с. Бранище. Проектиране, строителство и авторски надзор на стойност 795 199, 20 лв. с вкл. ДДС със срок на завършване 20.10.2023 г.

Обновени са помещенията на детските градини в селата Бранище, Владимирowo, Карапелит, Котленци, Овчарово, Паскалево, Победа, Пчелино, Смолница, Стожер, Ст. Караджа, Ф. Денково, Царевец и Черна също са извършени ремонти. Изцяло са подменени леглата в ДГ „Слънчице“ в с. Божурово и ДГ в с. Одърци. С общински средства е изравнен теренът за детска площадка в с. Лясково и са закупени комбинирано детско съоръжение (КДС), детска люлка,

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

детска клатушка модел „Жираф“ и детска клатушка модел „Зебра“. Закупени са нови детски легла, гардеробчета, масички за ДГ-Стожер.

Отпадането на таксите за детски градини на територията на община Добричка е мярка, която се запазва през отчетните три години и е насочена към финансово облекчаване на родителите на децата, посещаващи детски градини, както и да се осигури достъпност до детските градини за всички деца, като запази високото качество на предлаганите услуги. Осигурени са средства и от общинския бюджет за храна на децата в детските градини на територията на община Добричка.

През отчетния период е осигурен специализиран превоз за 1584 деца и ученици от образователните институции в общината.

За периода на прилагане на ПИРО 2021-2023 г. учебните и детски заведения участват в редица национални проекти и програми на МОН и финансирани от европейски фондове:

➤ Детска градина "Добруджанче", с. Овчарово реализира проект „Екоприказка в боровия рай“. Обособена е екозона в двора на ДГ „Добруджанче“, чрез доставка и монтаж на детски съоръжения за спорт и образователно-занимателни игри, образователна къщичка, кът за занимания на открито. Еко-градинка, цветен кът и екоптека дават широки възможности на децата да бъдат близко до природата, да се докоснат до нея, да имат достъпна и функционална среда за игра, обучение, отдих и развлечения. Формира се екологична култура в децата, усет към красивото и умения да го съхраняват. Стойността на проекта е 7 497,40 лв.;

➤ Детска градина "Първи юни", с. Ловчанци реализира успешно проект „Зелени усмивки“. Чрез изпълнение на дейностите по проекта се създава екологична и функционална среда за игра, обучение, почивка, развлечение и труд. Създават се градинка в двора на детската градина, засадени са цветя – различни видове, донесени от домовете на децата. Доставени са и монтирани: комбинирано дървено детско съоръжение, дървено влакче, пергола, покритие за пясъчник и кош за отпадъци. Стойността на проекта е 7 500,00 лв.;

➤ Изграждане на фотоволтаична централа за собствени нужди в сградата на СУ "Никола Вапцаров" с. Карапелит, във връзка с изпълнението на проект за изпълнение на Инвестиция 2: „Модернизация на образователна инфраструктура“ по компонент № 2.А.1 „Образование и умения“, стълб „Иновативна България“, съгласно Национален план за възстановяване и устойчивост;

➤ Одобрени са 30 проекта на ДГ и 13 проекта на училищата в община Добричка за дейности, касаещи подобряване на физическата активност, физическо възпитание, спорт и спортно-туристическа дейност на деца и ученици в институции в системата на предучилищното и училищното образование;

➤ Проект "Внедряване на електронни дневници в детски градини на територията на община Добричка" по НП „Информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в системата на предучилищното и училищното образование“ на МОН. Целта на проекта е внедряване на електронни дневници в 30-те детски градини на територията на община Добричка за учебната година. Сключен е договор и е закупуван годишен лиценз за работа с административен софтуер "One Book", всяка година. Организиран са обучения за лицата, които ще работят с електронните дневници;

➤ Национална програма „Оптимизиране на вътрешната структура на персонала“. Целта на програмата е повишаване ефективността на публичните разходи за образование чрез оптимизиране на вътрешната структура на персонала, както и повишаване на привлекателността на учителската професия. По този начин е създаден защитен механизъм по отношение на осигуряване на необходимия финансов ресурс за изплащане на обезщетения на персонала, свързани с прекратяването на трудовите правоотношения. С изпълнението на дейностите, заложи в националната програма, се реализира положителен ефект от разходването на публичните средства за образование;

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

➤ *Национална програма „Информационни и комуникационни технологии /ИКТ/ в системата на предучилищното и училищно образование“* през 2021 година, 12 училища са класирани за получаване на средства за работа с електронен дневник и получават финансиране общо 8 000 лв. Средно училище „Н. Вапцаров“ в с. Карапелит получи 7 656 лв. за изграждане на безжична мрежа /Wi-Fi/;

➤ *Национална програма „Отново заедно“:*

- през 2021 г. ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ в с. Дончево получава 5 500 лв. Осъществяването на програмата насърчава възстановяването на комуникацията между учениците, допринася за обогатяването на тяхната култура, стимулира работата им в екип, създава условия за увеличаване на физическата им активност;

- през 2022 г. училището в с. Карапелит и училището в с. Овчарово получават 24 000 лв.

➤ *Проект „Подкрепа за успех“*, 8 училища са получили средства в размер на 94 544 лв.

➤ *Национална програма „Информационни и комуникационни технологии /ИКТ/ в системата на предучилищното и училищно образование“* 8 училища са класирани за получаване на средства за работа с електронен дневник и получават финансиране общо 14 062 лв.

➤ *НП „Подкрепа на образователните медиатори и социални работници“* – училищата в селата Дончево, Карапелит, Победа, Житница, Смолница и Стожер са получили средства в размер на 48 174 лв. Реализирането на дейностите по програмата са подпомогнали пълноценното участие в образователния процес на учениците от уязвимите групи и оптимизира взаимодействието на училището с техните родители чрез активното участие на образователните медиатори и социалните работници.

➤ *НП „Заедно в изкуствата и спорта“* са осигурени 46 465 лв. за училищата в селата Дончево, Карапелит, Победа и Смолница с цел формирането при учениците на умения за екипна работа чрез участието им в колективни спортове и изкуства, насочени към стимулиране на техните интереси, способности и компетентности.

➤ *Проект „Три етноса - три празника - една обща цел: Да бъдем по-добри!“*, финансиран от Центъра за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства (ЦОИДУЕМ). Целта на проекта е обхващане на по-голям брой деца от етническите малцинства в детските градини в община Добричка и задържането им в образователната система чрез осигуряване на равен достъп до качествено образование в мултикултурна образователна среда. Основна цел при реализирането на проектните дейности е обхващане на по-голям брой деца от етническите малцинства в детските градини в община Добричка и задържането им в образователната система с осигуряване на равен достъп до качествено образование в мултикултурна образователна среда. Проектът се осъществява за периода 2020/2021 г. - с продължителност 9 месеца. Обхванати са 119 деца от 8 детски градини: ДГ с. Стожер, ДГ с. Божурово, ДГ с. Стефаново, ДГ с. Ловчанци, ДГ с. Фелдфебел Дянково, ДГ с. Одърци, ДГ с. Батово и ДГ с. Бранище. Общата стойност на проекта е 14 794,80 лева.

През отчетния период 2021-2023 г. училищата в община Добричка участват в следните самостоятелни проекти и национални програми:

Средно училище "Никола Вапцаров" с. Карапелит

- ✓ Проект BG05SFPR001-1.001-0001 „Успех за теб“ - Програма образование 2021-2027;
- ✓ Проект BG05SFPR001-3.001-0001 „Модернизиране на професионалното образование и обучение“ – Програма образование 2021-2027;
- ✓ Проект BG05M2OP001-5.001-0001 "Равен достъп до образование в условията на кризи" – ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“;
- ✓ Проект BG05M2OP001-2.011-0001 "Подкрепа за успех" – ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“;
- ✓ Проект BG05M2OP001-2.012-0001 "Образование за утрешния ден" – ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“;
- ✓ Национална програма „Заедно в изкуствата и в спорта“ – МОН;

- ✓ Национална програма ИКТ – МОН;
- ✓ Национална програма "Оптимизация на училищната мрежа" – МОН;
- ✓ Национална програма "Профилактика и рехабилитация на педагогическите специалисти" – МОН;
- ✓ Национална програма "Отново заедно" – МОН;
- ✓ Национална програма "Подкрепа на образователните медиатори и социалните работници" – МОН.

Основно Училище "Неофит Рилски", с. Ловчанци

- ✓ Проект „Подкрепа за успех“ – ЕС;
- ✓ Проект „Равен достъп до образование в условията на кризи“ – ЕС;
- ✓ НП " ИКТ" – МОН;
- ✓ НП " Оптимизация на училищната мрежа", модул " Оптимизиране на вътрешната структура на персонала" – МОН.

ОУ „Св.Св. Кирил и Методий“ с. Дончево

- ✓ Проект „Подкрепа за успех“ - Проект „Подкрепа за успех“ – МОН;
- ✓ НП „ИКТ“-Средства за интернет свързаност – МОН;
- ✓ НП„ИКТ“ - Средства за електронен дневник – МОН;
- ✓ НП „Подкрепа за образователните медиатори и социалните работници“ – МОН;
- ✓ Проект „Равен достъп до образование в условията на кризи“ – МОН;
- ✓ НП „Оптимизация на вътрешната структура на персонала“ – МОН;
- ✓ НП „Културните институции като образователна среда“ – МОН;
- ✓ НП „Заедно в изкуствата и в спорта“ – МОН.

ОУ „Стефан Караджа“ с. Житница

- ✓ НП "Оптимизация на вътрешната структура на персонала" – МОН;
- ✓ НП "Средства за ел. дневник или ел. ресурси" – МОН;
- ✓ НП "Средства за интернет-свързаност" – МОН;
- ✓ НП "Подкрепа на образователните медиатори и соц. работници" – МОН.

ОУ „Отец Паусий“ с. Батово

- ✓ Проект „Успех за теб“ – МОН;
- ✓ НП "Заедно в изкуствата и спорта" – МОН;
- ✓ НП "Изграждане на съвременна образователна среда - Кът за четене в НЕ" – МОН.

ОУ "Васил Левски" с. Божурово

- ✓ Проект „Подкрепа за успех“ – ОП „Наука и образование за интелигентен растеж" 2014-2020;
- ✓ Проект „Образование за утрешния ден“ – ОП „Наука и образование за интелигентен растеж" 2014-2020;
- ✓ Проект „Подкрепа за успех“ – Програма „Образование“ 2021-2027;
- ✓ Проект „Равен достъп до образование в условията на кризи“ – Програма „Образование“ 2021-2027;
- ✓ Проект „Успех за теб“ – Програма „Образование“ 2021-2027;
- ✓ Национална програма "Заедно в изкуствата и спорта" – МОН.

Об У "Пейо Крачолов Яворов" с. Стефаново

- ✓ Проект „Подкрепа за успех“ – ОП „Наука и образование за интелигентен растеж" 2014-2020;
- ✓ Проект „Образование за утрешния ден“ – ОП „Наука и образование за интелигентен растеж" 2014-2020;
- ✓ Проект „Подкрепа за успех“ – Програма „Образование“ 2021-2027;
- ✓ Проект „Равен достъп до образование в условията на кризи“ - Програма „Образование“ 2021-2027;
- ✓ Проект „Успех за теб“ – Програма „Образование“ 2021-2027.

ОУ „Христо Ботев“ с. Стожер

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

- ✓ НП „Участвай и променяй – родителят, активен партньор в училищния живот“ – МОН;
- ✓ НП „Оптимизиране на вътрешната структура на персонала“ – МОН;
- ✓ НП „ИКТ“ „Изграждане/доизграждане на безжични мрежи (тип WiFi) в училищата“ – МОН;
- ✓ НП „Подкрепа на образователните медиатори и соц. работници“ – МОН;
- ✓ НП „Заедно в изкуствата и спорта“ – МОН;
- ✓ НП „България – образователни маршрути“ Модул „Културните и научните институции като образователна среда“ – МОН.

Об У „Добри Войников“ с. Победа

- ✓ НП „Информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в системата на предучилищното и училищното образование“ – за електронен дневник – МОН;
- ✓ НП „Заедно в изкуствата и в спорта“, в Модул „Изкуства“ и Модул „Спорт“ – МОН;
- ✓ НП „Иновации в действие“ – МОН;
- ✓ НП „Подкрепа на образователните медиатори и социалните работници“ – МОН;
- ✓ НП „Осигуряване на съвременна, сигурна и достъпна образователна среда“ – модул „Културните институции като образователна среда“ – МОН;
- ✓ Проект BG05M2OP001-2.011-0001 „Подкрепа за успех“ – ОП „НОИР“ 2014-2020 г.;
- ✓ Проект BG05M2OP001-5.001-0001 „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“ ОП „НОИР“ 2014-2020 г.
- ✓ Проект „Успехът ни обича“, приоритет 2 „Реализиране на интегрирани дейности за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства в уязвимо положение чрез осигуряване на ефективен процес на обхват, задържане и реинтеграцията им в образователната система“ – ЦОИДУЕМ;
- ✓ Проект BG05M2OP001-2.010-0001 „Квалификация за професионално развитие на педагогическите специалисти“ – МОН;
- ✓ Проект BG05SFPR001-1.001-0001 „Успех за теб“ – Програма „Образование“ 2021-2027, съфинансиран от ЕС;
- ✓ Проект BG05M2OP001-2.012-0001 „Образование за утрешния ден“ – ОП „НОИР“ 2014 -2020, съфинансирана от ЕС чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове;
- ✓ НП „Оптимизация на вътрешната структура на персонала“ – МОН;

ОУ „Климент Охридски“ с. Смолница

- ✓ Проект „Равен достъп до училищно образование“ – МОН;
- ✓ Проект „Подкрепа за успех“ – МОН;
- ✓ НП – ИКТ – МОН;
- ✓ НП „Оптимизация на вътрешната структура“ – МОН;
- ✓ НП „Подкрепа на образователните медиатори и социални работници“ – МОН;
- ✓ НП „Културните институции като образователна среда“ – МОН;
- ✓ НП „Иновации в действие“ – МОН;
- ✓ НП „Заедно в изкуството и спорта“ – МОН;
- ✓ Проект „Успех за теб“ – МОН.

ОУ „Васил Левски“ с. Хитово

- ✓ НП „Осигуряване на съвременна образователна среда“ – Модул „Културните институции като образователна среда“ – МОН;
- ✓ НП „Оптимизация на вътрешната структура на персонала“ – МОН;
- ✓ НП „Заедно в изкуствата и спорта“ – МОН;
- ✓ НП „Осигуряване на съвременна, сигурна и достъпна образователна среда“, НП „Безопасност на движението по пътищата“ – МОН;
- ✓ НП ИКТ – „Средства за Интернет свързаност“ – МОН.

ОУ „Отец Паисий“ с. Обчарово

- ✓ НП „ИКТ Интернет свързаност - средства за електронен дневник“ – МОН;

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

- ✓ НП „ИКТ-Кандидатсване за хардуерно оборудване -интерактивен дисплей“ – МОН;
- ✓ НП „Оптимизация на вътрешната структура на персонала“ – МОН;
- ✓ НП „Отново заедно“ – МОН;
- ✓ НП „Заедно в изкуствата и спорта“ – МОН;
- ✓ НП „Заедно в изкуствата и спорта“ – партньорска организация – МОН;
- ✓ Изграждане на училищна СТЕМ среда и ВОКС – МОН.

Сферата на образованието в община Добричка като цяло е обезпечена с квалифицирани кадри. Няма нередовни учители. Няма недостиг на специалисти по отделните дисциплини. В общината са налице достатъчен брой учители по отделните предмети, с висше и полувисше образование и съответната квалификация. Наличието на квалифицирани преподавателски кадри в достатъчна степен е силна страна за общината, което е едно от условията за постигане на добри резултати при подготовката на учащите в системата на средното образование. Учителите имат възможност да повишават квалификацията си чрез участие в обучителни курсове и семинари. Предвид негативните демографски тенденции за страната, нивото на образователните характеристики на населението е ключова предпоставка за качеството на човешкия ресурс. Тенденциите, които ще окажат влияние върху сектора на образованието през следващите години отразяват основните изисквания за равнопоставен достъп до качествено образование на всички равнища и за всички социални групи и по-добро обвързване на образованието с науката и бизнеса, с търсените знания и умения.

Сериозен проблем, характеризиращ квалификацията на човешките ресурси в страната, е ниското ниво на компютърни и цифрови умения, което пречат за широкото използване на ИКТ и базираните на тях услуги и постигането на цифров растеж. През последните години се правят опити за навлизане на модерните технологии в учебния процес, но резултатът е противоречив. Кризата с COVID-19 принуди учителите и учениците да се пренастроят бързо към дистанционна форма на обучение. Това доказва необходимостта от интервенции на всички нива на образователната система за повишаване на цифровата грамотност на учениците и избягване на така нареченото цифрово изключване.

Култура

Културата е един от факторите за устойчиво развитие и съхраняване на духовността на населението. В община Добричка се осъществяват множество дейности за развитие и закрила на културата, като се съчетават държавните изисквания с местните условия, културни специфики и традиции. Основните културни дейности, развивани в общината са музейната и комплексната читалищна дейност. За тяхното осъществяване е изградена съответната инфраструктура и функционира добре изградена мрежа от културни институти и организации.

За периода 2021–2023 г. в община Добричка развиват дейност 36 народни читалища.

Таблица 40: Народни читалища и художествени състави в община Добричка

Наименование, местонахождение	Художествени състави
НЧ „Христо Ботев-1941 г.” Батово	Детски танцов състав
НЧ „Св. Св. К. и Методий-1942 г.” Бенковски	Кръжок "Деца рисуват", Клуб "Моето семейство", Женска певческа група
НЧ „Груди Филипов-1940 г.” Божурово	Клуб "Сръчни ръчички", Клуб "Приатели на книгата", Детска лятна занималня, Женска певческа група
НЧ „Светлина-1941г.” Ведрина	Женска певческа група и Коледарска група, Група за стари градски песни
НЧ „Георги Тодоров-1940 г.” Владимирово	Фолклорен състав, танцов състав
НЧ „Пробуда-1896 г.” Победа	Лазарска група и коледарска група, танцов състав и група за автентичен фолклор
НЧ „Напредък-1942 г.” Дончево	Певческа група, танцова група, група "КОЛЕДАРИ" и група "ЛАЗАРКИ"
НЧ „Св. Св. К. и Методий-1900 г.”	Женска певческа група при НЧ "Св. Св. Кирил и Методий - 1900 г." и

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

Фелдфебел Денково	Женска певческа група за турски фолклор при НЧ " Св. Св. Кирил и Методий - 1900 г."
НЧ „Гео Милев-1940 г.” Житница	Женска певческа група, Представителен танцов ансамбъл за изворен фолклор, Коледарска група
НЧ „д-р Й. Йосифов-1884 г.” Карapelит	Група за автентичен фолклор, индивидуален изпълнител
НЧ „Светлина-1940 г.” Ловчанци	Клуб "Художествено слово" и Клуб "Сръчни ръце", Лазарска група, женска певческа, детска група за народни песни, коледарска група, МТС "САМОДИВИ", ТС за автентични танци , Младежка група за съвременни танци, Детска вокална група
НЧ „Захари Стоянов-1940 г.” Овчарово	Лазарска група ,Състав за изворен фолклор ,Коледарска група, СНИМКИ И АВТЕНТИЧНИ МАТЕРИАЛИ, индивидуален изпълнител
НЧ „Д. Минчев-1896 г.” Паскалево	Женска певческа група за автентичен фолклор, Младежки танцов състав "Цветни ритми", Лазарска група, Коледарска група, Речитаторска група
НЧ „Просвета 1940 г.” Плачи дол	Клуб "Сръчни ръце", Колекция "Бит и култура" Колекция "Ретро", Женска певческа група за автентичен фолклор, Танцови състави и групи
НЧ „Ст. Караджа-1942 г.” Смолница	Фолклорна певческа група, автентичен танцов състав
НЧ „Н.И.Вапцаров-1941 г. Стефаново	ЖПГ "Стефановска китка", ТС "Хорце"
НЧ „Свобода 1940 г.” Стожер	Клуб на жената, Женска певческа група, Детска коледарска група
НЧ „Нов живот – 1941г.” Черна	Женска певческа група за автентичен фолклор, група за стари градски песни и мъжка певческа група, Индивидуални изпълнители за народни песни - Ивелин Божанов и Стоянка Димитрова
НЧ „П.Р.Слаавейков-1942 г.” Бранище	ФОЛКЛОРЕН КЛУБ „ЖАРАВА“
НЧ „Ф. Чинтулов-1941 г.” Воднянци	Женска певческа група НЧ "Добри Чинтулов-1941", Детска танцова група
НЧ „Й.Йовков-1941 г.” Камен	МЪЖКА ПЕВЧЕСКА ГРУПА "КАМЕНЦИ", НАЛИЧНА МУЗЕЙНА КОЛЕКЦИЯ
НЧ „Й.Йовков-1941 г.” Котленци	Певческа група, група за обичаи, лазарска група
НЧ „Пробуждане-1898 г.” Ломница	Фолклорен състав
НЧ „Стефан Караджа-1941 г.” Лясково	ПЕВЧЕСКА ГРУПА ЗА ИЗВОРЕН ФОЛКЛОР И ДЕТСКА ФОРМАЦИЯ "ПИНОКИО", 4 ИНДИВИДУАЛНИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ
НЧ „Христо Ботев-1941 г.” Методиево	Певческа група за автентичен фолклор, индивидуален изпълнител-Руска Кондова Керанова
НЧ „Възраждане-1941 г.” Одринци	Група за автентичен фолклор, танцов състав "Одринци"
НЧ „Д.Паскалев-1940 г.” Росеново	Фолклорен състав Лазарки, 1 индивидуален изпълнител
НЧ „Просвета-1941 г.” Свобода	Певческа група за изворен фолклор
НЧ „Д.Чинтулов-1941 г.” Славеево	Кръжоци-изобразително изкуство и самодейна женска певческа група, Носии и вещи от стария бит, Женска певческа група, Самодейна певческа група, Иванка Драганова индивидуален изпълнител, Александър Димитров съпровод на акордеон към групата и индивидуален изпълнител
НЧ „Асен Златаров-1940 г. Стефан Караджа	Група за автентичен фолклор "Пъстра Китка", Сборка на Йордан Йовков, Танцов състав Фолклорна Магия"
НЧ „Васил Левски-1941 г.” Тянево	Женска певческа група
НЧ „Просвета-1940 г.” Хитово	Детски фолклорен състав
НЧ „Просвета-1940 г.” Царевец	КЛУБ НА ЖЕНАТА, ФОЛКЛОРНА ПЕВЧЕСКА ГРУПА КАРАЛЕЗКИ СЛАВЕЙ, 2 индивидуални изпълнители
НЧ „Христо Ботев-1941г.” Козлодуйци	Танцов състав, певческа група
НЧ „Хр.Смирненски-1947г.” Одръци	Театрален състав, певческа група
НЧ „Г.С.Раковски-1957г.” Златия	Кръжок „ Сръчни ръце” ; Клуб „ Любима лирика”; „Исторически клуб", Певческа група за автентичен фолклор и Танцов състав за автентичен фолклор

Публичен регистър на Народните читалища - <https://chitalishta.com/>

В читалищата са развити библиотечната дейност, различни школи – по изкуствата, музикална, танцова и др., както и любителско творчество (художествена самодейност).

Всяка година Община Добричка предлага на жителите, туристите и гостите на общината богат Културен календар, наситен с традиционни събития, фестивали, годишнини и чествания.

За последната отчетна 2023 г. по значими събития от календара са:

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

- ✓ **1 януари Сурвакари** – сурвакане за здраве и берекет през новата 2023 година организатори: НЧ с. Хитово и НЧ с. Тянево;
- ✓ **6 януари - Водосвет за здраве за Йордановден**, организатори НЧ с. Божурово, Църковно настоятелство, НЧ с. Овчарово, НЧ с. Житница, НЧ с. Тянево;
- ✓ **06.01.-31.01. отбелязване на празниците: Йордановден, Ивановден, Антоновден, Атанасовден** организатори: НЧ с. Камен, НЧ с. Царевец, НЧ с. Владимирово, НЧ с. Плачи дол, НЧ с. Карапелит, НЧ с. Черна, НЧ с. Златия, НЧ с. Хитово, НЧ с. Славеево, НЧ с. Котленци, НЧ с. Стефаново, НЧ с. Бенковски;
- ✓ **10 януари - Детска творческа работилничка „Сръчни ръце“** – изработване на картички и грамоти за доброволци, дарители и самодейци в НЧ с. Ловчанци;
- ✓ **11 януари - Да научим децата да казват „Моля, Благодаря, Извинявай“** – куклено шоу и беседа с децата от детската градина и училище в НЧ с. Дончево;
- ✓ **16 януари - Изложба „От сръчните ръце на баба“** в НЧ с. Ломница;
- ✓ **21 Януари Ден на родилната помощ „Бабин ден“** – обичаи, ритуали, тържества организатори: НЧ с. Божурово, НЧ с. Хитово, НЧ с. Воднянци, НЧ с. Лясково, НЧ с. Камен, НЧ с. Царевец, НЧ с. Батово, НЧ с. Славеево, НЧ с. Котленци, НЧ с. Стожер, НЧ с. Владимирово, НЧ с. Методиево, НЧ с. Овчарово, НЧ с. Карапелит, НЧ с. Бранище, НЧ с. Одръци, НЧ с. Ст. Караджа, НЧ с. Черна, НЧ с. Златия, НЧ с. Паскалево, НЧ с. Ловчанци, НЧ с. Житница, НЧ с. Росеново, НЧ с. Стефаново, НЧ с. Бенковски, НЧ с. Свобода, НЧ с. Тянево, НЧ с. Богдан;
- ✓ **27 януари - 145 години от освобождението на Добрич от турско робство** – туристически зимен поход и поднасяне на цветя на паметника на път към с. Паскалево организатори НЧ с. Методиево и НЧ с. Росеново;
- ✓ **14 февруари Честване Деня на лозаря „Трифон Зарезан“ и Деня на влюбените** организатори Народни читалища, пенсионерски клубове от община Добричка;
- ✓ **Февруари - 150 години от обесването на Васил Левски** – презентации, рецитали и концерти за патронни празници на училищата, организатори Народни читалища, пенсионерски клубове от община Добричка;
- ✓ **24 февруари Човек с главно Ч.** Каквито са всички хора по-света. Послания на майчин език – символ на толерантност към различните. Посещение на Галерията в читалището и изложба на автентични носии в НЧ с. Бенковски;
- ✓ **1 март Посрещане на баба Марта** организатори Народни читалища, пенсионерски клубове, училища и детски градини от Община Добричка;
- ✓ **1 март Изложба на мартеници, изработени от деца**, гостуване на самодейците в ДГ и ОУ, увеселения и съвместни тържества, доброволчески акции и посещения в Дома за възрастни хора в с. Ведрина - Народни читалища, пенсионерски клубове, училища и детски градини от Община Добричка;
- ✓ **2 март Литературно-музикална програма** – „Аз обичам България“ в Дома за възрастни хора с. Ведрина в НЧ с. Одринци;
- ✓ **3 март България помни“– Тържества и музикални програми, изложби, литературни кътове по случай Националния празник 3-ти март.** Полагане на венци и цветя пред паметници на загиналите във войните в населените места в Община Добричка с организатори Народни читалища, училища, пенсионерски клубове, кметства, кметски наместничества от община Добричка, общинска администрация;
- ✓ **4 март Тържествено отбелязване на Тодоровден с турнир по конен спорт на Конна база, с. Малка Смолница** организирано от Община Добричка и Конна база с. Малка Смолница;
- ✓ **8 април Празничен концерт по повод Международен ден на ромите** - Община Добричка;
- ✓ **8-9 април Пресъздаване на обичаи и ритуали за Лазаровден и Цветница** - НЧ с. Божурово, НЧ с. Лясково, НЧ с. Царевец, НЧ с. Славеево, НЧ с. Котленци, НЧ с. Дончево, НЧ с. Стожер, НЧ с. Победа , НЧ с. Ф. Дянково, НЧ с. Хитово, НЧ с. Лясково, НЧ с. Дончево, НЧ с. Методиево, НЧ с. Овчарово, НЧ с. Плачи дол, НЧ с. Ведрина, НЧ с. Карапелит, НЧ

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

- с. Бранище, НЧ с. Ломница, НЧ с. Ст. Караджа, НЧ с. Черна, НЧ с. Паскалево, НЧ с. Одринци, НЧ с. Ловчанци, НЧ с. Житница;
- ✓ **14-17 април Великденски празници** – тържества и програми, концерти, изложби на детски рисунки, боядисани яйца, обредни хлябове и козунаци организирани от Народни читалища, училища, детски градини, пенсионерски клубове от община Добричка;
 - ✓ **6 май Гергьовден** - НЧ с. Божурово, НЧ с. Воднянци, НЧ с. Лясково, НЧ с. Царевец, НЧ с. Котленци, НЧ с. Дончево, НЧ с. Владимирово, НЧ с. Козлодуйци, НЧ с. Победа, НЧ с. Методиево, НЧ с. Карапелит, НЧ с. Бранище, НЧ с. Ст. Караджа, НЧ с. Черна, НЧ с. Златия, НЧ с. Ловчанци, НЧ с. Житница, НЧ с. Бенковски, НЧ с. Свобода, НЧ с. Тянево;
 - ✓ **13 май Провеждане на фестивал по проект „Фестивал на добруджанския фолклор“** BG06RDNP001-19.478-0003-M002 , подмярка 19.2-7.6 „Съхранение и приобщаване към богатствата на територията на МИГ ДОБРИЧКА“ организирано от НЧ с. Царевец, НЧ с. Стефан Караджа, НЧ с. Златия, НЧ с. Житница;
 - ✓ **Честване на 24 май – Ден на Светите братя Кирил и Методий, на българската азбука, просвета и култура и на славянската книжовност** – община Добричка, Народни читалища, училища, детски градини от община Добричка;
 - ✓ **27 май Първи фолклорен регионален преглед на художествената самодейност под надслов „Добруджа – обич моя“** посветен на празника на Община Добричка организиран от Община Добричка, НЧ „Христо Ботев“ с. Козлодуйци;
 - ✓ **28 май Девета фолклорна хоротека с танцови състави от Община Добричка**, област Добрич и област Варна организатори - Община Добричка, кметство с. Бранище, НЧ „П.Р. Славейков – 1942“ с. Бранище;
 - ✓ **1 юни – Международен ден на детето** – Община Добричка, Народни читалища, училища и детски градини от общината;
 - ✓ **6 септември „Съединението прави силата, силата прави независимостта“** – организирано от Община Добричка и народните читалища в общината;
 - ✓ **22 септември Ден на независимостта на България** организирано от общината и народните читалища в общината;
 - ✓ **14-15 октомври Участие на Празника на Крушата – „Крушовене 2023“**, Община Долна митрополия и XVIII Фестивал на тиквата и Севлиевски есенен панаир – НЧ с. Ведрина;
 - ✓ **26 октомври Отбелязване на Димитровден** от НЧ с. Лясково и НЧ с. Карапелит;
 - ✓ **1 ноември – Ден на народните будители** и патронни празници на училищата – Народни читалища и училища в Община Добричка;
 - ✓ **16 ноември Международен ден на толерантността Среца – дискусия „Младежката ангажираност изразена чрез изкуството“, „Младежката ангажираност за глобални действия и толерантност“** – НЧ с. Бенковски;
 - ✓ **21 ноември – Ден на християнското семейство** – Народни читалища, училища, пенсионерски клубове от община Добричка;
 - ✓ **6 декември Никулден**, организиран от НЧ с. Хитово, НЧ с. Лясково, НЧ с. Славеево, НЧ с. Победа, НЧ с. Овчарово, НЧ с. Одринци, НЧ с. Стефаново;
 - ✓ **23-27 декември Участие на ФТК „Жарава“, в коледни и новогодишни концерти в област Добрич** – НЧ с. Бранище
 - ✓ **м. декември - Традиционни зимни празници, Коледни тържества и Новогодишни концерти** организирани от Народни читалища, училища, детски градини, пенсионерски клубове от община Добричка.

През 2021 и 2022 г. е извършен ремонт на сградите на читалищата в 12 населени места - Бранище, Полковник Минково, Гешаново, Котленци и Победа, Владимирово, Житница, Полковник Иваново, Полковник Минково, Стефаново, Фелдфебел Денково и Царевец на обща стойност 125 670 лв.

За периода на действие на ПИРО 2021-2023 г. читалищата в община Добричка участват в следните проекти:

- ✓ НЧ „д-р Й.Йосифов-1884 г.” с. Карапелит по Програма "Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност". Стойността на проекта е 2600 лв. финансиран от Министерство на културата, с период на изпълнение 2022-2023 г.;
- ✓ НЧ „Светлина-1940 г.” Ловчанци по Програма "Българските библиотеки-съвременни центрове за четене и информираност" 2023. Проектът е финансиран от Министерство на културата на стойност 1224,48 лв. и срок на изпълнение 15.12.2023г.;
- ✓ НЧ „Н.Й.Вапцаров-1941 г.” с. Стефаново Програма "Българските библиотеки-съвременни центрове за четене и информираност" – 2023г. Стойността на проекта е 1221,73 лв. финансиран от Министерство на културата с 1 месец срок на изпълнение;
- ✓ НЧ „Възраждане -1941 г.” с. Одринци – Празник на градинаря, финансиран от Държавен фонд "Земеделие". Срок на изпълнение на проекта от 02.11.2021г. до 30.06.2023 г. Стойността на проекта е 14 840 лв.;
- ✓ НЧ „Просвета-1940 г.” с. Царевец - „Фестивал на добруджанския фолклор в село Царевец“ Договор №BG06RDN001-19.478-0003-C01. Финансиран по Програма за развитие на селските райони 2014-2020 Стратегия за водено на общностите местно развитие на МИГ Добричка и период на изпълнение от 24.11.2022 г. до 24.11.2024 г. Проектът е изпълнен на 13.05.2023 г. и е на обща стойност 14 870 лв.

Читалищата са важни центрове, в които трябва да бъде осигурена цифрова достъпност и свързаност и да се насърчават уменията на населението за включване в различни дигитални пространства.

Младежки дейности и спорт

Младежките дейности подпомагат личностното, социалното и гражданско израстване на младите хора, като създават развитие на техния потенциал за придобиване на компетенции и откриване на нови възможности. Община Добричка подкрепя дейности и инициативи, чийто цели са да представят, защитават и развиват интересите и потребностите на младежката общност.

В община Добричка по информация на НСИ към края на месец декември 2023 г. младежите са около 26,6% от жителите на общината общият брой на децата и младежите до 14 години е 2484 души, а от 15 до 29 години е 2093 души.

Високообразованите млади хора от общината продължават да търсят реализация в големите градове на България, а част от тях и в чужбина. Повечето млади хора над 20 години проявяват интерес към временна трудова миграция в чужбина - те са преди всичко със средно образование и/или без трудова квалификация. Все още липсва практика работодателите да инвестират в обучението и квалификацията на младите работници и служители и след това да им осигуряват работа.

Относно кариерното развитие на младите хора в общината е необходимо да се създадат политики, подпомагащи кариерната им ориентация, което би облекчило включването на нетрудоспособните млади хора в системата на трудовата заетост. Необходимо е да се положат усилия относно плавното преминаване на младите хора от учебната скамейка към пазара на труда чрез разширяване на програмите за стажове и практики в реалния сектор.

Младите хора в община Добричка участват в спортни клубове, танцовите състави и други творчески групи. Училищата и читалищата остават естественото място за образователни и възпитателни дейности с младите хора. В някои населени места на общината, чрез читалищата и училищата се осигурява безплатен достъп до интернет, но компютрите и интернет се използват повече с развлекателна, отколкото с образователна цел.

Потребностите и нагласите на младите хора са да спортуват редовно. С напускането на училището обаче голяма част от тях практически приключват със спорта и грижите за поддържането на добра форма.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

На територията на общината функциониращи спортни обекти са стадиони в селата Бенковски, Овчарово, Дончево, Стефан Караджа, Стожер, Победа, Стефаново, Бранище, Карапелит. Спортни площадки има в с. Карапелит и с. Победа.

В община Добричка към 2023 г. функционират 8 футболни клуба в селата Стефан Караджа, Овчарово, Бенковски, Победа, Стефаново, Бранище, Стожер и Дончево. И 7 младежки клуба в селата Бенковски, Богдан, Стефан Караджа, Стожер, Фелдфебел Денково, Свобода и Царевец. Младежките клубове осигуряват възможност на младежите на възраст от 18 до 35 години да осъществяват социални контакти и да участват в организирани културно-масови прояви.

Община Добричка подпомага финансово спорта в населените места и организирането на спортни мероприятия във връзка с различни празници. Финансира и развитието на масовия и училищен спорт, с цел използването му като средство за подобряването на здравето, духовното развитие и качеството на живот на младите хора.

ОБОБЩЕНИ ИЗВОДИ:

Първите три години от прилагане и изпълнение на Плана за интегрирано развитие на община Добричка 2021-2027 г. се характеризират с политическа, икономическа и финансова нестабилност и поредица от кризи довели до рекордна инфлация, поскъпване на живота и енергоносителите, безработица и др. Продължителната пандемия от коронавирус и последиците от нея, войните в Украйна и Израел и честата смяна на властта у нас, забавят финансирането на много приоритетни общински проекти. Пандемията ограничи значително социалния живот, създаде икономически и финансови рискове и неустойчивост. Местната власт предприема всички необходими мерки за опазване живота и здравето на населението и в същото време работи активно за пълноценно изпълнение на дейностите, водещи до подобряване на всички сфери на обществения живот.

Докато 2021-2022 година преминават под знака на здравната и енергийна кризи, усложнена международна обстановка, войни, вътрешнополитически хаос и инфлация, то 2023 г. е белязана от ръст на доходите, изкуствена политическа стабилност и икономически подем. Инфлацията продължава да се покачва, но с по-ниски темпове спрямо предходните години. Със съставянето на редовно правителство, макар и по трудна коалиционна формула и с премиер на ротация, потребителите получават известна политическа сигурност, а с ръста на доходите се съживява потреблението и икономиката като цяло. Отпадането на ограниченията заради пандемията дава тласък на пътуванията и развитието на туризма. Цените на основните енергийни източници също се нормализират и това създава известна стабилност и предвидимост на разходите.

Водещите проблеми при прилагане на ПИРО на етапа на междинна оценка са предимно от глобално, европейско и национално ниво и са извън компетенциите и възможностите за въздействие на Кмета на община Добричка и местната власт. Забавеното приемане на държавния бюджет, на средствата по оперативни програми за периода 2021-2027 г., на Националния план за възстановяване и устойчивост и Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони, поставят на сериозни изпитания общинския бюджет и силно ограничават възможностите за финансиране на проектите в плана за развитие.

Всичко това влошава социално-икономическите условия за развитие на община Добричка и проблемите на местно ниво се задълбочават.

Демографските показатели продължават да се влошават. Населението намалява от миграция, ниска раждаемост и висока смъртност. Селищната система е неустойчива. Застрашени от обезлюдяване (под 100 жители) към 2023 г. са 19 села: Бдинци, Вратарите, Врачанци, Гешаново, Дебрене, Добрево, Дряновец, Златия, Крагулево, Медово,

Миладиновци, Ново Ботево, Орлова могила, Полковник Иваново, Попгригорово, Прилеп, Пчелник, Самуилово и Соколник. От обезлюдяващите се села единствено село Дряновец е с под 10 жители или само 3-ма по последни статистически данни.

В регионален план през анализирания период община Добричка запазва първо място по територия и второ място по население в област Добрич.

По данни на НСИ през 2023 г. в община Добричка живеят 17232 души, 49.4% от които мъже и 50.6% жени. В общината всички населени места са села и съответно 100% от жителите живеят в селата. Структурата на населението по пол и урбанизираност се запазват без изменение в рамките на периода на прилагане на ПИРО.

По данни от последното преброяване на населението към септември 2021 г. в община Добричка живеят 16764 души или с 5317 души по-малко спрямо преброяването през 2011 г. Населението намалява с 24% за десет години. Демографската криза обхваща почти всички села.

Естественят прираст на населението е отрицателен, като за периода 2020-2023 г. е средно по минус 341 души на година, като през 2021 г. достига минус 430, а през 2023 г. е минус 251. Средногодишният брой на живородените деца в община Добричка за периода 2020-2023 г. е 159. Средната смъртност за отчетния период е 500 човека годишно, като тук се отчита и значителния ръст на починалите по време на пандемията от коронавирус.

Механичният прираст на населението през периода 2020-2023 г. е положителен, но се променя динамично, като през 2020 г. е 512 души, през 2021 г. се понижава до 242, през 2022 г. нараства на 300, за 2023 г. бележи значителен ръст и достига положителните 849 души. Средногодишно населението на общината се е увеличавало от положителна миграция с около 475 човека. Общо в резултат на естествен и механичен прираст населението в общината за периода 2020-2023 г. се е увеличило с 539 души.

По данни от последното преброяване към 07.09.2021 г. 7% от населението на община Добричка има висше образование (1132 лица). Със средно образование са 38%, а с основно – 35%. Общо 3120 лица или 20% от жителите на общината са с начално и по-ниско образование. Напълно неграмотни по официални статистически данни към 2021 година са 667 лица.

Образователната система в община Добричка е добре организирана и материално обезпечена, но броят на децата и учениците продължава да намалява.

Населението страда от недостатъчно здравни и лечебни заведения, и медицински персонал, а средната възраст на кадрите е около и над пенсионната и трябва да се вземат мерки за привличане на млади специалисти. В общината се предлагат разнообразни и качествени социални дейности и услуги, които отговарят на потребностите на населението.

Върху процесите на пазара на труда силно влияние оказват пандемията от коронавирус и намаляващия брой на икономически активното население, което служи за база при изчисляване равнището на безработица. През 2022 г. безработицата достига най-ниската си стойност (2,41%) за периода на прилагане на ПИРО. През отчетната 2023 г. равнището на безработица се повишава с 0,89% спрямо 2022 г. и достига 3,3%, което ниво е по-ниско от средните за област Добрич (5,6%) и за страната (5,6%). Регистрираният през 2021 г. ръст на безработицата, причинен от пандемията от коронавирус бързо е овладян и безработните лица през 2023 г. са със 101 по-малко спрямо базовата година.

Икономическото развитие на община Добричка през отчетния период се характеризира с различна динамика в отделните сектори, но като цяло отчитаме ръст спрямо базовата 2021 г. Финансовите показатели на местните предприятия се подобряват. Бизнесът постепенно преодолява кризите и трудностите, предизвикани от неблагоприятните макроикономически условия, включително продължителната пандемия

от коронавирус, войните, инфлацията, ръстът в цените на горивата, поскъпването на стоки, материали, доставки и други.

Около 57% от произведената продукция в общината и 37% от НПП за 2022 г. са реализирани в сектора на селското стопанство, което затвърждава позициите му на водещ отрасъл в местната икономика. Секторът на търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети заема второ място по нетни приходи от продажби – 32% и по произведена продукция – 2,5%. През последните години се подобряват показателите на фирмите в транспорта, които формират 1% от произведената продукция и 1% от НПП в общината.

Въпреки предизвикателствата, трудностите и негативното влияние на пандемията, войните, кризите, неблагоприятните демографски процеси и политическата нестабилност, Община Добричка се справя добре и успява да реализира част от заложените в ПИРО проекти, мерки и дейности.

II. ОЦЕНКА НА ПЪРВОНАЧАЛНИТЕ РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО

Междинната оценка за изпълнението на Плана за интегрирано развитие на община Добричка има за цел да обобщи първоначалните резултати и напредъка за първите три години от прилагането на стратегическия документ, като анализира промяната в средата и условията на живот на местната общност.

В стратегическата част на ПИРО са включени: визия, 4 приоритета, 12 специфични цели и 39 мерки за въздействие в различни сфери на обществения живот.

Визията дава характеристики на специфичния потенциал на общината и насоките за бъдещото ѝ дългосрочно развитие. Тя е консолидирана, обобщена представа/желание на местната общност за стандарта на живот и качествата на средата, която изгражда, поддържа и обитава. Визията за развитие на община Добричка е с перспектива отвъд хоризонта на 2027 г. и формулирана така:

„Община Добричка – качествена среда за живот и устойчив растеж с развито земеделие и икономика, съхранена природа, култура и история.“

Дългосрочната политика на общината, очертана във визията играе ключова роля за постигането на устойчивото и балансирано местно развитие в различни аспекти икономически, социален, екологичен и териториален. За постигане на визията трябва да се разработват и внедряват иновации във всички сектори на местната икономика, като същевременно се инвестира в образование и повишаване квалификацията на човешкия капитал. Уникалните културни и природни дадености на общината трябва да се оползотворяват отговорно и устойчиво за привличане на инвестиции и развитие на селското, горското стопанство и туризма. Общината трябва да се интегрира със света посредством достъпни и удобни пътни и високоскоростни оптични връзки, утвърждавайки мястото си в региона и използвайки предимствата на трансграничното си географско положение. Гражданите трябва да играят активна роля в бъдещето на своята община и да имат богати възможности за личностно и професионално развитие.

Устойчивото развитие на района е свързано най-вече с преодоляване на демографската криза и бедността, чрез насърчаване на инвестициите, предприемачеството и оползотворяване на местния потенциал и ресурси.

Комплексът от приоритети, мерки и дейности за реализацията на ПИРО следва да бъде насочен в няколко основни области на въздействие, както следва:

- Подобряване на бизнес средата и насърчаване на икономическия растеж – привличане на инвестиции, иновации, по-висока заетост, доходи и жизнен стандарт.
- Съхраняване на демографския потенциал, образователно и духовно развитие на човешките ресурси, със специална грижа към младите и хората в неравностойно положение – социално

включване, увеличаване броя на младежите с висше образование и задържането им за живот и работа в общината.

- Подобряване на средата на обитаване и интегрирано териториално развитие – по-добра транспортна и цифрова свързаност и достъпност на населените места в общината, подобрена инфраструктура, качествени услуги, запазване и утвърждаване на природното богатство и културно-историческото наследство.

На тази база са изведени четири приоритета всеки, от които се изпълнява, чрез съвкупност от специфични цели и мерки, обобщени в Програмата за реализация на ПИРО 2021-2027 г.

Приоритет 1: Подкрепа за устойчив икономически растеж, развитие на иновации и технологично развитие

Специфична цел 1.1. Привличане на инвестиции и насърчаване на предприемачеството

Мярка „Развитие на модерно земеделие и свързани производства“

Мярка „Стимулиране на иновациите и цифровата трансформация в МСП“

Мярка „Подкрепа на дейности за въвеждане на нови технологии, в т.ч. за намаляване на ресурсната и енергийна ефективност на производството и насърчаване на прехода към кръгова икономика“

Мярка „Насърчаване на предприемачеството“

Специфична цел 1.2. Подкрепа за устойчиви качествени работни места и подобряване достъпа до заетост

Мярка „Насърчаване на заетостта, стажове, обучения и активиране на безработни и неактивни младежи“

Мярка „Подкрепа на обучението за заети лица и преквалификация съобразно регионалните и местните потребности от квалификация на работната сила“

Мярка „Обучение за придобиване на ключови умения и квалификация от безработни лица и повишаване на тяхната пригодност за заетост“

Мярка „Насърчаване на участие на жените на пазара на труда, по-добър баланс между професионалния и личния живот, включително достъп до грижи за деца“

Специфична цел 1.3. Насърчаване на интегрирани териториални инвестиции за местно развитие

Мярка „Участие в мерки за реализация на включени в ИТС за развитие на СИР регион приоритетни проекти“

Мярка „Прилагане на стратегия на местно развитие на територията на община Добричка“

Специфична цел 1.4. Устойчиво развитие на туризма

Мярка „Експониране на културното и културно-историческото наследство“

Мярка „Туристически маршрути за създаване на оптимална симбиоза между мрежите на НАТУРА 2000 и тези на културно-историческото наследство“

Приоритет 2: Повишаване качеството на образование, социални и здравни дейности и инфраструктурата им

Специфична цел 2.1. Подобряване на достъпа до качествено образование

Мярка „Подобряване на материално – техническата база за обучение и създаване на условия за разширяване използването на ИКТ инфраструктура в учебния процес“

Мярка „Осигуряване на условия за равен достъп до качествено образование“

Мярка „Развитие на качествено професионално образование“

Специфична цел 2.2. Качествени социални услуги и здравеопазване

Мярка „Здравна инфраструктура“

Мярка „Социална инфраструктура и социални дейности“

Специфична цел 2.3. Подкрепа за развитие на културата и спорта

Мярка „Културна инфраструктура и подкрепа за културната индустрия и културно-историческото наследство“

Мярка „Спортна инфраструктура“

Приоритет 3: Устойчиво териториално развитие и свързаност

Специфична цел 3.1. Развитие и укрепване на селищната мрежа

Мярка „Прилагане на енергоспестяващи мерки в областта на сградния фонд“

Мярка „Селищно развитие“

Мярка „Зелена система“

Специфична цел 3.2. Подобряване на транспортната инфраструктура

Мярка „Проучвателни дейности и проектиране на обход на с. Стожер за път II-29 „Добрич – Аксаково“ – определяне на трафик и трафична прогноза, изготвяне на техническо задание, проектиране

Мярка „Републикански пътища на територията на община Добричка“ - ремонт и рехабилитация на пътища II и III клас на територията на община Добричка, които осигуряват транспортни комуникации с регионално значение със съседни общини.

Мярка „Общински пътища - икономическо и социално значение, териториална достъпност“

Мярка „Реализация на мерки за пътна безопасност, вкл. интелигентни транспортни системи и превенция и повишаване на осведомеността“

Специфична цел 3.3. Опазване на околната среда и изграждане на екологосъобразна инфраструктура

Мярка „Реконструкция на довеждащи водопроводи и съоръжения за допълнително водоснабдяване“

Мярка „Реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа в населените места“

Мярка „Изграждане и реконструкция на канализационна мрежа и пречиствателни съоръжения в населените места“

Мярка „Почистване, сметосъбиране, сметоизвозване и озеленяване чрез ефективна организация по събиране и извозване на битовите отпадъци“

Мярка „Разделно събиране на битови и биоразградими отпадъци“

Мярка „Превенция на риска и изменения на климата“

Мярка „Съхраняване, опазване и експониране на природното наследство извън зоните на НАТУРА 2000 и защитените територии“

Приоритет 4: Добро управление за всеки гражданин

Специфична цел 4.1. Управление в подкрепа на развитието

Мярка „Дигитализация на общинската администрация и разширено предоставяне на електронни административни услуги“

Мярка "Повишаване на административния капацитет"

Мярка „Дигитализация и въвеждане на ИКТ решения в обекти на публичните услуги в здравеопазването, образованието, социалното подпомагане и културата“

Специфична цел 4.2 Разширяване на междуобщинското сътрудничество

Мярка "Подобряване комуникацията с всички жители на общината"

Мярка "Обмяна на добри практики с общини за разширяване на междуобщинското сътрудничеството"

Приоритетите, специфичните цели и мерки, дефинирани в ПИРО са съобразени със спецификите на община Добричка и конкретните нужди и проблеми на целевата територия и нейните граждани. Всеки приоритет е свързан със съответна стратегическа цел и детайлизира насоките и проектите за нейното изпълнение. Приоритетите са обвързани с изпълнението на пакет от мерки и дейности, финансирани от различни източници, включени в Програмата за реализация на ПИРО.

Стратегията за реализация на ПИРО обхваща и проследява взаимовръзката между формулираната визия за развитие, определените приоритети за действие и техните специфични цели, които трябва да бъдат постигнати посредством изпълнението на конкретни мерки, проекти и предвидените в проектите дейности.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

Реализирането на стратегическите цели и приоритети на ПИРО не е задача само на местната власт и трябва да се случва в условията на тясно взаимодействие и партньорство с бизнеса, социални, образователни културни институции, НПО и други заинтересовани страни. Необходимо е да се използват всички възможности за съвместни проекти и дейности, включително в условията на междуобщинско и международно сътрудничество.

За плановия период 2021-2027 г. в Индикативната финансова таблица на ПИРО на община Добричка за четирите основни приоритета са заложили проекти и дейности на обща стойност 67 130 хиляди лева.

Реалните резултати на етапа на междинна оценка за изпълнението на ПИРО за първите три години на неговото действие са представени в следващата таблица:

Таблица 41: Справка за изпълнени проекти и дейности в община Добричка през периода 2021-2023 г.

№ по ред	Приоритет, Специфична цел, Мярка, Проект/Дейност	Обща стойност лева	Период на изпълнение	Източник на средства – програма, фонд, бюджет (собствен финансов принос в %)	Резултати
	ПРИОРИТЕТ 1: Подкрепа за устойчив икономически растеж, развитие на иновации и технологично развитие	7381416			
	Специфична цел 1.1: Привличане на инвестиции и насърчаване на предприемачеството	3599896			
	Мярка 1: Развитие на модерно земеделие и свързани производства	3100644			
1	Създаване на трайни насаждения от лавандула и закупуване на селскостопанска техника за обработката им	138375	2021-2023	ПРСР 2014-2020	Проект на “Агроджей” ООД за закупуване на машини и оборудване за отглеждане на лавандула в с. Житница и с. Козлодуйци
2	Инвестиции свързани с мерки за повишаване на биосигурността в съществуващ животновъден обект	553407	2021-2023	ПРСР 2014-2020	Проект на „Яйца и птици-Зора“ АД, с. Дончево за технологична модернизация на база и закупуване на оборудване
3	Закупуване на трактор за отглеждане на лавандулови насаждения	149621	2021-2023	ПРСР 2014-2020	Проект на „Агро Тера БГ“ ЕООД, с. Карапелит за закупуване на специализирано земеделско оборудване
4	Закупуване на трактор от ЗС Костадинка Симеонова Георгиева, с. Свобода	93936	2021-2023	ПРСР 2014-2020	Технологична модернизация на малки земеделско стопанство
5	Закупуване на земеделска техника и посадъчен материал – лавандула	118580	2021-2023	ПРСР 2014-2020	Проект на ЗС Йордан Митков Димитров, с. Козлодуйци
6	Закупуване на специализирана земеделска техника от „ХИД-Инвест“ ЕООД,	67955	2021-2023	ПРСР 2014-2020	Внедряване на специализирана земеделска техника, необходима за

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

	с.Владимирово				обработването на 174,355 дка с лавандула в село Владимирново
7	Закупуване на технологично оборудване за производство на ябълков оцет от ЗП Христо Недков, с.Стожер	38770	2021-2023	ПРСР 2014-2020	Дооборудване на малка фабрика за производство на ябълков оцет, УПИ XVII, кв. 39, с. Стожер
8	Монтаж на машини и съоръжения-поточна линия за производство на продукти от многоклетъчни водорасли намиращи приложение в молекулярната кулинария	1940000	2023	Програма за морско дело и рибарство	Проект на „Матис Фишинг“ ООД, с.Славеево за създаване на нов здравословен продукт с множество приложения, като хранителна добавка в молекулярната кухня
	Мярка 2: Стимулиране на иновациите и цифровата трансформация в МСП				
	Мярка 3: Подкрепа на дейности за въвеждане на нови технологии, в т.ч. за намаляване на ресурсната и енергийна ефективност на производството и насърчаване на прехода към кръгова икономика	499252			
9	Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност	260000	2022-2023	Програма “Иновации и конкурентоспособност”	Проект на „ВЕС“ ООД, с.Бенковски за въвеждане на мерки за ЕЕ в производствени бази
10	Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност	239252	2022-2023	Програма “Иновации и конкурентоспособност”	Проект на „Йоса“ ЕООД, с.Стефаново за въвеждане на мерки за ЕЕ в производствени бази
	Мярка 4: Насърчаване на предприемачеството				
	Специфична цел 1.2: Подкрепа за устойчиви качествени работни места и подобряване достъпа до заетост	633395			
	Мярка 5: Насърчаване на заетостта, стажове, обучения и активиране на безработни и неактивни младежи	633395			
11	НП "Старт в кариерата"	33948	2021-2023	Републикански бюджет	Насърчаване на младежката заетост
12	Проект "Обучения и заетост за хора с трайни увреждания над 30-годишна възраст"	143479	2021-2023	Републикански бюджет	Разкриване на работни места и квалификация за хора в неравностойно положение
13	Проект "Обучение и заетост за хора с трайни увреждания"	2 086	2021	Републикански бюджет	Разкриване на работни места и квалификация за хора в неравностойно положение
14	Проект "Регионална програма за заетост на област Добрич"	71832	2021-2022	Републикански бюджет	Разкриване на работни места за трайно безработни

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

					лица
15	НП "Помощ за пенсиониране"	37985	2022-2023	Републикански бюджет	Мерки за подпомагане на лица в пред пенсионна възраст
16	Проект "Нова възможност за младежка заетост"	325436	2023	Републикански бюджет	Разкриване на работни места за младежи до 29 г.
17	Програма за обучение и заетост на продължително безработни лица	18629	2023	Републикански бюджет	Разкриване на работни места за трайно безработни лица
	Мярка 6: Подкрепа на обучението за заети лица и преквалификация съобразно регионалните и местните потребности от квалификация на работната сила				
	Мярка 7: Обучение за придобиване на ключови умения и квалификация от безработни лица и повишаване на тяхната пригодност за заетост				
	Мярка 8: Насърчаване на участие на жените на пазара на труда, по-добър баланс между професионалния и личния живот, включително достъп до грижи за деца				
	Специфична цел 1.3: Насърчаване на интегрирани териториални инвестиции за местно развитие				
	Мярка 9: Участие в мерки за реализация на включени в ИТС за развитие на СИЗ регион приоритетни проекти				
	Мярка 10: Прилагане на стратегия на местно развитие на територията на община Добричка				
	Специфична цел 1.4: Устойчиво развитие на туризма	3148125			
	Мярка 11: Експониране на културното и културно-историческото наследство	2911376			
18	Проект ROBG-456 "Хършова - Добричка, Заедно по красивия път на устойчивото развитие чрез трансгранична култура"	2889445	2018-2022	Програма ИНТЕРРЕГ V-A Румъния-България 2014-2020	Обучение в областта на културния туризъм Промотиране на фестивал "Песни и танци от Слънчева Добруджа" в с. Дебрене, България.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

					Модернизация на две читалища: "Нов живот - 1941 г." в с. Черна и на читалище „Светлина – 1940“ в с. Ловчанци чрез ремонт, обзавеждане и оборудване.
19	Обновяване на фондовете на библиотеката в НЧ "Напредък - 1942 г." с.Дончево и НЧ "Д-р Йосиф Йосифов-1884" с. Карапелит	2553	2021-2022	НП "Българските библиотеки - съвременни центрове на четене и информираност	Закупуване на нови печатни издания и обогатяване на библиотечния фонд
20	Проект "Развиване на туристически продукт за исторически, културен, образователен и развлекателен туризъм на територията на община Добричка" - музейна експозиция и Каралезка чешма	14442	2022	МИГ Добричка	Възстановяване на културни обекти в община Добричка
21	Българските библиотеки - съвременни центрове за четене и информираност	4936	2023	Републикански бюджет	Закупуване на нови печатни издания и обогатяване на библиотечния фонд
	Мярка 12: Туристически маршрути за създаване на оптимална симбиоза между мрежите на НАТУРА 2000 и тези на културно-историческото наследство	236749			
22	Развиване на туристически продукт за образователен и развлекателен туризъм на територията на община Добричка – с.Паскалево	221002	2021-2024	МИГ Добричка	Подобряване и разнообразяване на съществуваща инфраструктура и закупуване на съоръжения и създаване на условия за представяне на местното образователното наследство и учебно дело
23	Развиване на туристически продукт за исторически, културен, образователен и развлекателен туризъм на територията на община Добричка – с.Стефан Караджа	15747	2021-2023	МИГ Добричка	Подобряване и разнообразяване на съществуваща инфраструктура и закупуване на съоръжения и създаване на условия за представяне на местното образователното наследство и учебно дело
	ПРИОРИТЕТ 2: Повишаване качеството на образование, социални и здравни дейности и инфраструктурата им	18716581			
	Специфична цел 2.1. Подобряване на достъпа до качествено образование	5923142			
	Мярка 13: Подобряване на материално – техническата база за обучение и създаване на условия за разширяване използването на ИКТ	1893936			

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

	инфраструктура в учебния процес				
24	Ремонтни дейности на детски градини в 16 населени места	76725	2021	Общински бюджет	Подобряване техническото състояние на образователна инфраструктура
25	Ремонтни дейности в 3 училища в селата Батово, Стефаново и Смолница	39349	2021	Общински бюджет	Подобряване техническото състояние на образователна инфраструктура
26	Осигуряване на ефективни мерки за превенция и ограничаване разпространението на COVID 19 във всички образователни институции	29562	2021	Републикански бюджет	Създаване на безопасна и здравословна образователна среда
27	СУ "Никола Вапцаров" с.Карапелит - изграждане на безжична мрежа по НП "Отново заедно"	11656	2021-2022	Републикански бюджет	Повишаване използването на ИКТ в учебните заведения
28	ОУ "Св.Св. Кирил и Методий" с.Дончево - изграждане на безжична мрежа по НП "Отново заедно"	23500	2021-2022	Републикански бюджет	Повишаване използването на ИКТ в учебните заведения
29	Ремонтни дейности на 19 детски градини и 3 училища	167719	2022	Общински бюджет	Подобряване техническото състояние на образователна инфраструктура
30	Ремонтни дейности в 3 училища в селата Хитово, Божурово и Овчарово	49569	2022	Републикански бюджет, Общински бюджет	Подобряване техническото състояние на образователна инфраструктура
31	Осигурени средства за училищата в селата: Дончево, Карапелит, Победа, Смолница	46465	2022	НП "Заедно в изкуствата и спорта"	Подобряване функциониране на 4 учебни заведения в общината
32	Осигурени средства за училищата в селата: Дончево, Карапелит, Победа, Житница, Смолница и Стожер	48174	2022	НП „Подкрепа на образователните медиатори и соц.работници“	Подобряване функциониране на 6 учебни заведения в общината
33	Ремонтни дейности на 16 детски градини и 4 училища	219068	2023	Републикански бюджет, Общински бюджет	Подобряване техническото състояние на образователна инфраструктура
34	Изграждане на ДГ в с.Бранище	795198	2023	Общински бюджет	Създаване на нови обекти на образователна инфраструктура
35	Изграждане на ДГ в с.Стефан Караджа	335951	2023	Общински бюджет	Създаване на нови обекти на образователна инфраструктура
36	Внедряване на електронни дневници в детски градини на територията на община Добричка	51000	2021-2023	НП „Информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в системата на предучилищното и училищното образование“ 2021 на МОН	Повишаване използването на ИКТ в учебните заведения
	Мярка 14: Осигуряване на условия за равен достъп до качествено образование	3110925			
37	Създаване на условия за намаляване на процента на	848885	2021-2023	Републикански бюджет	Образователна интеграция на ученици от рискови

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

	необхванати и отпаднали ученици. Работа с уязвими групи.				групи
38	Осигурен специализиран превоз за 490 ученици и 90 деца от детски градини	528274	2021	Републикански бюджет	Равен достъп до образование на деца и ученици от всички населени места на общината
39	Осигурен специализиран превоз за 424 ученици и деца	520126	2022	Републикански бюджет	Равен достъп до образование на деца и ученици от всички населени места на общината
40	Осигурен специализиран превоз за ученици и деца	568021	2022	Републикански бюджет	Равен достъп до образование на деца и ученици от всички населени места на общината
41	Осигурени средства за храна на децата от 2 до 7 годишна възраст	166110	2021	Републикански бюджет	Образователна интеграция на всички деца в яслите и детски градини
42	Осигурени средства за храна на децата от 2 до 6 годишна възраст	167827	2022	Републикански бюджет	Образователна интеграция на всички деца в яслите и детски градини
43	Осигурени средства за храна на децата от 2 до 6 годишна възраст	267343	2023	Републикански бюджет	Образователна интеграция на всички деца в яслите и детски градини
44	Проект "Три етноса - три празника - една обща цел: Да бъдем по-добри!"	14339	2021	Републикански бюджет	Образователна интеграция на ученици от малцинствени групи
45	Създаване на мобилна група от преподаватели като иновативна форма на обучение в община Добричка	30000	2023-2024	Центъра за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства	Преодоляване на проблемите на ранното детско развитие, интеркултурното общуване и разбирателство, страха от публично представяне, неувереността в собствените възможности. Включени в дейностите са 230 деца на възраст 3-7 г.
	Мярка 15: Развитие на качествено професионално образование	918281			
46	НП "Оптимизиране на вътрешната структура на персонала"	821740	2021-2023	Републикански бюджет	Повишаване квалификацията и компетенциите на преподавателите
47	Стимулиращи мерки за ученици с много добър успех	6979	2021-2023	Републикански бюджет	Финансова мотивация за ученици с отличен успех
48	Осигурени средства за училищата по НП "Заедно в изкуствата и спорта"	89562	2023	Републикански бюджет	Насърчаване на учениците за включване в извънкласни дейности
	Специфична цел 2.2. Качествени социални услуги и здравеопазване	11446918			
	Мярка 16: Здравна инфраструктура	178997			
49	Ремонтни дейности на здравни	131853	2021-2023	Общински бюджет	Подобряване на

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

	служби в селата Батово, Карапелит, Победа, Стожер, Хитово, Ведрина, Житница, Паскалево, Царевец, Одръци				материално-техническата база на обекти на здравната инфраструктура
50	Капиталов трансфер за закупуване на медицинска техника към МБАЛ - Добрич	47144	2021-2022	Общински бюджет	Подобряване на материално-техническата база на обекти на здравната инфраструктура
	Мярка 17: Социална инфраструктура и социални дейности	11267921			
51	BG05M9OP001-2.101 "Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания – Компонент 3"	132920	2020-2022	ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020	Предоставяне на социални услуги за възрастни хора
52	BG05M9OP001-2.103 Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания – Компонент 4	79185	2021-2022	ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020	Предоставяне на социални услуги за възрастни хора
53	BG05M9OP001-6.002-0166 Патронажна грижа + в община Добричка	231450	2021-2022	ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020	Предоставяне на социални услуги за възрастни хора
54	BG05M9OP001-6.004-0143 Патронажна грижа + в община Добричка - Компонент 2	117432	2022-2023	ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020	Предоставяне на социални услуги за възрастни хора
55	„Приеми ме 2015 г.” - АД № BG05M9OP001-2.002-0132-C02	247131	2021	ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020	Предоставяне на услугата „приемна грижа” и разширяване на възможностите за развитие на услугата по децентрализиран начин
56	„Приеми ме 2015 г.” - АД № BG05M9OP001-2.002-0132-C03	214329	2022	ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020	Предоставяне на услугата „приемна грижа” и разширяване на възможностите за развитие на услугата по децентрализиран начин
57	„Приеми ме 2015 г.” - АД № BG05M9OP001-2.002-0132-C04	207398	2023	ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020	Предоставяне на услугата „приемна грижа” и разширяване на възможностите за развитие на услугата по децентрализиран начин
58	Равен шанс за всички деца в община Добричка - АД № BG05M9OP001-2.004-0021-C04	252785	2021-2022	ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020	Подобряване на достъпа до здравеопазване и промоция на здравето чрез подкрепа за осигуряване на здравна детска консултация и дейности по превенция на заболяванията
59	Равен шанс за всички деца в община Добричка - АД № BG05M9OP001-2.004-0021-C05	264064	2022	ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020	Подобряване на достъпа до здравеопазване и промоция на здравето чрез подкрепа за осигуряване на здравна детска консултация и дейности по превенция на заболяванията

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

60	Равен шанс за всички деца в община Добричка - АД № BG05M9OP001-2.004-0021-C06	255702	2023	ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020	Подобряване на достъпа до здравеопазване и промоция на здравето чрез подкрепа за осигуряване на здравна детска консултация и дейности по превенция на заболяванията
61	Предоставяне на социалните услуги "Домашен помощник", "Личен асистент" и "Социален асистент"	852790	2021	Републикански бюджет	Предоставяне на социални услуги за възрастни и хора с увреждания
62	Предоставяне на социалната услуга "Личен асистент"	984377	2022	Републикански бюджет	Предоставяне на социални услуги за възрастни и хора с увреждания
63	Предоставяне на социалната услуга Домашен социален патронаж	1801885	2022-2023	Общински бюджет	Предоставяне на социални услуги за възрастни и хора с увреждания
64	Предоставяне на социалната услуга "Асистентска подкрепа"	3252405	2022-2023	Републикански бюджет	Предоставяне на социални услуги за възрастни и хора с увреждания
65	Ремонтни дейности на сгради ползващи се от ДСП в селата: Божурово, Ведрина, Владимирово, Овчарово, Паскалево, Стожер, Дончево, Победа, Смолница	24489	2021-2022	Общински бюджет	Подобряване техническото състояние на обекти на социалната инфраструктура
66	Ремонтни дейности на общинска сграда в с.Полковник Иваново	9079	2021	Общински бюджет	Подобряване техническото състояние на обекти на социалната инфраструктура
67	Текущ ремонт на Дом за пълнолетни лица с деменция с. Опанец – подмяна на ВИК инсталация	91101	2022	Фонд "Социална закрила", Общински бюджет	Подобряване техническото състояние на обекти на социалната инфраструктура
68	Ремонт на сгради клуб на пенсионера в селата: Ст. Караджа, Ломница, Лясково, Победа, Стефаново, Драганово	44407	2022-2023	Общински бюджет	Подобряване техническото обслужване на обекти на социалната инфраструктура
69	Закупуване на нов неупотребяван лекотоварен автомобил за нуждите на Домашен социален патронаж	45500	2023	Фонд "Социална закрила", Общински бюджет	Подобряване техническото обслужване на обекти на социалната инфраструктура
70	Топъл обяд в община Добричка	143914	2022-2025	ПХОМП	Осигуряване на топъл обяд за 150 лица без доходи или с ниски доходи, възрастни семейства пенсионери и самотно живеещи
71	Грижа в дома в община Добричка	1624412	2023-2025	Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027	Подкрепа в домашна среда за 152 лица с увреждания и възрастни хора, зависими от грижа на територията на община Добричка.
72	Бъдеще за децата в община Добричка	391166	2023-2025	Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027	Услуги за ранно детско развитие на деца до 7-годишна възраст, услуги за ранна интервенция на уврежданията на деца до 7 години и работа с тях, предоставяне на патронажна грижа за деца

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

					до 3 години. Предвидени 200 потребители.
	Специфична цел 2.3. Подкрепа за развитие на културата и спорта	1346521			
	Мярка 18: Културна инфраструктура и подкрепа за културната индустрия и културно-историческото наследство	1151577			
72	Ремонтни дейности на читалища в 22 населени места на община Добричка	455450	2021-2023	Републикански бюджет, Общински бюджет	Подобряване техническото състояние на обекти на културната инфраструктура
74	Основен ремонт на общинска сграда с предназначение - кметство и читалище в село Одринци	150635	2021	Проект „Красива България“ Общински бюджет	Подобряване техническото състояние на обекти на културната инфраструктура
75	Ремонт на паметници в селата: Бдинци, Драганово, Смолница, Долина, Карапелит, Житница	11384	2021-2022	Общински бюджет	Възстановяване на исторически обекти
76	Организиране и провеждане на фолклорен събор "Песни и танци от слънчева Добруджа	169758	2021-2023	МИГ Добричка, Общински бюджет	Осъществяване на дейности в изпълнение на културния календар на община Добричка
77	Организиране и участие на Община Добричка в Националния събор на народното творчество в град Копrivщица	33962	2022	Общински бюджет	Осъществяване на дейности в изпълнение на културния календар на община Добричка
78	Празник на градинаря в село Одринци	14840	2021-2023	ПРСР 2014-2020	Проект на НЧ „Възраждане-1941“, с.Одринци за създаване на ново културно събитие
79	Организиране и провеждане на празници: 24-ти май, Пролетен празник, Ромски празник, Спортен празник, Хоротека с. Бранище, Тодоров ден и Изложение на занаятчий	11292	2023	Общински бюджет	Осъществяване на дейности в изпълнение на културния календар на община Добричка
80	Празници по селата на община Добричка	25000	2023	Общински бюджет	Осъществяване на дейности в изпълнение на културния календар на община Добричка
81	Финансиране на участия на танцови състави и певчески групи в национални фолклорни фестивали	25000	2023	Общински бюджет	Осъществяване на дейности в изпълнение на културния календар на община Добричка
82	Рехабилитация на част от сграда Народно читалище „Асен Златаров – 1940“, село Стефан Караджа, община Добричка	254256	2023	Проект „Красива България“ Общински бюджет	Подобряване техническото състояние на обекти на културната инфраструктура
	Мярка 19: Спортна инфраструктура	194944			
83	Реализирани 17 проект за създаване и/или обновяване на зони за отдих за детски игри и спортни занимания на открито	162386	2021-2023	ПУДООС	Подобряване техническото състояние и създаване на нови обекти на спортната инфраструктура

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

84	Реконструкция на детски площадки и нови съоръжения	32558	2023	Общински бюджет	Подобряване техническото състояние и създаване на нови обекти на спортната инфраструктура
	ПРИОРИТЕТ 3: Устойчиво териториално развитие и свързаност	16830366			
	Специфична цел 3.1. Развитие и укрепване на селищната мрежа	11158777			
	Мярка 20: Прилагане на енергоспестяващи мерки в областта на сградния фонд	403880			
85	Ремонтни дейности за подобряване състоянието на сгради на кметства и кметски наместничества в 37 населени места, сграда автотранспорт и общинска сграда	403880	2021-2023	Републикански бюджет, Общински бюджет	Намаляване на енергийните разходи на 23 общински сгради в община Добричка
	Мярка 21: Селищно развитие	10754897			
86	Реконструкция и рехабилитация на улична мрежа на територията на община Добричка	1321832	2019-2022	ПРСР 2014-2020	Подобряване състоянието на уличната мрежа в населените места на общината
87	Рехабилитация и текущ ремонт на улици във всички населени места на община Добричка	6908054	2021-2023	Републикански бюджет, Общински бюджет	Подобряване състоянието на значителна част от уличната мрежа в населените места на общината
88	Благоустройство пред кметства и нови тротоари в 17 населени места	133946	2021-2023	Общински бюджет	Подобряване състоянието на публични пространства в населените места
89	Разширение на улично осветление в селата: Воднянци, Подслон и Черна	5285	2021	Общински бюджет	Обновяване на уличното осветление и повишаване на енергийната ефективност
90	Подмяна на улично осветление с LED лампи	89688	2021-2023	Общински бюджет	Обновяване на уличното осветление и повишаване на енергийната ефективност
91	Ремонт на сгради и огради на гробищни паркове	135609	2021-2022	Републикански бюджет, Общински бюджет	Подобряване състоянието на публични пространства в населените места
92	Инвестиции в подобряването на малка по мащаби инфраструктура в селата Дончево и Драганово	143509	2020-2022	МИГ Добричка	Подобряване състоянието на част от уличната мрежа в с. Дончево и с. Драганово
93	Инвестиции в подобряването на малка по мащаби инфраструктура в селата Фелдфебел Денково, Бенковски и Воднянци, община Добричка	71995	2020-2024	МИГ Добричка	Подобряване състоянието на част от уличната мрежа в 3 населени места на общината
94	Инвестиции в подобряването на малка по мащаби инфраструктура в селата Козлодуйци, Паскалево и	293192	2021-2023	МИГ Добричка	Подобряване състоянието на част от уличната мрежа в 3 населени места на общината

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

	Лясково, община Добричка				
95	Инвестиции в подобряването на малка по мащаби инфраструктура в селата Стефаново и Одърци, община Добричка	316463	2022-2025	МИГ Добричка	Подобряване на уличната мрежа, чрез рехабилитация на улици в селата Стефаново и Одърци. Оборудване на образователна (социална) инфраструктура, обновяване на паркови пространства
96	Инвестиции в подобряването на малка по мащаби инфраструктура в селата Плачидол, Карapelит и Дончево, община Добричка	192537	2023-2025	МИГ Добричка	Подобряване на част от улична мрежа в 3 села, повишаване привлекателността на региона, осигуряване на достъпна среда, социално включване и по-добро качество на живот
97	Рехабилитация и модернизация на общинската инфраструктура - системи за външно изкуствено осветление на общините	1142787	2023-2025	ОП Възобновяема енергия, енергийна ефективност, енергийна сигурност	Обновяване на уличното осветление и повишаване на енергийната ефективност
	Мярка 22: Зелена система				
	Мярка 23: Ефективно използване на общинска собственост				
	Специфична цел 3.2. Подобряване на транспортната инфраструктура	2331125			
	Мярка 24: Проучвателни дейности и проектиране на обход на с. Стожер за път II-29 „Добрич – Аксаково				
	Мярка 25: Републикански пътища на територията на община Добричка				
	Мярка 26: Общински пътища - икономическо и социално значение, териториална достъпност	2301398			
98	Текущ ремонт на общински пътища: Стожер - Сколник и Бдинци - Метличина	25389	2021	Общински бюджет	Подобряване състоянието на общинската пътна мрежа
99	Ремонт и рехабилитация на общински пътища	2276009	2022-2023	Републикански бюджет, Общински бюджет	Подобряване състоянието на общинската пътна мрежа
	Мярка 27: Реализация на мерки за пътна безопасност, вкл. интелигентни транспортни системи и превенция и повишаване на осведомеността	29727			

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

100	Изградени 16 броя ограничители на скоростта	29727	2021-2023	Републикански бюджет, Общински бюджет	Повишаване на безопасността на движение в населените места на общината
	Специфична цел 3.3. Опазване на околната среда и изграждане на екологосъобразна инфраструктура	3340464			
	Мярка 28: Реконструкция на довеждащи водопроводи и съоръжения за допълнително водоснабдяване	1363821			
101	Ремонтиран водосток в с. Богдан	31284	2021-2022	Общински бюджет	Реконструкция на довеждащо съоръжение в едно населено място на общината
102	Извършен ремонт на естествена чешма в с.Пчелник	1742	2021	Общински бюджет	Подобряване състоянието на алтернативни водоизточници в общината
103	Извършен ремонт на естествени чешми	29516	2022	Общински бюджет	Подобряване състоянието на алтернативни водоизточници в общината
104	Захранващ водопровод на с.Стожер от магистрален водопровод Батово-Добрич през с.Соколник	1301279	2023	Републикански бюджет	Реконструкция на довеждащо съоръжение в едно населено място на общината
	Мярка 29: Реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа в населените места	254441			
105	Подменена водопроводна мрежа на четири улици в с. Карapelит	24500	2021	Общински бюджет	Подобрено водоснабдяване в едно населено място на общината
106	Подменена водопроводна мрежа на участъци в селата: Козлодуйци, Лясково и Н. Ботево	30678	2022	Общински бюджет	Подобрено водоснабдяване в три населени места на общината
107	Подменена водопроводна мрежа на участъци в селата: Славеево, Владимирово и Черна	199263	2023	Републикански бюджет, Общински бюджет	Подобрено водоснабдяване в три населени места на общината
	Мярка 30: Изграждане и реконструкция на канализационна мрежа и пречиствателни съоръжения в населените места				
	Мярка 31: Почистване, сметосъбиране, сметоизвозване и озеленяване чрез ефективна организация по събиране и извозване на битовите отпадъци	512705			
108	Кампания по пролетно почистване - облагородяване и поддържане на публичните пространства в населените	32480	2021	Общински бюджет	Почистване на замърсени обществени площи и създаване на екологична култура сред населението

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

	места				
109	Закупени са 362 контейнера за битови отпадъци	200834	2021-2023	Общински бюджет	Повишаване на техническото обезпечаване на системата за събиране на битови отпадъци
110	Почистване на локални замърсявания в населените места на общината	129740	2021-2023	Общински бюджет	Предотвратяване на опасността от образуване на нерегламентирани сметища в общината
111	Поддържане на речните корита, премахване на пораснала растителност, оформяне на дерета	68567	2022-2023	Общински бюджет	Превенция риска от наводнения
112	Почистване на язовирни стени	32988	2023	Общински бюджет	Превенция риска от наводнения
113	Рязане и изкореняване на дървета, храсти, оформяне короните на дървета в населените места	48096	2023	Общински бюджет	Предотвратяване на инциденти в населените места на общината
	Мярка 32: Разделно събиране на битови и биоразградими отпадъци	33951			
114	Закупен контейнер за строителни отпадъци	4083	2021	Общински бюджет	Повишаване на техническото обезпечаване на системата за разделно събиране на отпадъци
115	Закупени са 131 контейнера за биоразградими отпадъци	29868	2021	Общински бюджет	Повишаване на техническото обезпечаване на системата за разделно събиране на отпадъци
	Мярка 33: Превенция на риска и изменения на климата	1175546			
116	Проект "Съвместно управление на риска и партньорство в ТГС регион Кълъраш - Добрич"	1013584	2019-2021	INTERREG-VA, Румъния-България	Подобрен капацитет на отговорните структури за реакция при кризисни ситуации, предизвикани от природни бедствия и производствени аварии в община Добричка и окръг Кълъраш, чрез изготвянето на съвместни Стратегия и План за действие
117	Интегриране на мерки и дейности за адаптация към климатичните промени	161962	2022-2024	Финансов механизъм на ЕИП 2014-2021	Проекта е в партньорство с Община град Добрич и община Крушари
	Мярка 34: Съхраняване, опазване и експониране на природното наследство извън зоните на НАТУРА 2000 и защитените територии				
	ПРИОРИТЕТ 4: Добро управление за всеки гражданин	271842			
	Специфична цел 4.1. Управление в подкрепа на	271842			

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

	развитието				
	Мярка 35: Дигитализация на общинската администрация и разширено предоставяне на електронни административни услуги				
	Мярка 36: Повишаване на административния капацитет	188742			
118	Укрепване на общинския капацитет в община Добричка	144467	2023-2025	Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027	Реформирането на системата на социалните услуги и улесняване прехода към новите механизми на местно ниво, чрез развитие и укрепване на общинския капацитет
119	Подпомагане на процеса за подготовка на Стратегия за ВОМР на МИГ Добричка	44275	2023	ПРСР 2014-2020	Разработване на нова Стратегия за ВОМР, която да бъде консултирана с местната общност и одобрена от нейните представители
	Мярка 37: Дигитализация и въвеждане на ИКТ решения в обекти на публичните услуги в здравеопазването, образованието, социалното подпомагане и културата	83100			
120	Проект "Внедряване на електронни дневници в детски градини на територията на община Добричка	83100	2021-2023	Републикански бюджет	Дигитализация на услугите в сферата на образованието
	Специфична цел 4.2 Разширяване на междуобщинското сътрудничество				
	Мярка 38: Обмяна на добри практики с общини за разширяване на междуобщинското сътрудничеството				
	Мярка 39: Подобряване комуникацията с всички жители на общината				
ОБЩА СТОЙНОСТ НА ПРОЕКТИТЕ:		43 200 205			

Обобщената справка показва, че за периода 2021-2023 г. на територията на община Добричка са изпълнени и в процес на изпълнение 120 проекти, обекти и дейности на обща стойност 43 200 205 лева.

За постигане на заложените цели и приоритети в ПИРО най-съществен принос има Община Добричка, която е привлякла най-много средства от европейските фондове. Местният бизнес също съдейства за изпълнение на плана и реализира проекти и дейности, финансирани от различни източници. Общината няма съвместни проекти с бизнеса и публично-частни партньорства. За изпълнението на Плана за интегрирано развитие са допринесли и проектите

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

на местните училища, детски градини, социални, културни институции и други. Общината работи успешно и изпълнява проекти, финансирани чрез подхода BOMR и създадената МИГ „Добричка“. През отчетния период са реализирани и два международни проекта по ТГС Румъния – България.

ИЗВОДИ:

Стратегията за развитие на община Добричка с приоритети – икономически растеж, иновации, качествено образование, здравеопазване и социални услуги, устойчиво териториално развитие и добро управление е уместна по отношение на основните нужди и проблеми на целевия район и не следва да се променя. Визията на ПИРО звучи актуално, реалистично и е изпълнима в дългосрочна перспектива. Специфичните цели към основните приоритети са добре изведени като брой и точно подредени.

В Индикативната финансова таблица към ПИРО на община Добричка за периода 2021-2027 г. за четирите основни приоритета са заложили проекти и дейности на обща стойност 67 130 хиляди лева. На етапа на МО отчитаме 120 изпълнени и в процес на изпълнение проекти и дейности за 43 200 хиляди лева.

Изводът е, че финансовото изпълнение на ПИРО за първите три години на база усвоени средства и инвестиции е 64%. Това е много добро изпълнение в средата на програмния период, предвид забавянето на възможностите за финансиране от оперативни програми, НПВУ и СПРЗСР. Реалното финансово и техническо изпълнение на плана е по-голямо, но не може да бъде измерено точно тъй като не са отчетени проектите, финансирани с частни инвестиции на територията на общината.

III. ОЦЕНКА НА СТЕПЕНТА НА ПОСТИГАНЕ НА СЪОТВЕТНИТЕ ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ НА ПИРО

След направения подробен анализ на реализираните проекти и дейности и на първоначалните резултати от изпълнението на ПИРО на община Добричка за периода 2021-2027 г. са изведени конкретните данни за постигнатия напредък по приоритети и мерки, представени в следващата Таблица 42.

Таблица 42: Изпълнение на ПИРО на община Добричка през периода 2021-2023 г. по приоритети и мерки

Приоритет/Мярка	Прогнозна стойност (хил.лева)	Отчетна стойност на изпълнените проекти за периода 2021-2023 (хил.лева)	Финансово изпълнение в %
ПРИОРИТЕТ 1	29200	7382	25,28
Специфична цел 1.1	21600	3600	16,67
Мярка 1	20000	3101	15,51
Мярка 2	300	0	0,00
Мярка 3	1000	499	49,90
Мярка 4	300	0	0,00
Специфична цел 1.2	1000	634	63,40
Мярка 5	400	634	158,50
Мярка 6	250	0	0,00

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

Мярка 7	200	0	0,00
Мярка 8	150	0	0,00
Специфична цел 1.3	5000	0	0,00
Мярка 9	1000	0	0,00
Мярка 10	4000	0	0,00
Специфична цел 1.4	1600	3148	196,75
Мярка 11	1300	2911	223,92
Мярка 12	300	237	79,00
ПРИОРИТЕТ 2	9350	18716	200,17
Специфична цел 2.1	1400	5923	423,07
Мярка 13	900	1894	210,44
Мярка 14	300	3111	1037,00
Мярка 15	200	918	459,00
Специфична цел 2.2	5300	11447	215,98
Мярка 16	800	179	22,38
Мярка 17	4500	11268	250,40
Специфична цел 2.3	2650	1346	50,79
Мярка 18	1550	1151	74,26
Мярка 19	1100	195	17,73
ПРИОРИТЕТ 3	27090	16830	62,13
Специфична цел 3.1	7340	11159	152,03
Мярка 20	1450	404	27,86
Мярка 21	5260	10755	204,47
Мярка 22	300	0	0,00
Мярка 23	330	0	0,00
Специфична цел 3.2	15800	2331	14,75
Мярка 24	600	0	0,00
Мярка 25	5000	0	0,00
Мярка 26	10000	2301	23,01
Мярка 27	200	30	15,00
Специфична цел 3.3	2000	3340	167,00
Мярка 28	1000	1364	136,40
Мярка 29	1000	254	25,40
Мярка 30	250	0	0,00
Мярка 31	600	513	85,50
Мярка 32	400	34	8,50
Мярка 33	500	1175	235,00
Мярка 34	200	0	0,00
ПРИОРИТЕТ 4	1490	272	18,26
Специфична цел 4.1	1250	272	21,76
Мярка 35	450	0	0,00
Мярка 36	300	189	63,00
Мярка 37	500	83	16,60
Специфична цел 4.2	240	0	0,00

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

Мярка 38	200	0	0,00
Мярка 39	40	0	0,00
ВСИЧКО ЗА ПИРО 2021-2023	67130	43200	64,35

Изпълнение на Приоритет 1: Подкрепа за устойчив икономически растеж, развитие на иновации и технологично развитие

По Приоритет 1 има 23 изпълнени и в процес на изпълнение проекти и дейности за 7 381 416 лева.

По Специфична цел 1.1. Привличане на инвестиции и насърчаване на предприемачеството, са изпълнени 10 проекта за 3 599 896 лева.

По Специфична цел 1.2. Подкрепа за устойчиви качествени работни места и подобряване достъпа до заетост, са отчетени 7 проекта за 633 395 лева.

По Специфична цел 1.3. Насърчаване на интегрирани териториални инвестиции за местно развитие, няма реализирани проекти и дейности на етапа на междинна оценка на ПИРО.

По Специфична цел 1.4. Устойчиво развитие на туризма, са реализирани 6 проекти и дейности на обща стойност 3 148 125 лева.

Изпълнение на Приоритет 2: Повишаване качеството на образование, социални и здравни дейности и инфраструктурата им

По Приоритет 2 отчитаме 61 изпълнени и в процес на изпълнение проекти и дейности за 18 716 581 лева.

По Специфична цел 2.1. Подобряване на достъпа до качествено образование, са отчетени 25 проекти и дейности за 5 923 142 лева.

По Специфична цел 2.2. Качествени социални услуги и здравеопазване, са реализирани 24 проекти и дейности за 11 446 918 лева.

По Специфична цел 2.3. Подкрепа за развитие на културата и спорта, са изпълнени 12 проекти и дейности на обща стойност 1 346 521 лева.

Изпълнение на Приоритет 3: Устойчиво териториално развитие и свързаност

По Приоритет 3 има 33 изпълнени и в процес на изпълнение проекти и дейности за 16 830 366 лева.

По Специфична цел 3.1. Развитие и укрепване на селищната мрежа, са отчетени 13 проекти и дейности за 11 158 777 лева.

По Специфична цел 3.2. Подобряване на транспортната инфраструктура, са изпълнени 3 проекта за 2 331 125 лева.

По Специфична цел 3.3. Опазване на околната среда и изграждане на екологосъобразна инфраструктура, отчитаме 17 проекти и дейности на обща стойност 3 340 464 лева.

Изпълнение на Приоритет 4: Добро управление за всеки гражданин

По Приоритет 4 има 3 изпълнени проекти и дейности за 271 842 лева.

По Специфична цел 4.1. Управление в подкрепа на развитието, са отчетени всичките 3 проекти за този приоритет на обща стойност 271 842 лева.

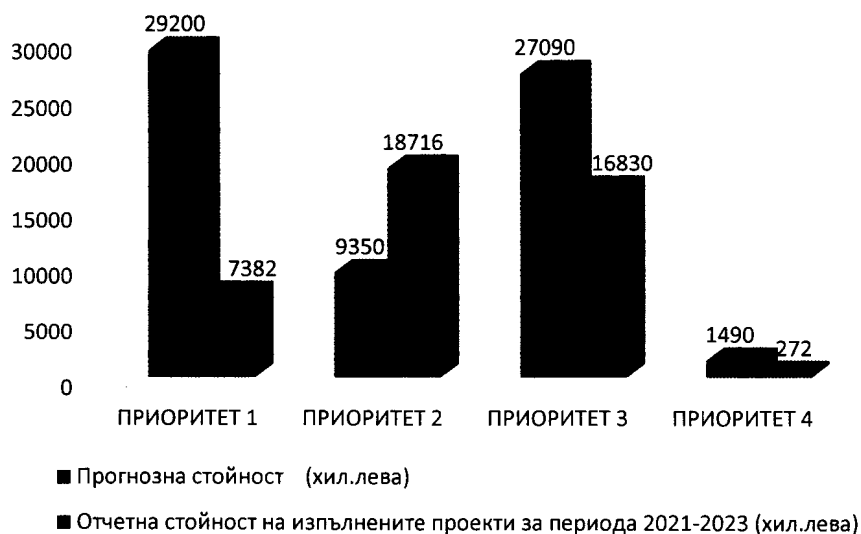
По Специфична цел 4.2. Разширяване на междубщинското сътрудничество, няма реализирани проекти и дейности на етапа на МО на ПИРО.

Сравнението на инвестираните финансови ресурси по приоритети на ПИРО с тези, планирани в индикативната финансова таблица и програмата за реализация на документа показва, че е на лице сериозен дисбаланс между планираните и привлечените средства на етапа на междинна оценка (МО).

Графика 6: Планирани и привлечени средства по приоритети на ПИРО (хил. лева)

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

Приоритет 2 е с най-успешно финансово изпълнение на етапа на МО на ПИРО – 200%. Добър напредък е постигнат и в реализацията на Приоритет 3 на плана. Най-голяма е разликата между планираните и отчетени инвестиции в доклада за междинна оценка по Приоритет 4.

ИЗВОДИ:

Най-успешен за периода 2021-2023 година с 200% финансово преизпълнение е Приоритет 2 „Повишаване качеството на образование, социални и здравни дейности и инфраструктурата им“, по който са реализирани 61 проекти и дейности.

На второ място е Приоритет 3 „Устойчиво териториално развитие и свързаност“ с 62% финансово изпълнение и 33 отчетени проекти и дейности.

Трети е Приоритет 1 „Подкрепа за устойчив икономически растеж, развитие на иновации и технологично развитие“ с 25% финансово изпълнение и 23 изпълнени и в процес на изпълнение проекти и дейности.

На последно място по резултати на етапа на МО е Приоритет 4 „Добро управление за всеки гражданин“ – 18% финансово изпълнение и само 3 броя отчетени проекти.

IV. ОЦЕНКА НА ЕФЕКТИВНОСТТА И ЕФИКАСНОСТТА НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ РЕСУРСИ

Стратегията за реализация на ПИРО отразява логиката на интервенциите за постигане на конкретни резултати, ефект и въздействие от прилагането на документа. Ефектът от реализацията на плана се проявява в крайните видими и измерими резултати, продуктите и въздействието на съответните дейности и проекти върху целевата територия и нейното население. Наблюдението и оценката на изпълнението на ПИРО следва да проследяват не само използването на финансовия и ресурсен потенциал, но активно да отчитат и физическия прогрес върху територията на общината, състоянието на средата и качеството на живот. Това изисква набор от общи и специфични индикатори и възможност за алтернативност и адаптивност при оценката.

4.1. Оценка за ефективност

Оценката за ефективност се изготвя на база заложените в документа индикатори (показатели) за мониторинг и преглед на тяхната измеримост, актуалност, съгласуваност и отношение към напредъка в изпълнението на плана.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

Системата от индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението на Плана за интегрирано развитие има за крайна цел да повиши ефективността и ефикасността на използваните материални, финансови и човешки ресурси за постигане на желаните резултати и въздействия върху целевата територия.

Оценката за ефективност указва отношението между постигнатия резултат спрямо целите на плана (главна, стратегически цели и приоритети). В колкото по-висока степен са постигнати целите, толкова по-ефективни са предприетите действия, реализираните проекти и дейности в изпълнение на ПИРО.

Ефективността е оценка на съответствието на целите, а ефикасността е оценка на постигнатия резултат спрямо използваните ресурси.

Оценката за ефективността на изпълнението на ПИРО се изготвя на база заложените в документа индикатори (показатели и измерители) за въздействие и резултат.

Таблица 43: Оценка на постигнатия напредък по изпълнението на целите и приоритетите на ПИРО на община Добричка по индикатори за наблюдение

Индикатори за продукт				
Приоритет, специфична цел	Индикатор	Мерна единица	Целева стойност	Отчетна стойност 2021- 2023
Приоритет 1 - Подкрепа за устойчив икономически растеж, развитие на иновации и технологично развитие				
СЦ 1.1 Привличане на инвестиции и насърчаване на предприемачеството	Предприятия, получаващи подкрепа (микро-, малки, средни и големи предприятия) (RCO201)	брой	60	92
	Предприятия, получаващи подкрепа чрез безвъзмездни средства (RCO02)	брой	15	92
	Предприятия, получаващи подкрепа за цифровизиране на своите продукти и услуги (RCO12)	брой	5	0
	Предприятия въвели нови технологии, в т.ч. за намаляване на ресурсната и енергийна ефективност на производството	брой	10	2
	Стартиращи предприятия, които получават подкрепа (RCO05)	брой	15	54
	Създаден капацитет за инкубация (RCO15)	брой	5	0
СЦ 1.2 Подкрепа за устойчиви качествени работни места и подобряване достъпа до заетост	Проекти за обучение и активиране на безработни и неактивни младежи	брой	4	11
	Проекти за насърчаване на заетост и стажове	брой	3	15
	Проекти за обучение и преквалификация на заети лица	брой	3	2
	Проекти за обучение на безработни лица	брой	2	11
	Проекти за насърчаване на баланс между професионалния и личния живот	брой	2	0
СЦ 1.3 Насърчаване на интегрирани	Мерки за реализация на включени в ИТС за развитие на СИЗ регион с	брой	2	0

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

териториални инвестиции за местно развитие	участието на община Добричка			
	Реализирана Стратегия за прилагане на ВОМР в периода 2021-2027	брой	1	1
СЦ 1.4 Устойчиво развитие на туризма	Дигитализирани експозиции на КИН	Брой	1	0
	Разработени виртуални представяния	Брой	2	0
	Реализация на годишния събитие и културен календар	Брой	7	3
	Създадени и/или развити маршрути за приключенски, еко и пешеходен туризъм	Брой	2	1
	Подкрепяна велосипедна инфраструктура за целите на туризма (RCO58)	км	5	0
Приоритет 2 - Повишаване качеството на образование, социални и здравни дейности и инфраструктурата им				
СЦ 2.1 Подобряване на достъпа до качествено образование	Оборудвани STEM кабинети в училищата на общината	Брой	4	0
	Проекти за осигуряване на ИКТ инфраструктура и оборудване в училищата	Брой	3	3
	Проекти за обучение на учителите в областта на цифровото образование и използването на цифрови педагогически методи	Брой	2	1
	Деца и ученици, участвали в програми за задържане в образователната система	Брой	80	230
	Проекти за развитие на модулни учебни планове и програми, вкл. дуално образование	Брой	2	-
СЦ 2.2 Качествени социални услуги и здравеопазване	Капацитет на подкрепяната инфраструктура за здравни грижи (RCO69)	Брой	3000	-
	Извършен ремонт на здравни пунктове/кабинети и закупуване на съвременен медицинско оборудване	Брой	5	10
	Проекти за осигуряване на възможност за отдалечено/онлайн консултиране в населените места с медицински специалисти	Брой	1	0
	Капацитет на подкрепяната социална инфраструктура (различна от жилищна) (RCO70)	Брой	700	1000
	Проекти за развитие на социалната инфраструктура	Брой	4	11
СЦ 2.3 Подкрепа за развитие на културата и спорта	Проекти за реконструкция, въвеждане на мерки за енергийна ефективност и развитие на материално-техническото състояние на сградния фонд на културните институции - читалища с изготвени обследвания за ЕЕ	Брой	2	24
	Проекти за рехабилитация на войнишки паметници	Брой	5	6
	Проекти за реконструкция на съществуващи спортни и детски площадки, спортни обекти в	Брой	10	20

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

	училищата и детските заведения и изграждане на нови площадки			
Приоритет 3 - Устойчиво териториално развитие и свързаност				
СЦ 3.1 Развитие и укрепване на селищната мрежа	Обекти, за които са извършени обследвания за ЕЕ и технически обследвания	Брой	10	-
	Обществени сгради, получили подкрепа за подобряване на енергийните им характеристики (RCO19) - училища и детски градини	Брой	5	64
	Обществени сгради, получили подкрепа за подобряване на енергийните им характеристики (RCO19) - читалища	Брой	3	24
	Обществени сгради, получили подкрепа за подобряване на енергийните им характеристики (RCO19) - кметства	Брой	3	37
	Населени места, за които са изготвени актуални устройствени документи	Брой	5	-
	Рехабилитирани публични пространства – площи, зелени площи в населените места	Брой	4	17
	Населени места с оптимизирано и реконструирано улично осветление	Брой	5	45
	Населени места с рехабилитирана улична мрежа	Брой	25	68
	Населени места с осъществени предпроектни проучвания за газифициране на населени места	Брой	5	-
	Населени места с осигурена цифрова свързаност и изграждане на точки за достъп до интернет в читалищата	Брой	10	36
	Населени места с благоустроени гробищни паркове	Брой	5	-
	Изготвен анализ и приоритизиране на различните типове общинска собственост за целите на социалното и икономическото развитие	Брой	1	1
	Ремонт и реконструкция на общински жилищни обекти - жилища	Брой	5	-
СЦ 3.2 Подобряване на транспортната инфраструктура	Изпълнени Проучвателни дейности и проектиране на обход на с. Стожер за път II-29 „Добрич – Аксаково“	Брой	1	1
	Дължина на реконструирани или модернизираните пътища — други (RCO46)	км	25	13
	Осъществени приоритетни проекти за рехабилитация и развитие на пътна инфраструктура	км	35	13
	Проекти за пътна безопасност, вкл.	Брой	2	1

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

	интелигентни транспортни системи и превенция и повишаване на осведомеността				
СЦ 3.3 Опазване на околната среда и изграждане на екологосъобразна инфраструктура	Осъществени проекти за подобряване на водоснабдяване на населените места	Брой	5	3	
	Осъществени проекти за реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа в населените места	Брой	3	3	
	Осъществени проекти за реконструкция на канализационна мрежа и пречиствателни съоръжения в населените места	Брой	2	0	
	Осъществени проекти за почистване, сметосъбиране, сметоизвозване и озеленяване чрез ефективна организация по събиране и извозване на битовите отпадъци	Брой	1	5	
	Осъществени проекти за разделно събиране на битови и биоразградими отпадъци	Брой	2	1	
	Осъществени проекти за защита на почвите от ерозия	Брой	2	1	
	Изградени еко-пътеки до основните обекти на ЗТ, ЗМ и ПЗ; осигурени буферни паркинги за посетители, маркировка на пешеходни пътеки, изграждане на заслони, вело-трасета	Брой	2	1	
Приоритет 4 - Добро управление за всеки гражданин					
СЦ 4.1 Управление в подкрепа на развитието	Проекти и обучения за повишаване на административен капацитет за предоставяне на комплексни и електронни административни услуги, подготовка на проектни идеи, разработване на проекти	Брой	3	2	
	Публични институции, получаващи подкрепа за разработване на цифрови услуги и приложения (RCO14)	Брой	10	2	
	Проекти за участие в транснационални/междурегионални мрежи за обмен на опит и добри практики	Брой	2	2	
	Участия в проекти за партньорство в рамките на програмите на ЕС	Брой	2	2	
СЦ 4.2 Разширяване на междуобщинското сътрудничество	Инициативи за привличане на структурите на гражданското общество в работата на общинската администрация и общинския съвет	Брой	3	-	
Индикатори за резултат					
Приоритет/ Специфична цел	Индикатор	Мерна единица	Базова стойност	Целева стойност	Отчетна стойност 2021-2023
Приоритет 1 Подкрепа за					

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

устойчив икономически растеж, развитие на иновации и технологично развитие					
СЦ 1.1 Привличане на инвестиции и насърчаване на предприемачеството	Частни инвестиции, допълващи публичната подкрепа (безвъзмездни средства, финансови инструменти) (RCR02)	лева	0	1000000	-
	Нараснал брой на фирмите в общината	%	0	10	40
СЦ 1.2 Подкрепа за устойчиви качествени работни места и подобряване достъпа до заетост	Коефициент на безработица	%	3,9 (2019)	3,5	3,3
	Дял на регистрирани в БТ безработни младежи до 24 г. вкл. от общия брой регистрирани безработни	%	3,5 (2019)	2,5	-
	Дял на регистрирани в БТ безработни младежи до 29 г. вкл. от общия брой регистрирани безработни	%	5,0 (2019)	3	13,6
СЦ 1.3 Насърчаване на интегрирани териториални инвестиции за местно развитие	Работни места, създадени в подкрепяните структури (нарастване на броя на заетите) (RCR01)	брой	0	60	-
	Потребители на публична инфраструктура, подобрена в рамките на проекти, финансирани от МИГ	брой	0	10000	6397
СЦ 1.4 Устойчиво развитие на туризма	Дял на туристи, възползвали се от културната и еко инфраструктура	%	0	30	-
Приоритет 2 Повишаване качеството на образование, социални и здравни дейности и инфраструктурата им					
СЦ 2.1 Подобряване на достъпа до качествено образование	Годишен брой на децата, използващи подкрепяната образователна инфраструктура (RCR71)	брой	0	500	1525
	Дял на преждевременно напусналите училищно образование	%	11,5 (2018/2019)	6	-
СЦ 2.2 Качествени социални услуги и здравеопазване	Лица с достъп до подобрени здравни услуги (RCR72)	брой	0	3000	5518
	Годишен брой на лицата, които използват подкрепяните съоръжения за социални	брой	0	300	1000

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

	грижи (RCR74)				
СЦ 2.3 Подкрепа за развитие на културата и спорта	Туристи/посещения в подпомогнатите обекти (RCR77)	брой	0	4000	-
	Ползватели на подкрепяната културна инфраструктура (RCR78)	брой	0	6000	-
	Ползватели на подкрепяната спортна инфраструктура	брой	0	8000	-
Приоритет 3 Устойчиво териториално развитие и свързаност					
СЦ 3.1 Развитие и укрепване на селищната мрежа	Намаление на годишно крайно потребление на енергия (за следните обект на мерки за ЕЕ: жилищни, частни нежилищни, обществени нежилищни) (RCR26)	%	0	35%	-
	Сгради с подобрена енергийна класификация (жилищни, частни нежилищни, обществени нежилищни) (RCR28)	%	0	25	154
	Жители, които имат достъп до нова или модернизирана публична и зелена инфраструктура (RCR95)	брой	0	10000	6056
СЦ 3.2 Подобряване на транспортната инфраструктура	Ползватели на годишна база на новоизградени, реконструирани или модернизирани пътища (RCR55)	брой	0	10000	17232
СЦ 3.3 Опазване на околната среда и изграждане на екологосъобразна инфраструктура	Жители, свързани към подобрени системи за снабдяване с вода (RCR41)	брой	0	5000	2057
	Жители, свързани поне към системи за вторично пречистване на отпадъчни води (RCR42)	брой	0	3000	0
	Жители, обслужвани от съоръжения за рециклиране на отпадъци и малки системи за управление на отпадъци (RCR46)	брой	0	15000	17232
Приоритет 4 Добро управление за всеки гражданин					
СЦ 4.1 Управление в подкрепа на развитието	Потребители на нови обществени цифрови услуги и приложения (RCR11)	брой	0	13000	17232
СЦ 4.2 Разширяване на междуобщинското сътрудничество	Осъществени проекти за обмен на добри практики	брой	0	3	2

Данните в Таблица 43 представят оценката за постигнатия напредък в изпълнението на ПИРО на община Добричка като всеки от изброените индикатори допринася за постигане на определен приоритет на плана. Индикаторите се отчитат като са съпоставени данните от ПИРО към края на базовата 2020 г. с тези към края на 2023 г. Някои показатели, за които няма изменение, не могат да бъдат отчетени на годишна база или няма данни са със същите стойности като тези в плана или в предходна година.

Равнището на безработицата в общината леко се увеличава през отчетния период заради пандемията от коронавирус и поради намаляване на икономически активните лица, които служат за база при изчисляване на показателя. Равнището на безработица остава по-ниско от средните за област Добрич и за страната. Средната годишна работна заплата също се увеличава и е по-висока от средната заплата в област Добрич, но остава по-ниска от средните възнаграждения за страната. Пандемията и последвалата инфлация и енергийна криза се отразяват негативно на местния бизнес, но той се справя бързо с предизвикателствата. Индикаторите показват значително подобряване на финансовите резултати и икономически подем. Към момента на изготвяне на настоящия Доклад за междинна оценка, няма официална статистика за състоянието на икономиката през 2023 г. и за анализа са използвани данни към 2022 г. Обобщено на етапа на МО отчитаме добър напредък в постигане на *Приоритет 1 на ПИРО: Подкрепа за устойчив икономически растеж, развитие на иновации и технологично развитие.*

Резултатите от оценката показват, че населението на общината намалява в резултат на отрицателен естествен прираст ниска раждаемост, висока смъртност и продължаваща миграция. Негативните демографски тенденции водят до застаряване на населението и влошаване на възрастовата структура. Броят на учениците в местните училища леко се увеличава, но на децата в детските градини продължава да намалява. Въпреки това образователната система се развива динамично, модернизирана е и напълно отговаря на съвременните изисквания за дигитализация и работа в електронна среда. В същото време в общината се предоставят разнообразни и качествени социални услуги, които отговарят на потребностите на населението. Здравеопазването е достъпно, но с дефицит на кадри и специалисти, като делът на хората в предпенсионна и пенсионна възраст е значителен. Културният и спортният календар са наситени с разнообразни събития. Данните за тези индикатори показват добър напредък в постигането на *Приоритет 2 на ПИРО: Повишаване качеството на образование, социални и здравни дейности и инфраструктурата им.*

Анализът на индикаторите, съотнесими към *Приоритет 3: Устойчиво териториално развитие и свързаност*, показва най-добър напредък през отчетния период. За това допринасят дейностите по подобряване на уличната мрежа в населените места, обновяване на водопроводи, ремонт на публични сгради, облагородяване на обществени площи, паркове, детски, спортни площадки и други обекти на техническата инфраструктура, както и дейности по опазване състоянието на околната среда.

По-слабо изпълнение се наблюдава по индикаторите, отчитащи напредъка по *Приоритет 4: Добро управление за всеки гражданин*. Тук следва да отчетем приноса на Община Добричка, която е въвела редица електронни услуги за гражданите.

ИЗВОДИ:

Междинната оценка на ПИРО на база индикатори за въздействие и резултат показва икономически растеж, устойчиво развитие на селското стопанство, обновяване на инфраструктурите, насърчаване на заетостта, качествени административни, здравни и социални услуги, грижа за опазването на околната среда и други положителни въздействия. Най-видимият ефект от прилагането на Плана за интегрирано развитие на община Добричка остават инвестициите в инфраструктурата - ремонт на пътища, улици, подмяна на водопроводи, ремонти на обществени сгради, детски и спортни площадки и др. Отчитайки реалните резултати от изпълнението на ПИРО и техния ефект и въздействие

върху населението и целевата територия можем да отчетем много добра обща ефективност за периода 2021-2023 г., тъй като голяма част от индикаторите са с постигнати или преизпълнени целеви стойности.

Индикаторите са съотнесими пряко към Приоритетите в плана и показват, че най-добър напредък е постигнат по показателите, измерващи изпълнението на Приоритет 3: Устойчиво териториално развитие и свързаност. На второ място е Приоритет 2 на ПИРО: Повишаване качеството на образование, социални и здравни дейности и инфраструктурата им. На трето е Приоритет 1 на ПИРО: Подкрепа за устойчив икономически растеж, развитие на иновации и технологично развитие. Последен на база индикатори за продукт и резултат е Приоритет 4: Добро управление за всеки гражданин.

4.2. Оценка за ефикасността на използваните ресурси

Ефикасността указва отношението на постигнатия резултат спрямо вложените разходи (финансови средства). Колкото вложените разходи са по-малки, а постигнатите резултати по-значими, толкова по-ефикасни са действията. Докато ефективността дава отговор на въпроса „дали са изпълнени нужните за подобряване състоянието на целевата територия и нейното население проекти и дейности“, ефикасността дава отговор на въпроса, дали проектите и дейностите са изпълнени по икономически изгоден за обществото начин.

Оценката на ефикасността на използваните ресурси се базира на сравнение между използваните финансови средства за изпълнението на ПИРО и заложените в документа. Извършен е аналитичен преглед на проектите и дейностите, реализирани от община Добричка, други организации и фирми, финансирани със средства от бюджета на общината, структурни фондове на ЕС, частни инвестиции и други източници.

В тази част на междинната оценка ще разгледаме финансовото изпълнение на отделните приоритети на база сравнение между заложеното в Индикативната финансова таблица и Програмата за реализация на ПИРО за периода 2021-2023 г. и реално отчетеното изпълнение, вложени финансови средства и инвестиции по отделните проекти.

Таблица 44: Индикативно разпределение на ефикасността на използваните ресурси по приоритети на ПИРО и източници на средства за периода 2021-2023 г.

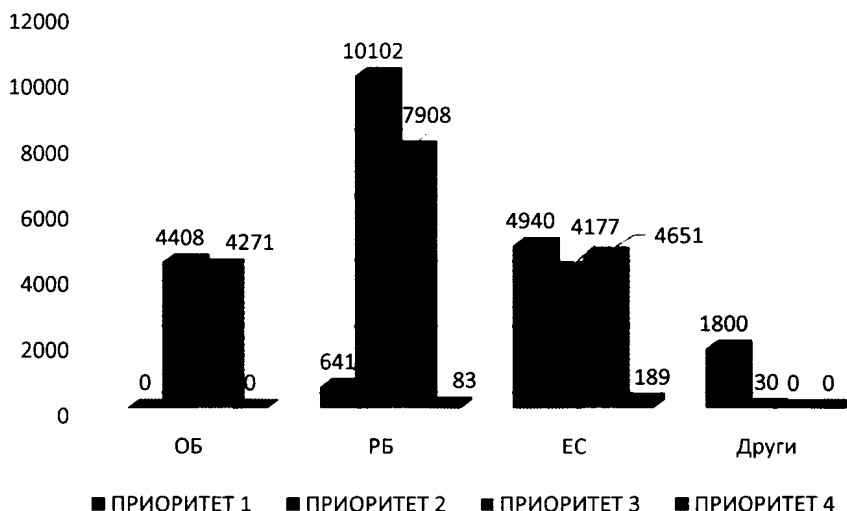
Приоритети	Прогнозна стойност (хил. лева)	Отчетна стойност на изпълнените проекти за периода 2021-2023 г. (хил. лева)	Финансово изпълнение %	Източници на финансови средства за изпълнените проекти през периода 2021-2023 г. (стойност в хил. лева)			
				ОБ	РБ	ЕС	Други
ПРИОРИТЕТ 1	29200	7382	25,28	0	641	4940	1800
ПРИОРИТЕТ 2	9350	18716	200,17	4408	10102	4177	30
ПРИОРИТЕТ 3	27090	16830	62,13	4271	7908	4651	0
ПРИОРИТЕТ 4	1490	272	18,26	0	83	189	0
ВСИЧКО ПИРО 2021-2023	67130	43200	64,35	8679	18734	13957	1830

Данните в Таблица 44 показват същественият финансов принос на Европейските фондове за развитието на община Добричка, както по отношение на подпомагане на техническата и социална инфраструктури, така и за местната икономика.

Графика 7: Разпределение на вложените финансови средства по източници

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

От данните в Таблица 44 може да бъде направен извода, че 44% от вложените средства - общо 18 734 хил. лева са от Републиканския бюджет. От фондовете на ЕС и Национално съфинансиране са осигурени 13 957 хил. лева (32%) от общия размер на средствата за реализация на ПИРО в периода 2021-2023 г. Най-съществен принос има ПРСР 2014-2020 и респективно ЕЗФРСР, което се обуславя от спецификата на общината и допустимостта ѝ като бенефициент по програмата. Предвид забавеното стартиране на европейските финансиращи програми за периода 2021-2027 г., НПВУ и СПРЗСР, постигнатото финансово осигуряване на процесите на регионално развитие в община Добричка на етапа на МО е много добро.

От Общинския бюджет Община Добричка е осигурила 20% от средствата за реализация на ПИРО през първите три години от неговото прилагане. Останалите 4% са от други източници.

Значителен принос за изпълнение на ПИРО има местния бизнес, който изпълнява редица проекти, осъществени с финансовата подкрепа на ПРСР. Ефикасността на вложените средства не може да бъде измерена точно, тъй като се предполага, че има още инвестиции (най-вече частни), за които няма информация и данни.

Сравнението на привлечените средства по приоритети с тези, планирани в индикативната финансова таблица на ПИРО показва значителен дисбаланс между планираните и привлечените средства, въпреки това изпълнението може да бъде оценено като добро за първите три години от прилагане на стратегическия документ.

ИЗВОДИ:

Ефикасността най-общо е оценка на съответствието между разходите и очакваните ползи от направените инвестиции в различни проекти и дейности. Изпълнените проекти и постигнатите индикатори показват висока резултатност в изпълнението на ПИРО, обвързана с подобрени показатели за устойчивост и развитие.

Реализираните проекти в община Добричка са в пълно съответствие със стратегическата рамка, като допринасят за постигане на целите и приоритетите на плана. Финансовите параметри на плана имат високо изпълнение, като по-ниските проценти по някой мерки се дължат на завишените прогнозни стойности и ограничените източници на финансиране, поради забавения старт на европейските програми. Всичко това дава основание за положителна оценка относно съотношението между направените разходи и очакваните/постигнатите ползи от изпълнението на плана.

Отчитайки видимите, реални резултати от реализираните проекти и дейности и техния ефект върху населението и целевата територия можем да отчетем много добра обща ефективност и ефикасност на ПИРО на община Добричка за периода 2021-2027 г. Основните източници на средства за изпълнение на ПИРО са фондовете на ЕС, чрез

програмите ПРСР, ОПРЧР, ОПМДР, ТГС „Румъния-България“, ОПОС, НПВУ, ОПХМП, ОПНОИР и ВОМР, чрез МИГ „Добричка“. Допълнителни средства са привлечени от Финансовия механизъм на ЕИП, програма „Красива България“ и други национални фондове и програми.

V. ОЦЕНКА НА КАЧЕСТВОТО НА ОРГАНИЗАЦИЯТА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО И МОНИТОРИНГА НА ПИРО

Община Добричка е създала много добра организация за прилагане и изпълнение на ПИРО за периода 2021-2023 г. от гледна точка на планирани и реализирани дейности, вътрешен мониторинг, отчетност и контрол. Кметът ежегодно отчита напредъка в изпълнението на плана пред Общинския съвет, съгласно изискванията на Чл.23 и Чл.24 от Закона за регионалното развитие, Чл. 24 и Чл.72 от Правилника за прилагане на ЗРР.

Създаден е добър механизъм за избор на приоритетни проекти и дейности. Проектиране и планиране се извършва ежегодно, като изборът е свързан със:

- изискванията на действащи нормативни документи, които задължават Общините да извършват определен вид дейности или изградят определен вид обекти;
- необходимостта, продиктувана от потребностите на Общината да създава благоприятни условия за живот и комфортна среда на обитаване и да бъде притегателен център за населението, най-вече за младите хора;
- съобразяване с финансовите възможности на общинския бюджет, при изисквания за съфинансиране;
- съобразяване с проектната готовност на Общината при откриване на процедури за финансиране по съответните програми;
- постоянно търсене на нови възможности за финансиране на проекти по всички програми, приложими за Общината като бенефициент.

С приемането на Плана за интегрирано развитие на община Добричка за периода 2021-2027 г. са набелязани целите и задачите, които трябва да се реализират за плановия период. Във връзка с това, общинската администрация следи за всички възможни европейски и български програми и донорски организации, които биха могли да финансират отделни обекти, дейности и проекти, което да доведе до постигане целите на ПИРО. През последните години са използвани редица възможности за кандидатстване с проекти, привличане и усвояване на средства от европейски фондове и програми на българските министерства. За съжаление не всички проектни предложения са одобрени и финансирани, но те остават ресурс на Общината за оставащите 4 години за изпълнение на плана.

Предмет на мониторинга на ПИРО е постигането на целите и приоритетите на документа, както и действията на местната власт и администрация, организациите, бизнес структурите, физическите и юридическите лица, свързани с неговото изпълнение.

Мерките за наблюдение и механизмите за събиране, обработване и анализ на данни са заложили в самия План за интегрирано развитие за периода 2021-2027 г. Орган на наблюдение на ПИРО е Общинския съвет. Функциите по наблюдението на ПИРО включват:

- Наблюдение на изпълнението на ПИРО въз основа на определените макроикономически индикатори, индикаторите, отчитащи приноса към целите на европейската политика за сближаване през периода 2021-2027 г., глобалните екологични индикатори, целите на Националната програма за развитие „България 2030“ и другите специфични количествени индикатори по отношение на реализацията на целите, приоритетите и мерките за регионално развитие;
- Координация на дейностите по наблюдението на ПИРО със заинтересованите органи, организации, физически и юридически лица;
- Обсъждане и одобряване на редовните годишни доклади и на заключителния доклад за

изпълнението на ПИРО;

- Разглеждане на предложения и вземане на решения за повишаване ефективността на процеса на наблюдение в случай на установяване на проблеми и пропуски - издаване на конкретни указания за преодоляването им;

- Определяне и изпълнение на мерки за осигуряване на информация и публичност относно постигнатите резултати от наблюдението с цел да се гарантира прозрачност при изпълнението на ПИРО.

Системата за наблюдение на ПИРО включва следните основни компоненти:

- Система от индикатори за наблюдение, отчетени по-горе, отразяващи специфичния характер на плана, реализацията на неговите цели, социално-икономическото състояние, развитието на инфраструктурата и проблемите на околната среда в контекста на устойчивото регионално развитие;

- Източници, начини и периодичност за събиране, обработка и анализиране на информацията - наблюдението на изпълнението на ПИРО се осъществява на основата на данни на НСИ, ИСУН, АПИ, АЗ, АУЕР, ИАОС, РИОСВ, РЗИ, АСП и др., както и на основата на данни от други надеждни национални, регионални и местни източници на информация. При извършването на специфични тематични наблюдения и оценки ще се включат и резултати от анкетни проучвания за мнението и настроенията на населението, живеещо в общините на района.

- Финансовото и техническото обезпечаване на дейността по наблюдението на ПИРО се осигурява от бюджета на Община Добричка.

- Местните власти участват в реализацията на мерките и постигане на целите на планове за интегрирано развитие и програмите за тяхната реализация.

- Местните власти осигуряват собствени финансови ресурси и мобилизират такива на социалните партньори на местно ниво за реализация на проекти и дейности в техните планови документи.

- Неправителствените организации, социално-икономическите партньори и частния сектор активно участват в процеса на разработване на ПИРО и наблюдение изпълнението на плана; подкрепят и участват в разработването на проекти за изпълнението на плана. Тази група от участници ще бъде пряко включена и в реализацията на проекти и дейности, основно насочени към подобряване на средата за живот и развитие.

За изпълнението на ПИРО се извършват междинна и последваща оценка. Оценката предоставя информация за ефективността от провежданата политика. Тя осигурява на управлението механизми на контрол чрез информация за разходите и за резултатите, подпомага и съответните управленски власти да преценят въздействието от изпълнението на регионалния план, да го подобрят като го преосмислят от гледна точка на заложените цели и приоритети и възможностите за тяхното реализиране. Чрез оценката се изяснява и ефектът от планираните дейности, тя може да подобри също така и прозрачността в процеса на прилагане на плана и да насърчи повишаването на отговорността на властите пред широката общественост.

Резултатите от наблюдението на ПИРО се обобщават в изготвени редовни Годишни доклади, които съдържат информация за: общите условия за изпълнение на ПИРО и в частност промените в социално-икономическите условия и политиките за развитие на национално, регионално и местно ниво; постигнатия напредък по изпълнението на целите и приоритетите на ПИРО въз основа на индикаторите за наблюдение; действията, предприети от местната власт с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на общинския план за развитие; заключения и предложения за подобряване на резултатите от наблюдението. Годишните доклади за наблюдението на изпълнението на ПИРО осигуряват информация за изготвяне на междинната и последващата оценка.

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

По решение на органа за наблюдение – Общинския съвет, или по искане на Кмета могат да се изготвят и доклади за отделен случай или за отделен период, както и по определена тема или специфичен проблем.

Междинната оценка се извършва в средата на периода на действие на документа за стратегическо планиране и включва: оценка на първоначалните резултати от изпълнението; оценка на степента на постигане на съответните цели; оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси; изводи и препоръки за актуализация на съответния документ. На база на резултатите от междинната оценка е възможно да се инициира актуализация на ПИРО, за да се направят необходимите корекции в документа и да се предприемат мерки, за да се осигури реализиране на заложените цели и приоритети, като се отговори на нуждите на района.

Като слабост на етапа на настоящата междинна оценка отчитаме факта, че няма практика НПО и бизнеса да се привличат като партньори за изпълнението на ПИРО и не се насърчават да изготвят проекти и да кандидатстват самостоятелно за финансиране на процедури, по които са бенефициенти, за да допринасят за постигане на общите цели и приоритети. Община Добричка следва да работи в тази посока, чрез по-активно търсене и привличане на бизнеса и НПО като партньори в съвместни проекти и информирание за възможностите им самите те да кандидатстват за финансиране.

ИЗВОДИ:

В Община Добричка е създадена добра организация за прилагане на ПИРО от гледна точка на заложен и реализирани проекти и дейности, вътрешен мониторинг, отчетност и контрол. Това се доказва от постигнатите резултати и напредък в изпълнението на заложените цели и приоритети на плана. Общината е натрупала административен опит в разработването и изпълнението на проекти в различни сфери на обществения живот. Проблем остават ограничените финансови ресурси в местния бюджет за реализация и съфинансиране на голям брой мащабни проекти и дейности в изпълнение на плана.

ОБОБЩЕНИ ИЗВОДИ

Анализът на етапа на Междинна оценка показва много добри резултати в реализацията на Плана за интегрирано развитие на община Добричка за първите три години от неговото прилагане (2021-2023 г.). Финансовото изпълнение на плана е 64% (43 200 хил. лева), със 120 отчетени и в процес на изпълнение проекти и дейности.

Изпълнението на плана е много успешно, въпреки трудностите, предизвикани от пандемията, войните, инфлацията, енергийната, икономическа и политически кризи. Вероятно общото изпълнение на ПИРО щеше да е още по-добро, ако бяха стартирали на време процедурите за кандидатстване с проекти и финансиране от европейските програми за периода 2021-2027 г., НПВУ и СПРЗСР. На етапа на МО реализацията на заложените мерки и дейности е по-висока, но не може да се измери точно поради липсващите данни и информация за всички проекти и дейности на частния сектор, които са трудно проследими и няма как да бъдат отчетени.

За периода на междинна оценка на ПИРО 2021-2023 г., в община Добричка се наблюдават тенденции на подобрене на социално-икономическото развитие. Основният проблем остава демографската криза, намаляващото и застаряващо население. Отбелязан е икономически растеж, който се изразява в нарастване броя на предприятията, обема на произведената и реализирана продукция и печалбите на местните фирми. Има напредък и в областта на подобряване на техническите и социални инфраструктури. Туризмът се развива устойчиво, а културният и спортен календар са наситени с разнообразни събития. Остават неизпълнени големите проекти за изграждане на канализационни мрежи и ПСОВ в населените места на общината.

В резултат на проведената междинна оценка за изпълнение на ПИРО на община Добричка можем да направим следните обобщени изводи:

1. В регионален план през анализирания период община Добричка запазва първо място по територия и второ място по население в област Добрич. Демографските показатели продължават да се влошават. Населението намалява от миграция, ниска раждаемост и висока смъртност. Селищната система е неустойчива. Застрашени от обезлюдяване (под 100 жители) към 2023 г. са 19 села: Бдинци, Вратарите, Врачанци, Гешаново, Дебрене, Добрево, Дряновец, Златия, Крагулево, Медово, Миладиновци, Ново Ботево, Орлова могила, Полковник Иваново, Попгригорово, Прилеп, Пчелник, Самуилово и Соколник. От обезлюдяващите се села единствено село Дряновец е с под 10 жители или само 3-ма по последни статистически данни.

2. По данни на НСИ през 2023 г. в община Добричка живеят 17232 души, 49.4% от които мъже и 50.6% жени. В общината всички населени места са села и съответно 100% от жителите живеят в селата. Структурата на населението по пол и урбанизираност се запазват без изменение в рамките на периода на прилагане на ПИРО.

3. По данни от последното преброяване на населението към септември 2021 г. в общината живеят 16764 души или с 5317 по-малко спрямо преброяването през 2011 г. Населението намалява с 24% за десет години. Демографската криза обхваща почти всички села.

4. Естественят прираст на населението е отрицателен, като за периода 2020-2023 г. е средно по минус 341 души на година, като през 2021 г. достига минус 430, а през 2023 г. е минус 251. Средногодишният брой на живородените деца в община Добричка за периода 2020-2023 г. е 159. Средната смъртност за изследваните 4 години е 500 човека годишно, като тук се отчита и значителния ръст на починалите по време на пандемията от коронавирус.

5. Механичният прираст на населението през периода 2020-2023 г. е положителен, но се променя динамично, като през 2020 г. е 512 души, през 2021 г. се понижава до 242, през 2022 г. нараства на 300, за 2023 г. бележи значителен ръст и достига положителните 849 души. Средногодишно населението на общината се е увеличавало от положителна миграция с около 475 човека. Общо в резултат на естествен и механичен прираст населението в общината за периода 2020-2023 г. се е увеличило с 539 души.

6. По данни от последното преброяване към 07.09.2021 г. 7% от населението на община Добричка на 7 и повече години има висше образование (1132 лица). Със средно образование са 38%, а с основно – 35%. Общо 3120 лица или 20% от жителите на общината са с начално и по-ниско образование. Напълно неграмотни по официални статистически данни към 2021 година са 667 лица.

7. Образователната система в община Добричка е добре организирана и материално обезпечена, но броят на децата и учениците продължава да намалява.

8. Населението страда от недостатъчно здравни и лечебни заведения, и медицински персонал, а средната възраст на кадрите е около и над пенсионната и трябва да се вземат мерки за привличане на млади специалисти. В общината се предлагат разнообразни и качествени социални дейности и услуги, които отговарят на потребностите на населението.

9. Върху процесите на пазара на труда силно влияние оказват пандемията от коронавирус и намаляващия брой на икономически активното население, което служи за база при изчисляване равнището на безработица. През 2022 г. безработицата достига най-ниската си стойност (2,41%) за периода на прилагане на ПИРО. През отчетната 2023 г. равнището на безработица се повишава с 0,89% спрямо 2022 г. и достига 3,3%, което ниво е по-ниско от средните за област Добрич (5,6%) и за страната (5,6%). Регистрираният през 2021 г. ръст на безработицата, причинен от пандемията от коронавирус бързо е овладян и безработните лица през 2023 г. са със 101 по-малко спрямо базовата година.

10. Икономическото развитие на община Добричка през отчетния период се характеризира с различна динамика в отделните сектори, но като цяло отчитаме ръст спрямо базовата 2021 г. Финансовите показатели на местните предприятия се подобряват. Бизнесът постепенно

преодолява кризите и трудностите, предизвикани от неблагоприятните макроикономически условия, включително продължителната пандемия от коронавирус, войните, инфлацията, ръстът в цените на горивата, поскъпването на стоки, материали, доставки и други.

11. Около 57% от произведената продукция в общината и 37% от НПП за 2022 г. са реализирани в сектора на селското стопанство, което затвърждава позициите му на водещ отрасъл в местната икономика. Секторът на търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети заема второ място по нетни приходи от продажби – 32% и по произведена продукция – 2,5%. През последните години се подобряват показателите на фирмите в транспорта, които формират 1% от произведената продукция и 1% от НПП в общината.

12. Въпреки предизвикателствата, трудностите и негативното влияние на пандемията, войните, кризите, неблагоприятните демографски процеси и политическата нестабилност, Община Добричка се справя добре и успява да реализира част от заложените в ПИРО проекти, мерки и дейности.

13. В Индикативната финансова таблица към ПИРО на община Добричка за периода 2021-2027 г. за четирите основни приоритета са заложили проекти и дейности на обща стойност 67 130 хиляди лева. На етапа на МО отчитаме 120 изпълнени и в процес на изпълнение проекти и дейности за 43 200 хиляди лева. Изводът е, че финансовото изпълнение на ПИРО за първите три години на база усвоени средства и инвестиции е 64%. Това е много добро изпълнение в средата на програмния период, предвид забавянето на възможностите за финансиране от оперативни програми, НПВУ и СПРЗСР. Реалното финансово и техническо изпълнение на плана е по-голямо, но не може да бъде измерено точно тъй като не са отчетени проектите, финансирани с частни инвестиции на територията на общината.

14. Най-успешен за периода 2021-2023 година с 200% финансово преизпълнение е Приоритет 2 „Повишаване качеството на образование, социални и здравни дейности и инфраструктурата им“, по който са реализирани 61 проекти и дейности. На второ място е Приоритет 3 „Устойчиво териториално развитие и свързаност“ с 62% финансово изпълнение и 33 отчетени проекти и дейности. Трети е Приоритет 1 „Подкрепа за устойчив икономически растеж, развитие на иновации и технологично развитие“ с 25% финансово изпълнение и 23 изпълнени и в процес на изпълнение проекти и дейности. На последно място по резултати на етапа на МО е Приоритет 4 „Добро управление за всеки гражданин“ – 18% финансово изпълнение и само 3 броя отчетени проекти.

15. Междинната оценка на ПИРО на база индикатори за въздействие и резултат показва икономически растеж, устойчиво развитие на селското стопанство, обновяване на инфраструктурите, насърчаване на заетостта, качествени административни, здравни и социални услуги, грижа за опазването на околната среда и други положителни въздействия. Най-видимият ефект от прилагането на Плана за интегрирано развитие на община Добричка остават инвестициите в инфраструктурата - ремонт на пътища, улици, подмяна на водопроводи, ремонти на обществени сгради, детски и спортни площадки и др. Отчитайки реалните резултати от изпълнението на ПИРО и техния ефект и въздействие върху населението и целевата територия можем да отчетем много добра обща ефективност за периода 2021-2023 г., тъй като голяма част от индикаторите са с постигнати или преизпълнени целеви стойности.

16. Индикаторите са съотносими пряко към Приоритетите в плана и показват, че най-добър напредък е постигнат по показателите, измерващи изпълнението на Приоритет 3: Устойчиво териториално развитие и свързаност. На второ място е Приоритет 2 на ПИРО: Повишаване качеството на образование, социални и здравни дейности и инфраструктурата им. На трето е Приоритет 1 на ПИРО: Подкрепа за устойчив икономически растеж, развитие на иновации и технологично развитие. Последен на база индикатори за продукт и резултат е Приоритет 4: Добро управление за всеки гражданин.

17. Ефикасността най-общо е оценка на съответствието между разходите и очакваните ползи от направените инвестиции в различни проекти и дейности. Изпълнените проекти и постигнатите индикатори показват висока резултатност в изпълнението на ПИРО, обвързана с подобрени показатели за устойчивост и развитие. Реализираните проекти в община Добричка са в пълно съответствие със стратегическата рамка, като допринасят за постигане на целите и приоритетите на плана. Финансовите параметри на плана имат високо изпълнение, като по-ниските проценти по някои мерки се дължат на завишените прогнозни стойности и ограничените източници на финансиране, поради забавения старт на европейските програми. Всичко това дава основание за положителна оценка относно съотношението между направените разходи и очакваните/постигнатите ползи от изпълнението на плана.

18. Отчитайки видимите, реални резултати от реализираните проекти и дейности и техния ефект върху населението и целевата територия можем да отчетем много добра обща ефективност и ефикасност на ПИРО на община Добричка за периода 2021-2027 г. Основните източници на средства за изпълнение на ПИРО са фондовете на ЕС, чрез програмите ПРСР, ОПРЧР, ОПМДР, ТГС „Румъния-България“, ОПОС, НПВУ, ОПХМП, ОПНОИР и ВОМР, чрез МИГ Добричка. Допълнителни средства са привлечени от Финансовия механизъм на ЕИП, програма „Красива България“ и други национални фондове и програми.

19. Въпреки трудностите и предизвикателствата, породени от влошаващите се социално-икономически условия и фактори на външната среда, политическата, финансова и икономическа нестабилност е реализиран съществен напредък в изпълнението на плана.

20. Създадена е добра организация за прилагане на ПИРО от гледна точка на заложен и реализирани проекти и дейности, вътрешен мониторинг, отчетност и контрол. Това се доказва от постигнатите резултати и напредък в изпълнението на заложените цели и приоритети на плана. Общината е натрупала административен опит в разработването и изпълнението на проекти в различни сфери на обществения живот. Проблем остават ограничените финансови ресурси в местния бюджет за реализация и съфинансиране на голям брой мащабни проекти и дейности в изпълнение на плана.

ПРЕПОРЪКИ

В резултат на проведената междинна оценка за напредъка в изпълнението на Плана за интегрирано развитие на община Добричка 2021-2027 г. имаме следните препоръки за повишаване степента на изпълнимост и приложимост на документа:

1. **Стратегията за развитие на общината** за оставащия период на действие на ПИРО до 2027 г. следва да бъде агресивна по отношение протичането на демографските процеси, подкрепяща по отношение на желания териториален баланс в развитието и насърчаване на икономиката и стабилизираща по отношение изграждането и обновяването на инфраструктурите.

2. **Заложените приоритети** – икономически растеж, чиста околна среда, качествени и достъпни обществени услуги и подобряване на инфраструктурата са уместни по отношение на основните нужди и проблеми на целевия район. Визията на ПИРО звучи актуално, реалистично и е изпълнима в дългосрочна перспектива. Основните стратегически цели и приоритети са добре изведени и точно подредени и при актуализация на ПИРО не следва да се променят.

3. **ПИРО да се съгласува с актуалните действащи програми, финансирани от европейските фондове в периода до 2027 г.**, които бяха одобрени след неговото приемане от Общинския съвет през 2021 г. Да се направи преглед на всички национални и европейски програми, по които Общината, местния бизнес и НПО са възможни бенефициенти и да се

идентифицират реални мерки, процедури и схеми, по които може да се кандидатства за изпълнение на дейностите в плана.

4. Да се актуализира плана и Програмата за реализация на ПИРО за оставащия период на неговото действие до 2027 г. с приоритетни и реално изпълними проекти, дейности, финансови източници, срокове и отговорници. От програмата да отпаднат неприложимите и неизпълними проекти и дейности, за които междинната оценка е показала нулев напредък и/или е констатирана липса на възможност за въздействие, планиране и отчетност на изпълнението.

5. Да се кандидатства още по-активно по международни и трансгранични програми и да се търсят нови партньорства за реализация на съвместни проекти с други Общини, бизнеса и НПО.

6. Общината да създаде база данни и да събира ежегодно информация от НПО, училища, читалища, бизнеса и земеделски производители за техните инвестиции и проекти, за да може на етапа на Последваща оценка за изпълнение на плана да се включат и техните инициативи и дейности.

7. Реализираните мерки и дейности, които не са включени в Програмата за реализация на ПИРО, но съответстват на визията, основните приоритети и цели, да бъдат добавени в годишните отчети за изпълнение на документа и да се включат в последващата оценка на плана. Това ще предаде по-голяма пълнота, яснота и актуалност на дейностите, в изпълнение на политиката за устойчиво местно развитие.

8. Общината да продължи балансираната си териториална политика за местно развитие, като осъществява проекти, мерки и дейности в селата.

9. Да се популяризира ежегодно напредъка в изпълнението на ПИРО сред гражданите и да се активизират бизнеса и НПО да участват в различни дейности и проекти, за да се повиши общото изпълнение на заложените цели и приоритети.

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ, ГРАФИКИТЕ, СХЕМИТЕ

Таблица 1: Сравнителна характеристика на община Добричка и останалите общини в област Добрич 2020-2023 г.

Таблица 2: Население в община Добричка 2019 – 2023 г.

Таблица 3: Население в община Добричка по населени места и пол – сравнителни данни от Преброяване на населението през 2011 и 2021 г.

Таблица 4: Население по населени места в община Добричка 2020-2023 г.

Таблица 5: Население под, в и над трудоспособна възраст по пол 2020- 2023 г.

Таблица 6: Население по пол и възраст в община Добричка – 2020-2023 г.

Таблица 7: Естествен прираст на населението на община Добричка 2019 -2023 г.

Таблица 8: Заселени, изселени и механичен прираст на населението 2019-2023 г.

Таблица 9: Образователна структура на населението по степен на образование към 07.09.2021 г.

Таблица 10: Население по етническа група, майчин език и вероизповедание към 07.09.2021 г.

Таблица 11: Население по постоянен и настоящ адрес към 31.12.2021-2023 г.

Таблица 12: Средногодишно равнище на безработица в община Добричка 2021 - 2023 г.

Таблица 13: Структура на безработните лица по пол в община Добричка 2021-2023 г.

Таблица 14: Възрастова структура на безработните лица в община Добричка 2021-2023 г.

Таблица 15: Образователна структура на безработните лица 2021-2023 г.

Таблица 16: Разкрити нови работни места, групи в неравностойно положение 2021-2023 г.

Таблица 17: Брой нефинансови предприятия по основни икономически дейности за 2021-2022 г.

Таблица 18: Сравнителен анализ на основните икономически показатели на отчетените нефинансови предприятия за 2021-2022 г.

Таблица 19: Групи предприятия в община Добричка, според заетите в тях лица за 2021-2022 г.

Таблица 20: Сравнителна характеристика на средната брутна годишна работна заплата в община Добричка за 2021-2022 г. (лева)

ДОКЛАД ЗА МЕЖДИННА ОЦЕНКА
на План за интегрирано развитие на община Добричка
2021-2027 г.

- Таблица 21: Баланс на територията по начин на трайно ползване към 31.12.2022 г.
Таблица 22: Баланс на земята по видове територии по предназначение към 2023 г.
Таблица 23: Земеделски стопани 2020-2023 г.
Таблица 24: Справка за засети площи и добиви по вид земеделски култури 2021 -2023 г.
Таблица 25: Справка за броя на животните в община Добричка по видове 2021-2023 г.
Таблица 26: Брой животновъдни обекти по вид в община Добричка 2021-2023 г.
Таблица 27: Животновъдни обекти в община Добричка по населени места към 2023 г.
Таблица 28: Разпределение на общата горска площ по видове собственост 2023 г.
Таблица 29: Предвидено и осъществено ползване на дървесина от горски територии на община Добричка (2021 – 2023 г.)
Таблица 30: Залесяване на горски територии – държавна собственост (2021 – 2023 г.)
Таблица 31: Категоризирани места за настаняване в община Добричка 2021 - 2023 г.
Таблица 32: Дейност на местата за настаняване в община Добричка през периода 2020 - 2022 г.
Таблица 33: Справка за подпомагани лица и семейства 2021 – 2023 година
Таблица 34: Справка за извън болничната медицинска помощ 2021 – 2023 година
Таблица 35: Медицински персонал и население на един лекар 2021-2023 г.
Таблица 36: Информация за епидемичната обстановка и заразна заболяемост в община Добричка за периода 2021 – 2023 г. с посочени видове заболявания
Таблица 37: Заболеваемост по групи болести от МКБ в община Добричка 2021 – 2023 г.
Таблица 38: Брой ученици и учители в община Добричка 2021-2023 г.
Таблица 39: Данни за общинските детски градини в община Добричка 2021-2023 г.
Таблица 40: Народни читалища и художествени състави в община Добричка
Таблица 41: Справка за изпълнени проекти и дейности през периода 2021-2023 г.
Таблица 42: Изпълнение на ПИРО през периода 2021-2023 г. по приоритети и мерки
Таблица 43: Оценка на постигнатия напредък по изпълнението на целите и приоритетите на ПИРО на община Добричка по индикатори за наблюдение
Таблица 44: Индикативно разпределение на ефикасността на използваните ресурси по приоритети на ПИРО и източници на средства за периода 2021-2023 г.

- Графика 1: Динамика на населението в община Добричка 2019-2023 г.
Графика 2: Естествен прираст на населението 2019-2023 г.
Графика 3: Механичен прираст на населението 2019-2023 г.
Графика 4: Сравнителна характеристика на населението по постоянен и настоящ адрес 2021-2023
Графика 5: Динамика на безработицата в община Добричка 2021-2023 г. (%)
Графика 6: Планирани и привлечени средства по приоритети на ПИРО (хил. лева)
Графика 7: Разпределение на вложените финансови средства по източници